

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด

สุภณัฐ แสน โคตร

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ศุภณัฐ แสนโคตร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

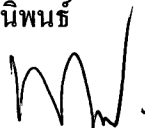
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

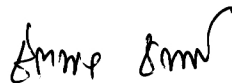
(อาจารย์จิตพล ชัยมะคัน)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

.....กรรมการ

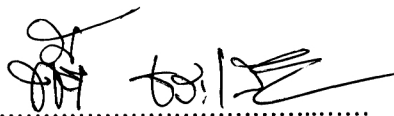
(อาจารย์จิตพล ชัยมะคัน)

.....กรรมการ

(อาจารย์พรเทพ นามกร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนีย์ ธารเสนา)

วันที่ 6 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ในฐานะที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่ศึกษาและการตรวจทาน ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไขชี้แนะแนวทางในการดำเนินงานวิจัย นางอุไร ทัสสะ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดตราด และนายพิชัย สาธุธรรม หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป เรือนจำจังหวัดตราด ในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจความเที่ยงของเครื่องมือ ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณความดีอันพึงมี คุณค่าและประโยชน์อันจะเกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รุ่น 16 ศูนย์การศึกษาจันทบุรี ทั้งนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนาม ในที่นี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างยิ่ง

ศุภณัฐ แส่นโคตร

56930167: สาขาวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/ ผู้ต้องขัง/ การจัดสวัสดิการในเรือนจำ

ศุภณัฐ แสน โคตร: ความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด
(OPINIONS ON THE WELFARE PROVIDED FOR THE PRISONERS IN THE PRISON OF
TRAT PROVINCE). อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, ป.ร.ด. 114 หน้า.
ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภท ความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 60 คน สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ เิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีระดับการศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษา อาชีพเดิมก่อนต้องโทษส่วนใหญ่มีอาชีพ ประเภทของความผิดส่วนใหญ่มีความผิดต่อ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้ กำหนดโทษจำคุก ส่วนใหญ่มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี และ จำนวนครั้งที่ ต้องโทษส่วนใหญ่เป็นครั้งแรก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในด้านบริการ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการ สนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น อยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้าย ด้านพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น พบว่า ผู้ต้องขังที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ กำหนดโทษจำคุก และจำนวนครั้งที่ต้องโทษต่างกัน มีความคิดเห็นของ ผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ต้องขังที่มีประเภทของ ความผิดต่างกัน แยกต่างหาก มีความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด แยกต่างหาก

56930167: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: OPINIONS/ PRISONERS/ THE WELFARE PROVIDED FOR THE
PRISONERS IN THE PRISON

SUPANAT SANDKOTE: OPINIONS ON THE WELFARE PROVIDED FOR THE
PRISONERS IN THE PRISON OF TRAT PROVINCE. ADVISOR: CHITTAPOL
CHAIMADAN, M.A. 114 P. 2015.

The research had purposes to study the opinions on the welfare provided for the prisoners in the prison of Trat Province and to compare the opinions of the prisoners who were categorized by gender, education level, occupation before being sentenced, type of charges, type of penalty, and the frequency the prisoner was sentenced. The population was 60 prisoners. Descriptive statistics used for data analysis of general information of the respondents consisted of frequency and percentage. Descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation were also used for the analysis of the information concerning the welfare provided for the prisoners, and means were used for the comparison of the level of the opinions on welfare provided by the prison of Trat Province.

The findings revealed that most of the respondents were male prisoners whose highest education level was secondary school certificate. Most of them had been employed before being sentenced. For the type of charge, most of the respondents had drug charge. Most were sentenced by imprisonment which was more than one year or less than five years. For frequency of being sentenced, most prisoners stated that they were sentenced for the first time. From the analysis of the opinions on welfare provided, the prisoners found that the overall welfare was perceived at the moderate level. When each aspect was considered, it was found that the prisoners had moderate level of opinion on the the services provided and it ranked the first. This was followed by basic necessities, quality of life, and the support of consumers goods and necessary equipment respectively. All of these were perceived at the moderate level. Finally, the development of the mind was at the moderate level.

For the comparison of the level of opinions on the welfare provided for the prisoners, it was found that prisoners with different gender, education level, occupation before being

sentenced, imprisonment penalty, the frequency the prisoner was sentenced had no difference in the opinions on the welfare provided for the prisoners. However, the prisoners with different type of charge had difference in the opinions on the welfare provided for the prisoners in the prison of Trat Province.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ	8
การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังในภารกิจของกรมราชทัณฑ์	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	18
การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของต่างประเทศและกรมราชทัณฑ์	27
ข้อมูลทั่วไปของเรือนจำจังหวัดตราด	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากร	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
เกณฑ์การแปลผล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	70
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด.....	73
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	82
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	99
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1-1 สถิติผู้ต้องขัง.....	3
1-2 สถิติผู้ต้องขังสูงอายุ.....	3
2-1 แสดงการเปรียบเทียบสวัสดิการของผู้สูงอายุทั่วไปกับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเรือนจำ.....	53
4-1 ค่าความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
4-2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน.....	73
4-3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านคุณภาพชีวิต.....	75
4-4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านพัฒนาจิตใจ.....	77
4-5 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น.....	78
4-6 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านการบริการ.....	80
4-7 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยภาพรวมรายด้าน.....	81
4-8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	84
4-10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ.....	86
4-11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามประเภทของความคิด	88
4-12 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามกำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด)	90
4-13 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ	92
4-14 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ จังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2-1 โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจังหวัดตราด.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้สูงอายุเป็นผู้มีประสบการณ์ชีวิต มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มีพลังสร้างสรรค์ในสิ่งต่าง ๆ ได้ดีซึ่งสภาพสังคมไทยแต่เดิมนั้นผู้สูงอายุจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องเคารพนับถือจากสมาชิกในครอบครัวและบุคคลทั่วไป โดยผู้สูงอายุจะมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรหลานและสมาชิกในครอบครัวที่ยังเล็กและมีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวตามลักษณะครอบครัวขยาย แต่เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากระบบเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้แรงงานคนหนุ่มสาวอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อประกอบอาชีพลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นครอบครัวเดี่ยวผู้สูงอายุ จึงถูกละทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรืออยู่กับลูกหลานเล็ก ๆ ในชนบท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้บทบาท และสถานภาพของผู้สูงอายุถูกลดความสำคัญลง เช่น การได้รับความสะดวกสบายการดูแลเอาใจใส่จากบุตรหลาน และการให้ความเคารพนับถือจากสมาชิก ในครอบครัวลดลง นอกจากนี้การเผชิญกับวิกฤติในช่วงวัยสูงอายุ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การมีโรคประจำตัว ซึ่งหากไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย โดยการจัดการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของไทยในปัจจุบัน มีบริการหลัก ๆ สำคัญ อยู่ 3 รูปแบบคือการดูแลผู้สูงอายุในสถาบันเป็นหลัก (บริการสถานสงเคราะห์) การดูแลผู้สูงอายุในศูนย์บริการสังคมในลักษณะเข้าไปเย็นกลับ การดูแลผู้สูงอายุโดยลดการพึ่งพาสถาบันบริการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (มรดก สิงหะเชนทร์, 2546) นอกจากนี้ยังมีสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตราย จากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งการให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือ

ในทางการแก้ไขปัญหาคกรอบครัว การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี ซึ่งกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ต้องใช้ผู้สูงอายุในชุมชนเป็นฐาน โดยผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบ ภาคเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกันกับผู้สูงอายุที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือ ทัณฑสถาน จำเป็นต้องได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ เหมือนผู้สูงอายุโดยทั่วไป เนื่องจากมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์ทั่วไป สวัสดิการผู้ต้องขังจึงเป็นประโยชน์หรือบริการต่าง ๆ ที่เรือนจำและทัณฑสถานจัดให้ผู้ต้องขังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพและการได้รับการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามสมควร ซึ่งประกอบด้วย สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขังและสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ (กรมราชทัณฑ์, 2549) ในส่วนของผู้ต้องขังสูงอายุซึ่งเป็นผู้ต้องขังกลุ่มพิเศษ นอกจากการได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังเพิ่มมาตรการพิเศษในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุที่แตกต่างไปจากผู้ต้องขังอื่น เช่น ด้านสถานที่และการควบคุม เนื่องจากผู้ต้องขังสูงอายุมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ตลอดจนการมองเห็น การรับรู้การแยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งการจัดสถานที่และอาคารเรือนนอนควรอยู่ชั้นล่างสุดหรือชั้นลงสะดวก พื้นเรียบ มีแสงสว่างเพียงพอ ห้องสุขาเป็นแบบโถนั่ง มีราวพยุง พื้นหยาบเพื่อป้องกันการลื่นหกล้ม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ การจัดสวัสดิการด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านเรื่องอุปโภคบริโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันแก่ผู้ต้องขังสูงอายุตามความจำเป็นและเหมาะสม ด้านการบริการและการสงเคราะห์ ตลอดจนการเตรียมพร้อมก่อนปล่อยและการช่วยเหลือภายหลังพ้นโทษ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้

กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือด้านอาชีพอิสระหรือระยะสั้น สามารถนำไปประกอบอาชีพสุจริตเลี้ยงตนและครอบครัวได้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีผู้ต้องขังในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ทั่วประเทศ จำนวน 316,700 คน เป็นผู้ต้องขังชาย 270,651 คน ผู้ต้องขังหญิง 46,049 คน (สถิติ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 จากกองแผนงาน กรมราชทัณฑ์) เป็นผู้ต้องขังสูงอายุ รวมทั้งสิ้น 4,323 คน แยกเป็นชาย 3,425 คน หญิง 898 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 จากกองสังคมสงเคราะห์ ฝ่ายสวัสดิการและสงเคราะห์

ผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์) ส่วนผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดตราด มีจำนวนทั้งสิ้น 1,112 คน แยกเป็น ผู้ต้องขังชาย 918 คน ผู้ต้องขังหญิง 194 คน ซึ่งเป็นผู้ต้องขังสูงอายุ จำนวน 55 คน แยกเป็น ชาย 35 คน หญิง 20 คน (สถิติ ณ เดือนกันยายน 2557 ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ เรือนจำจังหวัดตราด)

ตารางที่ 1-1 สถิติผู้ต้องขัง (จำแนกตามวัยหรือช่วงอายุ) เรือนจำจังหวัดตราด

วัยหรือช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)		รวม (คน)	คิดเป็น ร้อยละ
	ชาย (คน)	หญิง (คน)		
วัยเด็กหรือเยาวชน (18-25 ปี)	320	45	365	32.82
วัยผู้ใหญ่ (26-54 ปี)	563	124	687	61.78
วัยสูงอายุ (55-80 ปี)	35	25	60	5.39
รวม	918	194	1,112	100

ตารางที่ 1-2 สถิติผู้ต้องขังสูงอายุ (จำแนกตามช่วงอายุ) เรือนจำจังหวัดตราด

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)		รวม (คน)	คิดเป็น ร้อยละ
	ชาย (คน)	หญิง (คน)		
55-59 ปี	19	17	36	60
60-64 ปี	9	6	15	25
65-69 ปี	4	2	6	10
70-74 ปี	2	-	2	3.33
75-79 ปี	1	-	1	1.66
รวม	35	25	60	100

จากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดตราด (เรือนจำจังหวัดตราด, 2557) พบว่า ผู้ต้องขังสูงอายุประสบกับปัญหาต่าง ๆ หลายด้านในขณะที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ เช่น ปัญหาในด้านการปรับตัวขณะอยู่ในเรือนจำปัญหาด้านสุขภาพ การมีโรคประจำตัวจะต้องได้รับการรักษา การต้องการแว่นตา ฟันปลอม รถเข็น ไม่เท่า ปัญหาการไม่มีญาติมาเยี่ยม การวิตกกังวลว่าญาติจะทอดทิ้ง เมื่อได้รับการปล่อยออกไป ไม่รู้จะไปอยู่กับใคร ปัญหาการทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ผู้ต้องขังเรื่องแย่งของกินของใช้กัน ปัญหาการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค ปัญหาด้านที่นอนซึ่ง

มีสภาพแออัด เป็นต้น ทำให้เรือนจำต้องรับภาระปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผู้ต้องขังสูงอายุและต้องให้การดูแลเป็นพิเศษที่แตกต่างจากผู้ต้องขังกลุ่มอื่น

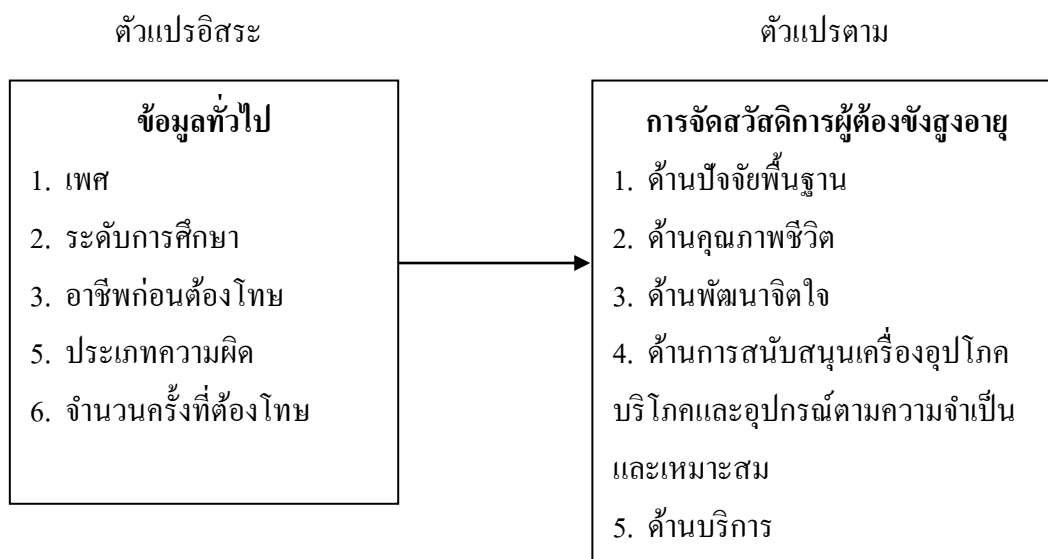
ทั้งนี้การที่ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ เนื่องจากการเกิดปัญหาต่าง ๆ กับผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ และกลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำอาจยังไม่ได้สวัสดิการตามที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงเนื่องจากข้อจำกัดในการอยู่ในสถานที่ควบคุม ซึ่งผู้ต้องขังสูงอายุจัดเป็นกลุ่มผู้ต้องขังพิเศษที่จะต้องได้รับการดูแลและต้องได้รับการปฏิบัติเป็นการเฉพาะและเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าวมานี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายหลังพ้นโทษ โดยมีมาตรการและแนวทางดำเนินการ คือ สนับสนุนให้ผู้ต้องขังมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการปรับปรุงสวัสดิการด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น ด้านการบริการและให้การสงเคราะห์ด้านต่าง ๆ การที่ผู้ต้องขังสูงอายุได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้ปัญหาในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังสูงอายุของเรือนจำจังหวัดตราดลดน้อยลง ผู้ต้องขังสูงอายุมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เรือนจำสามารถดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยได้ตามแผนที่วางไว้ และผู้ต้องขังสูงอายุมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี อยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้โดยไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยเลือกตัวแปรตามที่จะทำการศึกษาจากแนวคิดการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุกรมราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2553 ก) และนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่จะทำการศึกษาการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ดังนี้ ขอบเขตการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุของเรือนจำจังหวัดตราด
2. ทราบถึงความแตกต่างด้านความคิดเห็นในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุของเรือนจำจังหวัดตราด
3. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ในด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และด้านการบริการ สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์จำเป็น ด้านการบริการ

ขอบเขตด้านพื้นที่: การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด กรมราชทัณฑ์ จำนวน 60 คน (เรือนจำจังหวัดตราด, 2557)

ขอบเขตด้านระยะเวลา: ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558 รวมระยะเวลา 7 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ต้องขังสูงอายุ หมายถึง ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีและนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดตราด ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป

เรือนจำจังหวัดตราด หมายถึง สถานที่ควบคุมบุคคลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือของบุคคลผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเรือนจำจังหวัดตราดจัดอยู่ในกลุ่มเรือนจำความมั่นคงสูงรับผู้ต้องขังคดีทั่วไปและคดีอาชญากรรมที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีและเด็ดขาดแล้วมีอำนาจการควบคุมไม่เกิน 15 ปี

สวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ หมายถึง ประโยชน์หรือบริการต่าง ๆ ที่เรือนจำและทัณฑสถาน จัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพและได้รับการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามสมควร ได้แก่ ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสมและด้านการบริการ

1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน หมายถึง อาหาร เรือนนอน ห้องสุขา เครื่องนุ่งห่ม และ
2. การรักษาพยาบาล

1.1 อาหาร หมายถึง อาหารสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ มีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่ตามที่ร่างกายต้องการ เป็นลักษณะอาหารที่เคี้ยวง่าย ย่อยง่าย สะอาด ไขมันต่ำ รสไม่จัด รวมถึงอาหารเสริมประเภทนม นมถั่วเหลือง ขนมปังและไข่

1.2 เรือนนอน หมายถึง อาคารเรือนนอนที่ขึ้นลงสะดวก พื้นเรียบ มีแสงสว่างเพียงพอ

1.3 ห้องสุขา หมายถึง ห้องสุขาสำหรับผู้สูงอายุแบบ โถนั่ง มีราวพยุง มีพื้นหยาบป้องกันการลื่นล้ม มีทั้งในเรือนนอนและห้องกิจกรรมต่าง ๆ

1.4 เครื่องนุ่งห่ม หมายถึง เครื่องแบบของผู้ต้องขังสูงอายุ ผ้าห่ม ผ้าอาบน้ำ เสื้อปูนอนและเสื้อกันหนาว

1.5 การรักษาพยาบาล หมายถึง การดูแลผู้ต้องขังสูงอายุที่เจ็บป่วย การแยกผู้ต้องขังสูงอายุที่เจ็บป่วยออกจากผู้ต้องขังอื่น การส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ การจ่ายยาในจำนวนที่เพียงพอ การมีอุปกรณ์การรักษาพยาบาลที่เพียงพอ การให้ความรู้ในการดูแลตนเอง การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ

2. ด้านคุณภาพชีวิต หมายถึง การตรวจสอบสุขภาพอนามัย การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน/ จัดทำฟันปลอม และการอบรมหลักและวิธีการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ

3. ด้านพัฒนาจิตใจ หมายถึง การอบรมจิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรม การจัดกีฬาและนันทนาการ การจัดการแสดง การแข่งขันเพื่อความบันเทิง และกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์

4. ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม หมายถึง การจัดหาเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัว การจัดหาอาหารเสริมหรืออาหารพิเศษ เช่น นม นมถั่วเหลือง กล้วยไฟซ์ ขนมปัง การจัดหาไม้เท้า แว่นตา ยาหอม ยาคุม ฯลฯ

5. ด้านการบริการ หมายถึง การให้คำปรึกษาแนะนำ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเยี่ยมเยียนผู้ต้องขังสูงอายุ การจัดบริการห้องสมุดสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเป็นการเฉพาะ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด” ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
2. การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังในภารกิจของกรมราชทัณฑ์
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
 - 3.1 ความหมายของผู้สูงอายุ
 - 3.2 การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ
 - 3.3 แนวคิดด้านความต้องการของผู้สูงอายุ
 - 3.4 แนวคิดพื้นฐานในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ
 - 3.5 ปณิญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542
 - 3.6 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546
 - 3.7 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550
4. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของต่างประเทศและกรมราชทัณฑ์
5. ข้อมูลทั่วไปของเรือนจำจังหวัดตราด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ

ความหมายของสวัสดิการ

สวัสดิการ หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไข ปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและเป็นตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการทางสังคมทุกระดับ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม, 2546)

สวัสดิการ หมายถึง รูปแบบประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กรจัดให้ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ เพื่อความสะดวกสบาย เพื่อความพอใจ มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน มีสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งขึ้น (กรมราชทัณฑ์, 2549)

สวัสดิการ หมายถึง การให้สิ่งเอื้ออำนวยให้ผู้ทำงานมีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบาย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

สวัสดิการ หมายถึง บริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยงานราชการหรือองค์กรธุรกิจเอกชนจัด ให้มีขึ้นเพื่อให้ข้าราชการพนักงานหรือผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนั้น ๆ ได้รับความสะดวกสบาย ในการทำงานมีความมั่นคงในอาชีพมีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิตหรือได้รับประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เป็นประจำนี้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน มีขวัญและกำลังใจที่ดีเพื่อจะได้ใช้กำลังกายกำลังใจและสติปัญญาความสามารถของตนในการ ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ไม่ต้องวิตกกังวลปัญหายุ่งยากทั้งในส่วนตัวและครอบครัว ทำให้มีความพอใจในงานมีความรักงานและตั้งใจที่จะทำงานนั้นให้นานที่สุดสำหรับสวัสดิการที่สมบูรณ์แบบนั้นย่อมหมายถึงสวัสดิการที่ให้แก่ลูกจ้างทั้งในขณะที่ทำงานนอกเวลาทำงานแต่ยังอยู่ในที่ทำงานนอกสถานที่ ทำงาน นอกนั้นจะต้องไม่ให้เฉพาะลูกจ้างเท่านั้นแต่จะต้องรวมถึงครอบครัว และชุมชนด้วย

เพ็ญศรี วายวานนท์ (2548 อ้างถึงใน สุกฤดา เพชรหนองชุม, 2552, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการ ว่าหมายถึง เงินหรือผลประโยชน์ที่คนงานได้รับเพิ่มจากค่าตอบแทนหลัก และค่าตอบแทนเพิ่มซึ่งจำแนกอย่างกว้างเป็นประเภท ได้แก่ ค่าตอบแทนสำหรับเวลาที่ไม่ได้ทำงาน เงินช่วยเหลือคุ้มครองภัยพิบัติของคนงานและบริการที่จัดให้คนทำงานเพื่อความสะดวกในการครองชีพ

สมพงษ์ เกษมสิน (2550 อ้างถึงใน สุกฤดา เพชรหนองชุม, 2552, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการว่าเป็นการตอบแทนในการปฏิบัติงานอันเป็นส่วนนอกเหนือจากเงินเดือน ได้แก่ การอนุญาตให้ลา เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การลาหยุดเนื่องด้วยเจ็บป่วยโดยได้รับเงินเดือนเต็ม การได้รับ โบนัส บำเหน็จบำนาญ เงินสงเคราะห์อื่น ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะเดินทาง และค่าล่วงเวลา เป็นต้น อาจเรียกรวม ๆ ว่า รายได้พิเศษ (Extra income) ที่องค์กรจ่ายให้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพิ่มเติมจากเงินเดือนและค่าจ้างประจำที่ได้รับซึ่งช่วยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีกำลังกายกำลังใจปฏิบัติงาน ให้เป็นผลดีแก่องค์กรยิ่งขึ้น

Beach (1970 อ้างถึงใน รัตนา รอดศรี, 2553, หน้า 29) ได้กล่าวว่า สวัสดิการ หมายถึง ผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดให้แก่ลูกจ้างของตน ซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าวอาจหมายถึง เงินที่นอกเหนือจากค่าจ้างและเงินเดือนที่หน่วยงานจัดให้ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองช่วยเหลือ สวัสดิภาพให้แก่พนักงานในเรื่องการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ การออกจากงานไม่ว่าจะเป็นการลาออก หรือไล่ออก การพ้นจากงานเนื่องจากเกษียณอายุหรืออาจรวมไปถึงการให้ความสะดวกสบายต่าง ๆ เช่น การลาพักผ่อนตามความเหมาะสมโดยยังคงได้รับค่าจ้างและการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานให้มีความเหมาะสม

Yoder (1975 อ้างถึงใน สุกฤดา เพชรหนองชุม, 2552, หน้า 10) ได้กล่าวว่า สวัสดิการ หมายถึง การให้บริการหรือสิทธิประโยชน์พิเศษต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากค่าจ้างและเงินเดือน ซึ่งโดยปกติแล้วหน่วยงานได้จัดให้ตามความต้องการของลูกจ้าง ซึ่งระบบการให้บริการและสิทธิประโยชน์พิเศษต่างกันบ้างมีลักษณะร่วมกันระหว่างหน่วยงานและลูกจ้างเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกจ้างบ้าง มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือโดยหน่วยงานเป็นผู้จัดให้โดยตลอด อย่างไรก็ตาม การให้บริการหรือสิทธิประโยชน์พิเศษเหล่านั้นต้องมีคุณค่าโดยตรงต่อลูกจ้างมากกว่าหน่วยงานเพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Sherman (1968 อ้างถึงใน รัตนา รอดศรี, 2553, หน้า 30) ได้กล่าวว่า สวัสดิการ หมายถึง สิ่งตอบแทนที่ลูกจ้างได้รับเป็นรายได้พิเศษ รวมไปถึงความมั่นคงในการทำงาน ซึ่งสวัสดิการอาจเป็นสิ่งที่ลูกจ้างไม่สามารถมองเห็นได้ชัด แต่เป็นส่วนหนึ่งที่ลูกจ้างจะได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งสิ่งที่ต้องการไม่สามารถจัดอยู่ในรูปแบบของเงินเดือนและค่าจ้างได้โดยสวัสดิการนั้น ถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะสามารถสร้างขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงาน ซึ่งในการจัดสวัสดิการที่ดีให้เหมาะสมนั้นจำเป็นที่จะต้องอยู่ที่นโยบายของหน่วยงานนั้น ๆ

จากความหมายสวัสดิการข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า สวัสดิการ หมายถึง รูปแบบ ประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่องค์กร นายจ้าง หรือหน่วยงานจัดให้ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงาน นอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ อาจออกมาในรูปของเงินพิเศษหรือบริการต่าง ๆ เพื่อ ความสะดวกสบาย เพื่อความพอใจในการทำงาน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการเพิ่มขวัญและกำลังใจที่ดี ในการทำงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถและมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

หลักในการจัดสวัสดิการ (ประทีน ไกรสร โกวิทย์, 2541)

หลักที่สำคัญในการจัดบริการสวัสดิการให้แก่คนงานนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาด้วยว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการให้สวัสดิการนั้น จะคุ้มกับงานที่องค์กรจะได้รับจากผู้ปฏิบัติงานหรือไม่ ดังนั้นการให้สวัสดิการจึงควรมีหลักเกณฑ์ที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

1. การให้บริการสวัสดิการใด ๆ แก่ผู้ปฏิบัติงานควรจะคำนึงว่าตรงกับความต้องการที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติงานหรือไม่
 2. ความต้องการในสวัสดิการนั้น ควรจะเป็นความต้องการที่แท้จริงของคนส่วนใหญ่ในหน่วยงาน มิใช่เป็นความต้องการของคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว
 3. บริการสวัสดิการนั้นต้องเป็นบริการที่สามารถสนองตอบความต้องการของคนงานทุกคนในองค์กร โดยที่สามารถเลือกใช้บริการใดก็ได้ตามความต้องการ ในขอบเขตแห่งสิทธิของตน
 4. บริการสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น จะต้องมิขอบเขตกว้างขวางให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการใช้บริการ ได้มากที่สุด
 5. การให้บริการสวัสดิการควรมีแบบอย่างเดียวกัน และเสมอภาคกันทุกคนไม่เลือกว่าผู้รับบริการจะอยู่ในฐานะตำแหน่งใด
 6. การจัดบริการสวัสดิการควรจะได้มีการคำนวณต้นทุนของบริการสวัสดิการแต่ละอย่าง เพื่อจะได้มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในภายหลังได้
- ดังนั้นจึงสามารถมองเห็นได้ว่า การจัดบริการสวัสดิการนั้นจำเป็นต้องคำนึงผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่จะได้รับด้วย ถ้าผู้ปฏิบัติงานได้รับสวัสดิการไปแล้ว ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนแก่หน่วยงานแล้ว สวัสดิการที่จัดขึ้นก็ไร้ความหมายในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ผู้บริหารจึงควรจะยึดหลักต่อไปนี้ด้วย
1. การจัดสวัสดิการใด ๆ ควรให้ทุกคนได้รับโดยเสมอภาคกันมากที่สุด
 2. การจัดสวัสดิการ ควรได้พิจารณาถึงประโยชน์ที่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานจะได้รับว่าตรงความมุ่งหมายหรือไม่
 3. การจัดสวัสดิการที่ดีนั้น ต้องเป็นการจัดที่มีแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดกำลังใจมีความคิดที่จะทำงานให้เกิดผลแก่ตนเองและความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน
 4. การจัดสวัสดิการนั้นจะต้องคำนึงว่าจะตรงกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงานมากเพียงใด
 5. การจัดสวัสดิการจะต้องคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพคือลงทุนน้อยที่สุด สิ้นเปลืองเวลาน้อยที่สุด แต่ได้ผลประโยชน์มากที่สุดทั้งคุณภาพและปริมาณ

การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังในภารกิจของกรมราชทัณฑ์

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำและทัณฑสถาน ด้วยวิธีควบคุมเพื่อลงโทษและควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนีเป็นภารกิจประการแรก การแก้ไขพัฒนานิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมทั่วไปได้ภายหลังพ้นโทษเป็นภารกิจหลักประการที่ 2 ในภารกิจหลักทั้งสองประการนี้ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อการควบคุมหรือเพื่อการแก้ไขให้กลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี สวัสดิการผู้ต้องขังเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้ต้องขังคือมนุษย์เช่นเดียวกัน มีความต้องการเหมือนบุคคลธรรมดาทั่ว ๆ ไป มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติเยี่ยงมนุษย์ทั่วไปและได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กรมราชทัณฑ์, 2549)

คำว่า “สวัสดิการ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ว่า “สิ่งที่เอื้ออำนวยให้คนมีชีวิตและสภาพการทำงานที่ดีและสะดวกสบาย” ความหมายโดยทั่วไป สวัสดิการ หมายถึง รูปแบบประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กร จัดให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ เพื่อความสะดวกสบาย เพื่อความพอใจ มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน มีสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งขึ้น

คำว่า “ผู้ต้องขัง” หมายความว่า นักโทษเด็ดขาด คนต้องขังและคนฝาก

ดังนั้น “สวัสดิการผู้ต้องขัง” จึงหมายถึง ประโยชน์หรือบริการต่าง ๆ ที่เรือนจำและทัณฑสถาน จัดให้ผู้ต้องขังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขตามอัธยาศัยและการได้รับการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามสมควร

วัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง (กรมราชทัณฑ์, 2549)

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังให้ดีขึ้นตามสมควร
2. เพื่อปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักทัณฑ์วิทิตา หลักเมตตาธรรมและมนุษยธรรม
3. เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ
4. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ก่อเหตุวุ่นวาย
5. เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่จะรับการอบรมแก้ไขตามโปรแกรมที่เหมาะสมให้กลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

ดังนั้น เพื่อให้การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังเป็นไปตามหลักทัณฑ์วิทิตา กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติและนโยบายของกรมราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการผู้ต้องขัง

สำหรับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านสวัสดิการผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

สวัสดิการผู้ต้องขังในภารกิจของกรมราชทัณฑ์

1. สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ได้แก่
 - 1.1 อาหารในปริมาณเพียงพอและคุณภาพเหมาะสมแก่ร่างกาย
 - 1.2 ที่อยู่อาศัยที่ถูกหลักอนามัยไม่แออัดยัดเยียด
 - 1.3 เครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ
 - 1.4 ข้าราชการโรค
2. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล
3. สวัสดิการด้านการศึกษา
4. สวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขัง
5. สวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ

1. สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4)

1.1 อาหาร การจัดสวัสดิการด้านอาหาร ถือเป็นสวัสดิการที่สำคัญที่สุดเพราะผู้ต้องขังไม่สามารถหาซื้อกินเองได้ เช่นบุคคลภายนอก หลายครั้งที่ผู้ต้องขังก่อจลาจลภายในเรือนจำทั้งในประเทศและต่างประเทศ มักเกิดจากอาหารไม่มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอ อาหารจำเจซ้ำซาก ฉะนั้น การกำหนดปริมาณอาหารสำหรับผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้กำชับเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ให้จัดอาหารในแต่วันให้ครบ 5 หมู่ คือ โปรตีน คาโบรไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน โดยคำนึงถึงหลักสุขภาพอนามัยและมนุษยธรรม ภายใต้งบประมาณที่ได้รับ โดยเฉพาะข้าวได้กำหนดไว้ว่าปริมาณข้าวต่อผู้ต้องขัง 1 คน ถ้วยเฉลี่ยวันละ 850-950 กรัม แต่ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้ปรับลดปริมาณข้าวสารกล้องขาว ข้าวสารกล้องเหนียวที่ใช้เลี้ยงผู้ต้องขังวันละไม่เกิน 500 กรัม ต่อคนต่อวัน เนื้อสัตว์และถั่ว 120 กรัม ไขมันจากพืชและสัตว์ 80 กรัม ผักสีเขียว 200 กรัม ผักไม่มีใบ 150 กรัม ส่วนเครื่องปรุงต่าง ๆ ให้กำหนดปริมาณตามสมควรสำหรับจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง วันละ 3 มื้อ คือ เช้า กลางวัน และเย็น และในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ก็ให้จัดอาหารหวานเพิ่มความพิเศษอีกด้วย ในกรณีผู้ต้องขังป่วยให้จัดอาหารสำหรับคนป่วย โดยให้มีอาหารเสริมบำรุงร่างกาย สำหรับผู้ต้องขังที่มีเชื้อชาติหรือเป็นชาวต่างประเทศ ให้จัดเลี้ยงเช่นผู้ต้องขังชาวไทย และจะต้องไม่ขัดต่อสิทธิศาสนาของผู้ต้องขังทั้งนี้ กรมราชทัณฑ์ได้จัดทำรายการอาหารประจำวันแยกเป็นแต่ละภาค โดยพิจารณาจากวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของแต่ละท้องถิ่น วัตถุประสงค์ คุณภาพ และเหมาะสมถึงงบประมาณค่าอาหารผู้ต้องขังที่กรมราชทัณฑ์ได้รับ

1.2 ที่อยู่อาศัย หมายถึง ที่อยู่อาศัยภายในเรือนจำและทัณฑสถาน ที่ผู้ต้องขังจะต้องใช้ชีวิตประจำวันในการทำงาน พักผ่อน ออกกำลังกาย กินอยู่หลับนอน กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดเป็นมาตรฐานว่าผู้ต้องขัง 1 คน จะใช้พื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนอน 2.25 ตารางเมตร หากปฏิบัติได้ตามมาตรฐานนี้ผู้ต้องขังก็จะไม่อยู่อย่างแออัดยัดเยียด หากผู้ต้องขังอยู่กันอย่างแออัดยัดเยียดเมื่อใดก็จะก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ ขาดการพักผ่อนที่เพียงพอ เป็นสาเหตุแห่งการแหกหักหลบหนีหรือก่อจลาจลภายในเรือนจำ

1.3 เครื่องนุ่งห่ม หมายถึง เครื่องนุ่งห่มที่พอเพียงและป้องกันความร้อนหนาว สวัสดิการที่กรมราชทัณฑ์จัดให้ผู้ต้องขัง ได้แก่

(ก) ถ้าเป็นชายให้จ่าย

- (1) เสื้อผ้าและกางเกง 2 สำหรับ
- (2) ผ้าอาบน้ำ 1 ผืน
- (3) ผ้าห่มนอน 1 ผืน
- (4) เสื้อปูนอน 1 ผืน

(ข) ถ้าเป็นหญิงให้จ่าย

- (1) เสื้อและเครื่องนุ่งห่ม 2 สำหรับ
- (2) ผ้าห่มนอน 1 ผืน
- (3) เสื้อปูนอน 1 ผืน
- (4) สิ่งให้เฉพาะหญิงตามที่อธิบดีเห็นว่าจำเป็น

จะเห็นได้ว่านอกจากเครื่องนุ่งห่มที่เป็นเครื่องแบบผู้ต้องขังแล้ว ยังหมายถึงสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เช่น ผ้าอาบน้ำ ผ้าห่มและเสื้อปูนอน อีกด้วย

1.4 ยารักษาโรค ปัจจุบันนี้ยารักษาโรคที่ให้แก่ผู้ต้องขังป่วยเป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลซึ่งรวมถึงบริการทางการแพทย์ การกำหนดให้มีสถานพยาบาลในเรือนจำและทัณฑสถาน

2. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล

คือสวัสดิการที่ให้แก่ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยทั้งกายและจิต ซึ่งรวมถึงผู้ต้องขังที่ติดฝิ่นกัญชา สิ่งเสพติดอย่างอื่นอาการร้ายแรง หรือหญิงมีครรภ์หรือมีลูกอ่อนให้จัดเป็นผู้ป่วยโดยอนุโลมการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นสิ่งที่จำเป็นทั้งในด้านการปกครอง เหตุผลทางการแพทย์และหลักมนุษยธรรม ทั้งยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการอนามัยและสุขภาพ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล จะต้องยึดหลักคุณธรรมและมนุษยธรรมอย่างสูง เพราะผู้ต้องขังเป็นผู้ที่หมดโอกาสที่จะออกไปรับการรักษาภายนอกเรือนจำด้วยตนเองได้ ส่วนใหญ่เป็น

ผู้ยากไร้ ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ ความตึงเครียดในชีวิตประจำวัน เป็นสาเหตุให้ผู้ต้องขังเจ็บป่วยมากกว่าบุคคลภายนอก หากป่วยหนักและไม่ได้รับการรักษาพยาบาลการวิเคราะห์โรคที่ถูกต้อง ผู้ต้องขังก็จะหมดหวังและเสียขวัญและกำลังใจ เพราะฉะนั้นความเมตตาเอาใจใส่ที่ได้รับ จึงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้ต้องขังป่วยและเป็นสิ่งช่วยลดความกังวลใจของครอบครัวผู้ต้องขัง

3. สถิติการด้านการให้การศึกษา

กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อปรับเปลี่ยนสภาพร่างกายและจิตใจให้มีความพร้อมก่อนที่จะกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับสังคมภายนอกอย่างปกติสุข โดยนำกระบวนการศึกษามาใช้เป็นแนวทางสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 135 แห่ง ได้รับการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ผู้ต้องขังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวภายหลังพ้นโทษการจัดการศึกษาผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนงบประมาณด้านครูผู้สอนให้กับเจ้าหน้าที่ในเรือนจำและทัณฑสถาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษายาอาชีพ ตลอดจนการติดตั้งชุดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมด้านวิชาชีพระยะสั้นจากสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกันระดับอุดมศึกษาได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ โดยส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพฤตินิสัย ได้กำหนดนโยบายด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยนำกระบวนการทางการศึกษามาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ดังนี้

3.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดการศึกษาตั้งแต่ผู้ไม่รู้หนังสือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ต้องขังที่จะเข้ารับบริการต้องผ่านกระบวนการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อให้ทราบข้อมูลรายละเอียดของผู้ต้องขังแต่ละรายในพื้นฐานด้านการศึกษาอาชีพเดิมเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกคน การจัดการศึกษาดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งที่เรือนจำและทัณฑสถานต้องดำเนินการสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาคนในประเทศ

3.2 การศึกษาวิชาชีพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาวิชาชีพ ดำเนินการจัดสาขาวิชาชีพระยะสั้น ตั้งแต่ 30-300 ชั่วโมง ที่มีความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ โดยติดต่อประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้

ผู้ต้องขัง ปีละประมาณ 10-12 สาขา และมีการขยายโอกาสให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นในระดับ ปวช. และ ปวส.

3.3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาต่อที่สูงขึ้นในระดับอุดมศึกษา (มศธ.) สมักรเรียนได้ 2 หลักสูตร คือ ระดับปริญญาตรี ผู้ต้องขังจะต้องจ่ายค่าเล่าเรียนต่อภาคเรียน 1,500 บาท/ คน และ โครงการศึกษาต่อเนื่องเพื่อศึกษาค้นคว้าตนเอง โดยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลจากสื่อการสอนในการจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ จากการจัดมุม มศธ.ภายในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาหาความรู้จากตำราแบบเรียนและจาก สื่อต่าง ๆ

3.4 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบในการเลือกเข้ารับบริการต่าง ๆ ให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาด้วยตนเอง ได้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงวิทยาการต่าง ๆ โดยจัดให้มีห้องสมุดเป็นแหล่งรวมความรู้สาระต่าง ๆ จัดบริการข่าวสารข้อมูลโดยจัดบอร์ดประจำและเคลื่อนที่ เสี่ยงตามสาย ห้องสมุดกลาง ห้องสมุดเคลื่อนที่ การให้ข้อมูลความรู้ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์โดยให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และใช้ตำราเอกสารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.5 การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ โดยการนำกิจกรรมการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือชาวบ้าน ยุวกาชาดนอกโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนมีความยึดมั่นต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนส่วนรวม สร้างค่านิยม และเจตคติที่ดี

4. สวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจนและมักจะเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อมาต้องโทษปัญหาต่าง ๆ ก็จะทวีมากขึ้น ผู้ต้องขังจะอยู่ในฐานะที่ช่วยตัวเองไม่ได้ทุกด้าน ถ้าครอบครัวพอมีฐานะก็จะช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัวอาจจะเนื่องจากครอบครัวอยู่ห่างไกล ฐานะยากจนและผู้ต้องขังบางประเภท เช่น ผู้ต้องขังคดียาเสพติดหรือผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำเป็นนิสัย ครอบครัวมักจะเอือมระอา ผู้ต้องขังจึงขาดการติดต่อกับครอบครัว บางครั้งครอบครัวไม่ทราบว่าต้องโทษ ผู้ต้องขังเหล่านี้จะเป็นภาระของกรมราชทัณฑ์ สวัสดิการที่เป็นปัจจัย 4 ที่กรมราชทัณฑ์ให้ไม่สามารถทำให้มีชีวิตอยู่อย่างเช่นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรี มนุษย์ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ในสภาพร่างกายและสิ่งแวดล้อมที่สกปรกเป็นบ่อเกิดแห่งโรคภัยไข้เจ็บ สวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขังจึงเป็นสิ่งเสริมสร้างให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ความหมายของสวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขัง (กรมราชทัณฑ์, 2549, หน้า 40) หมายถึง การจัดสวัสดิการให้ผู้ต้องขังในด้านสิ่งของเครื่องใช้เพื่อการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สิ่งแวดล้อม และพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการให้สวัสดิการโดยการยอมรับในด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขัง สวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขัง ครอบคลุมไปถึงการสุขาภิบาลเรือนจำ สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นสวัสดิการผู้ต้องขังในด้านนี้ จึงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องใช้อนามัยส่วนรวม คือ วัสดุที่ใช้ในการทำความสะอาดสถานที่ภายในเรือนจำ และทัณฑสถานหรือใช้ในการสุขาภิบาลเรือนจำ ได้แก่ น้ำยากำจัดแมลง น้ำยาดับกลิ่นและฆ่าเชื้อโรค น้ำยาล้างภาชนะ
2. เครื่องใช้อนามัยส่วนตัว คือ วัสดุที่ใช้ในการทำความสะอาดร่างกาย เสื้อผ้าและเครื่องหลับนอนของผู้ต้องขัง ได้แก่ สบู่ฟอกตัว ผงซักฟอก แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ขันอาบน้ำ รองเท้าฟองน้ำ ผ้าอนามัย

5. สวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ

ชีวิตประจำวันของผู้ต้องขังเป็นชีวิตที่อยู่ในกำแพงสี่เหลี่ยม เป็นชีวิตที่ขาดอิสรภาพ จำเจ ซ้ำซาก ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของเรือนจำรวมทั้งต้องทำงานให้เรือนจำ ทำให้เกิดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บ อาการทางจิตและประสาท และอาจเป็นสาเหตุให้เกิดความวุ่นวายในเรือนจำ ผู้ต้องขังก่อการทะเลาะวิวาทกันด้วยความเครียด การจัดการกิจกรรมให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ จึงเป็นการผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน และทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง

ความหมายของสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ หมายถึง สวัสดิการที่จัดให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ นันทนาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจและร่างกาย วัตถุประสงค์ที่จัดเป็นสวัสดิการในด้านนี้ ประกอบด้วย เครื่องกีฬาต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล ปิงปอง แบดมินตัน หมากรูก หมากฮอส เป็นต้น

เรือนจำอาจจะจัดกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ เป็นครั้งคราว ส่วนการบริหารกรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เรือนจำและทัณฑสถาน จัดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้ออกกำลังกายทุกวันในตอนเช้า เมื่อนำผู้ต้องขังลงจาก เรือนนอนและได้กำชับให้เรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่งจัดให้มีลานกีฬาสำหรับผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายทุกแห่ง นอกจากนั้นยังจัดให้มีนันทนาการ เช่น โทรทัศน์ วีดีโอ วิทยุดนตรี ตลอดจนกิจกรรมด้านนันทนาการต่าง ๆ ที่เรือนจำและทัณฑสถานจัดขึ้น

นอกเหนือจากสวัสดิการผู้ต้องขังที่กล่าวมาแล้ว กรมราชทัณฑ์ยังจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการเยี่ยมญาติ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้พบปะญาติเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจได้ปรึกษาหารือในเรื่อง

ต่าง ๆ ให้คลายความกังวลใจและยังมีสวัสดิการร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ใน ราคาที่ไม่แพงกว่าภายนอก เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ซื้อหาสิ่งของที่จำเป็น

การจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง รัฐเป็นผู้จัดหาให้ เป็นการจัดสวัสดิการด้านการกินอยู่ที่พอสมควร ไม่ดีหรือเลวกว่าความเป็นอยู่ของคนธรรมดาภายนอกเรือนจำมากนัก นอกเหนือจากสวัสดิการขั้นพื้นฐานแล้ว ยังมีสวัสดิการด้านอื่น ๆ ที่จัดให้เพื่อวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูแก้ไขผู้ต้องขัง สวัสดิการต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้คนที่กระทำผิดไปแล้วได้คิดกลับตัวเป็นคนดี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมเมื่อพ้นโทษออกไป

แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ความหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ชานาซ อภิภัทรธำรง (2540) ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีชีวิตอยู่ช่วงวัยสุดท้ายของชีวิต เป็นวัยแห่งความเสื่อมถอยทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ หน้าที่การงานและบทบาททางสังคมลดลง เป็นผู้ที่ควรได้รับการช่วยเหลือดูแลอุปการะ เพื่อให้มีความสุข

วันเพ็ญ บุญเจริญ (2541) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นวัยของชีวิตที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงเฉพาะ มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ และการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม วัยสูงอายุไม่ได้เป็นวัยที่หมดความหมาย หรือเป็นวัยที่สิ้นสุดทีเดียว แต่เป็นวัยที่ปลอดจากภารกิจของสังคมส่วนใหญ่ ดังนั้นการมีชีวิตอย่างมีความสุขและเหมาะสมในวัยนี้ จึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่ผู้สูงอายุได้รับเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (2546) ให้ความหมาย “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

อัญชลีย์ ชูตระกูล (2544) ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงถดถอยทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมทั้งบทบาททางสังคมลดลง บั้นปลายชีวิตจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือดูแลเพื่อให้มีความสุขตามอัตภาพองค์การอนามัยโลก ได้ยึดเอาความยืดหยุ่นของชีวิตตามปีปฏิทินเป็นเกณฑ์ โดยที่ประชุมขององค์การอนามัยโลกที่เมือง Kiev ประเทศรัสเซีย ปี 1963 ได้กำหนดวัยผู้สูงอายุคือผู้ที่มีอายุ 60-74 ปี และวัยชราคือผู้ที่มีอายุ 75 ปีขึ้นไป

แวนดาว อินทร์จันทร์ (2550) กล่าวว่า ผู้สูงอายุต้องมีลักษณะ เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีความเสื่อมถอยตามสภาพ มีกำลังลดลง เชื่องช้า เป็นผู้สมควรให้การอุปการะ เป็นผู้ที่มีโรคควรได้รับการช่วยเหลือ

สรุปได้ว่าผู้สูงอายุ หมายถึงบุคคลซึ่งอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงถดถอยทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และบทบาททางสังคมลดลงสมควรได้รับการช่วยเหลือดูแลเพื่อให้มีความสุขในบั้นปลายของชีวิต

การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ

อัญชลีย์ ชูตระกูล (2544) ในช่วงชีวิตของมนุษย์แต่ละช่วงแต่ละวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม อย่างค่อยเป็นค่อยไป และสำหรับผู้ที่อยู่ในช่วงวัยสูงอายุนั้น การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านี้เป็นอย่างมาก รวมทั้งยังอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวตามมาอีกด้วย ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น ความเจริญทางด้านร่างกายก็จะลดลง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีทุกระบบ (อัญชลีย์ ชูตระกูล, 2544) ดังนี้

1. ผิวหน้า เมื่อมีอายุมากขึ้น ผิวหน้าและเนื้อเยื่อจะขาดความเต่งตึง ไม่ยืดหยุ่น เหี่ยวย่นหรือผิวดกกระ
2. ตา เลนส์ตาจะเสื่อม มีผลต่อความสามารถในการปรับระยะภาพ สายตายาวขึ้น
3. หู ความสามารถในการได้ยินน้อยลง
4. กล้ามเนื้อ จะถูกแทนที่ด้วยไขมัน เกิดความห่อนยาน
5. กระดูก จะเปราะและหักง่ายทำให้เกิดหลังโค้งงุ้ม
6. ฟัน จะเสื่อมสภาพ ต้องอาศัยฟันปลอม มีผลต่อการบดเคี้ยวอาหาร
7. การดูดซึมอาหาร ภาวะอาหารจะหลั่ง เอนไซม์ทริพซินและเปปซินในปริมาณที่ลดลงกว่าร้อยละ 20.00 ทำให้การย่อยอาหารไม่สมบูรณ์และดูดซึมได้น้อย ความอยากอาหารน้อยลง
8. การเผาผลาญอาหาร อัตราการเผาผลาญอาหารลดต่ำลง
9. การไหลเวียนของโลหิตไม่ดี เนื่องจากหลอดเลือดแข็งตัวขาดความยืดหยุ่นเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคในผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมักมีอาการหน้ามืด เป็นลม
10. การขับถ่าย จะปัสสาวะบ่อย เพราะความจุของกระเพาะปัสสาวะลดลงร้อยละ 50.00 ของหนุ่มสาว บางรายอาจถ่ายปัสสาวะขัด โดยเฉพาะผู้ชายที่ต่อมลูกหมากโตและจะมีอาการท้องผูกจากระบบการย่อยอาหารไม่ปกติ และกิจกรรมต่าง ๆ ของร่างกายลดลง
11. ระบบต่อมไร้ท่อมีการทำงานลดลงอาจเกิดจากภาวะเบาหวานหรือต่อมไทรอยด์

เป็นพิษ

12. ระบบประสาทส่วนกลางจะเสื่อมลง อาจเกิดความสับสนหรืออาจนำไปสู่ภาวะโรคจิตในวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ

การเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย และสังคมมีผลโดยตรงต่อสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ การมองรูปลักษณะของตนเอง และมโนทัศน์ต่อตนเองจะเปลี่ยนไป ผู้สูงอายุจะปรับสภาวะทางจิตใจ อารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อม โดยอัตโนมัติเป็นการเรียนรู้ ประสบการณ์ทางจิตใจอย่างต่อเนื่อง ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตที่พบ คือ

1. การรับรู้ ผู้สูงอายุมักจะยึดมั่นกับความคิดและเหตุผลของตนเอง การรับรู้ต่อสิ่งใหม่ เป็นไปได้ยาก จึงมักขัดแย้งกับผู้อ่อนวัยกว่า

2. การแสดงออกทางอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของผู้สูงอายุเป็นกลไก เกี่ยวเนื่องกับการสนองความต้องการของจิตใจต่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม ผู้สูงอายุมักจะท้อแท้ น้อยใจ รู้สึกว่าสังคมไม่ได้ให้ความสำคัญกับตน อารมณ์ไม่มั่นคง การกระทบกระเทือนจิตใจเพียงเล็กน้อยจะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิดหรือ โกรธง่าย

3. การสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง การยอมรับต่อภาวะสูงอายุจะให้ผู้สูงอายุพัฒนาวิถีดำเนินชีวิตแตกต่างกันไปตามเหตุผลและความพอใจของแต่ละคน บางคนมุ่งสร้างความคิด บางคนมุ่งความสงบในชีวิต เข้าวัดถือศีล บางคนชอบเลี้ยงหลาน บางคนชอบอยู่คนเดียว

4. ความสนใจสิ่งแวดล้อมลดน้อยลง ชอบชีวิตเรียบง่าย ความมั่งหวังหรือความใฝ่ฝัน ในชีวิตลดลงหรือไม่มีเลย

การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

ในวัยสูงอายุจะมีการปรับตัวให้เข้ากับคามเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พฤติกรรมของผู้สูงอายุแต่ละคนจะแตกต่างกันไป เช่น ผู้สูงอายุที่ปรับตัวได้ดีก็จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่อย่างสงบมีกิจกรรมในสังคมพอประมาณ ผู้สูงอายุบางท่านอาจมีพฤติกรรมถดถอย ลึนหวังท้อแท้ต่อชีวิต เรียกร้องความสนใจ ในบางรายอาจมีการเจ็บป่วยทางจิตและบางรายที่ท้อแท้มาก อาจถึงทำอัตตะวินิบาตกรรม

การเปลี่ยนแปลงทางสมรรถภาพ

การเปลี่ยนแปลงทางสมรรถภาพ คือ การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปฏิบัติงาน ความเสื่อมถอยทางสมรรถภาพในผู้สูงอายุ เกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น ความจำกัดทางร่างกาย ขาดสิ่งจูงใจ เป็นต้น

สมรรถภาพของผู้สูงอายุมิ ดังนี้

1. สมรรถภาพทางร่างกาย ผู้สูงอายุจะมีการแสดงออกทางพฤติกรรมช้าลง เพราะทักษะทางกล้ามเนื้อและพลังงานลดลง การประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทขาดประสิทธิภาพ

2. สมรรถภาพในการเรียนรู้ ผู้สูงอายุยังคงสามารถเรียนรู้ได้ แต่อัตราการเรียนรู้จะลดลง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าผู้สูงอายุจะขาดสมรรถภาพในการเรียนรู้ อีกประการที่เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ คือ ความจำเฉพาะหน้าลดลง ผู้สูงอายุจะลืมง่าย

3. ความสามารถทางเชาว์ปัญญา เชาว์ปัญญาเป็นความสามารถของบุคคลที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อม การแสดงออกทางเชาว์ปัญญา จะสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ความจำ การแก้ปัญหา เหตุผล การคิด ความสามารถในการใช้ภาษา และทำทางเมื่อมีอายุมากขึ้น ความสามารถทางเชาว์ปัญญาจะลดลง เนื่องจากความเสื่อมของสังคม ความจำและสุขภาพ

4. สมรรถภาพทางเพศ จำแนกได้ 2 ประการ

ประการแรก คือความสามารถในการสืบพันธุ์ ซึ่งผู้หญิงจะหมดไปเมื่อประจำเดือนหมด ส่วนผู้ชายมีความสามารถในการสืบพันธุ์ได้ตลอดอายุขัย

ประการที่สอง สมรรถภาพทางเพศในแง่เพศสัมพันธ์ทั้งหญิงและชายจะจำกัดลง เนื่องจากความรู้สึกต่อการมีเพศสัมพันธ์ เช่น กลัวทำให้ไม่มั่นใจและขาดความสุข วัฒนธรรม และค่านิยมที่ผู้สูงอายุไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ ความเสื่อมของสุขภาพ ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า สมรรถภาพทางเพศของผู้สูงอายุลดลง

5. ความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้สูงอายุจะมีความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้ประสบการณ์เดิมแต่การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ความรู้เก่าและความรู้ใหม่ รวมทั้งประสบการณ์ประกอบกันจะเป็นการยากต่อผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาระหน้าที่และบทบาททางสังคมของผู้สูงอายุ จะลดลงจากข้อจำกัดทางร่างกาย ทำให้ขาดความคล่องตัวในการคิด การกระทำและการสื่อสาร สมาชิกทางสังคมมีขอบเขตจำกัด ความห่างเหินจากสังคม มากขึ้นตามลำดับ การยอมรับของสังคมต่อความมีอายุมากขึ้นไปในทางลบ เพราะสังคมมักประเมินความสามารถในแง่การปฏิบัติ ถึงแม้ว่าจะมีผู้สูงอายุบางคนได้แสดงให้เห็นว่าความมีอายุมิได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมือนคนหนุ่มสาว

แนวคิดด้านความต้องการของผู้สูงอายุ

สำหรับผู้สูงอายุก็มีความต้องการเหมือนกับบุคคลในวัยอื่น ๆ เช่นกัน ดังที่ (กรมอนามัย, 2544) ได้กล่าวถึงความต้องการของผู้สูงอายุไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

- 1.1 ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์
- 1.2 ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด
- 1.3 ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะอาด อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี
- 1.4 ต้องการอาหารการกินที่ถูกต้องลักษณะตามวัย
- 1.5 ต้องการมีผู้ดูแลช่วยเหลือในการพยาบาลอย่างใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย
- 1.6 ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็วทันที่
- 1.7 ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
- 1.8 ต้องการได้พักผ่อน นอนหลับ อย่างเพียงพอ
- 1.9 ต้องการบำรุงรักษาร่างกาย และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- 1.10 ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

2. ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและสังคม จะทำให้จิตใจของผู้สูงอายุเปลี่ยนไป ผู้สูงอายุจะปรับจิตใจและอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อม ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจิตใจที่พบ คือ

- 2.1 การรับรู้ ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นไปได้ยาก ความจำก็เสื่อมลง
- 2.2 การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้สูงอายุเกี่ยวเนื่องกับการสนองความต้องการของจิตใจ ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกต่อตนเองส่วนใหญ่ จะรู้สึกท้อแท้ น้อยใจ รู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง การกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อย จะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิด โกรธง่าย ผู้สูงอายุจึงต้องการการยอมรับและเคารพยกย่องนับถือ การแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยสมาชิกในครอบครัว สังคมของผู้สูงอายุ
- 2.3 ความสนใจสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและตรงกับความสนใจของตนเองเท่านั้น
- 2.4 การสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง การมีอายุมากขึ้นคือ การเข้าใกล้กาลแห่งการสิ้นสุดของชีวิต การยอมรับสภาพดังกล่าวทำให้ผู้สูงอายุบางคนมุ่งสร้างคามดีงามให้แก่ตนเองเพิ่มมากขึ้น และต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ อันได้แก่ คำสั่งสอนทางศาสนา
- 2.5 ความผิดปกติทางจิตใจและในวัยสูงอายุ แยกเป็นกลุ่มอาการทางจิต 2 กลุ่ม

ใหญ่ ๆ คือ 1) กลุ่มอาการทางจิต เนื่องจากสมองเสื่อม 2) กลุ่มอาการผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์ ผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม จึงต้องการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากครอบครัวและสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

3.1 ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่นและในขณะเดียวกันมีความต้องการความรู้เพื่อปรับตนเองให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของวัยและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

3.2 ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคม และหมู่คณะ

3.3 ต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาทในสังคม ตามความถนัด

3.4 ต้องการสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว และสังคมทั้งทางด้านความเป็นอยู่ รายได้ บริการจากรัฐ

3.5 ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม

3.6 ต้องการลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลง โดยต้องการการดำเนินชีวิตอย่างปกติ เหมือนผู้อื่น อยู่อย่างมีชีวิตชีวา สามารถคิดทำอะไรได้อย่างอิสระ ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.7 ต้องการประกันรายได้และประกันความชราภาพ

แนวคิดความต้องการของ Kidd (1973 อ้างถึงใน แวดาว อินทร □ จันทร □, 2550, หน้า 27-28) ได้เสนอแนวคิดความต้องการของผู้ใหญ่โดยเฉพาะว่ามีความต้องการด้านต่าง ๆ คือ ด้านสุขภาพด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว ต้องการเป็นผู้บริโภคและการยังชีพ ต้องการมีความสัมพันธ์ทางสังคม ต้องการมีอาชีพ มีบ้านที่และต้องการที่จะมีสิ่งยึดเหนี่ยว

จากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ของความต้องการสามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเหมือนกับบุคคลในวัยอื่น ๆ คือ มีความต้องการด้านปัจจัยสี่ ต้องการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากครอบครัวและสังคม ให้สังคมยอมรับและเห็นว่ามีคุณค่า ต้องการมีรายได้เลี้ยงตนเองโดยลดการพึ่งพาผู้อื่น และอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและมีความสุขในบั้นปลายของชีวิตอย่างแท้จริง

แนวคิดพื้นฐานในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ 2548) ได้แก่

1. แนวคิดด้านมนุษยธรรม ผู้สูงอายุควรได้รับความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรมและตามความต้องการในด้านต่าง ๆ

2. แนวคิดด้านพัฒนา คือ บทบาทของผู้สูงอายุในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้สูงอายุ คือ ให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างอบอุ่น ได้รับความเคารพนับถือและการดูแลเอาใจใส่จากลูกหลานและลดความสำคัญในบทบาทของผู้หารายได้มาเลี้ยงครอบครัว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไข การบรรเทาและฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีสภาพร่างกายเสื่อมโทรม มีโรคประจำตัวและมีความผิดปกติด้านจิตและอารมณ์ ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถปรับตัวได้ ดังนั้นจึงต้องมีการฟื้นฟูสภาพจิตใจ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีชีวิตอย่างมีความสุข

4. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงในชีวิต เป้าหมายของงานสวัสดิการสังคมเพื่อยกระดับความอยู่ดีกินดีของประชาชน งานสวัสดิการสังคมมีหน้าที่แก้ไขปัญห ป้องกันช่วยบรรเทาและฟื้นฟูผู้สูงอายุให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย (พ.ศ. 2542)

เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ในเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย เพื่อให้แผนงาน นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ในปี พ.ศ. 2542 ผู้แทนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรผู้สูงอายุ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันจัดทำปฏิญญาผู้สูงอายุไทยขึ้น เพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รัฐบาล องค์กรเอกชน ประชาชน และสถาบันสังคมต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้สูงอายุ ซึ่งได้ทำประโยชน์ในฐานะ “ผู้ให้” แก่สังคมมาโดยตลอด ดังนั้น จึงควรได้รับผลในฐานะเป็น “ผู้รับ” จากสังคม

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยเป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จึงได้กำหนดสาระสำคัญไว้ดังนี้

ข้อ 1 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการที่สูงอายุ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพ รัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่กับอย่างมีความสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรได้รับ โอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านเพื่อสามารถปรับตัวของตนให้สมวัย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุควรได้รับการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบตามคตินิยม

ข้อ 6 ผู้สูงอายุควรมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันและกับบุคคลทุกวัย

ข้อ 7 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิ ค้ำครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความกตัญญูกตเวที และความเอื้ออาทรต่อกัน

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546

จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 มาตรา 54 และมาตรา 80 วรรคสอง ส่งผลให้เกิดการผลักดันพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะเอื้อให้เกิดโครงสร้าง องค์กร และระบบบริหารจัดการที่จะรองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ มีการกำหนดให้มีคณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุทั้งในเชิงนโยบาย แผนงาน และเสนอความเห็นในการออกกฎหมาย มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อผู้สูงอายุและกำหนดสิทธิประโยชน์ที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับการคุ้มครอง พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติได้ปรากฏตามมาตรการในการคุ้มครองและสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ เป็นกรณีพิเศษ
2. การศึกษาตามความเหมาะสม
3. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

4. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

5. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

7. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

8. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี

9. การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

10. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

11. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

12. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ ในหมวดของสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและหน้าที่ชนชาวไทยเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความช่วยเหลือ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว และชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ออกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

3. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภทแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพ การศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

6. ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของต่างประเทศและกรมราชทัณฑ์

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของต่างประเทศ (สุกฤตา เพชรหนองชุม, 2552)

1. ประเทศออสเตรเลีย

จากการศึกษาของ Barbara A. Nadel ในการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ ดังนี้
ด้านตัวอาคารสถานที่ห้องควบคุม

1. ด้านการควบคุมผู้ต้องขังสูงอายุเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้สร้างปัญหาในแง่ของความมั่นคงปลอดภัยในการควบคุมตลอดจน กฎ ระเบียบ อันเข้มงวดกวดขันก็ไม่มี ความจำเป็นสำหรับบุคคลเหล่านี้ รวมทั้งยังไม่เป็นการสอดคล้องกับสภาวะทางร่างกายจิตใจและบุคลิกนิสัยของ ผู้สูงอายุอีกด้วย ฉะนั้นประเภทของเรือนจำที่มีความมั่นคงแข็งแรงสูงสุดจึงไม่มีความเหมาะสม และยิ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การดำเนินชีวิตประจำวัน เรือนจำที่เหมาะสมควรเป็นเรือนจำ ประเภทความมั่นคงแข็งแรงต่ำหรือปานกลาง

2. ด้านอาคารเนื่องจากการมองเห็นและการรับรู้ในการแยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับสี ลดลงทำให้มีปัญหาในการคาดคะเน ระยะ ฉะนั้นในการทำบันไดควรมีขั้นไม่มาก มีราวบันได ซ้ายขวาและตรงกลางให้ยึด การทาสีระหว่างขอบประตูผนังและห้องต่าง ๆ ให้ใช้สีที่ตรงข้ามหรือ ตัดกันเพื่อความปลอดภัยและลดอุบัติเหตุ

3. ห้องสุขา ปัญหาอย่างหนึ่งของผู้สูงอายุคือการควบคุมการขับถ่าย การเสื่อมสลายของกล้ามเนื้อเกิดพังผืดทำให้การเคลื่อนไหวลำบาก ฉะนั้นผู้สูงอายุควรอยู่ในห้องนอน ห้องกิจกรรมเป็นแบบมีที่นั่ง มีราวช่วยพยุง

4. ห้องกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากเซลล์ในสมองตายมากขึ้น การรับรู้ต่อความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ร้อน เย็น เป็นไปได้ช้ากว่า การดูแลสถานที่จึงเน้นเรื่องความสะดวก การถ่ายเทอากาศที่ดีและบรรยากาศปลอดโปร่งและเงียบสงบ

5. ห้องเยี่ยมญาติ ควรจัดในสถานที่เฉพาะ การเยี่ยมญาติแบบปกติ ญาติจะต้องอยู่ห่างและตะโกนพูดคุยพร้อมกันหลาย ๆ คน ในคราวเดียวกัน ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้สูงอายุ

ด้านการจัดทำแผนการ (Program) ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ

การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ต้องขังสูงอายุเป็นสิ่งที่สำคัญมากเนื่องจากผู้สูงอายุมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงไปทางเสื่อมโทรม จึงจำเป็นต้องดูแลรักษา ชะลอความเสื่อมของร่างกาย มิให้เกิดขึ้นเร็วและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น จึงต้องดำเนินการดังนี้

1. โภชนาการ ผู้สูงอายุควรรับประทานให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะขาดสารอาหารได้ง่าย เนื่องจากในวัยนี้มักมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพ การเสื่อมของร่างกายตามธรรมชาติ ดังนั้น จึงควรรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ เช่น เนื้อสัตว์ นม ผักใบเขียว และผลไม้ งดอาหารรสหวาน มัน และเค็มจัด นอกจากนี้ ควรรับประทานอาหารมื้อละจำนวนน้อย แต่ให้บ่อยครั้งขึ้น คือวันละประมาณ 5-6 มื้อ เพื่อช่วยให้อาหารย่อยได้สะดวกและดูดซึม ผู้สูงอายุควรได้รับน้ำอย่างเพียงพอประมาณ 6-8 แก้วต่อวันซึ่งควรเป็นน้ำดื่มสุกอุ่น ๆ

2. อนามัยส่วนบุคคล ผู้สูงอายุควรมีการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายอย่างถูกต้อง คือ ไม่ควรอาบน้ำ สระผมบ่อยเกินไป เพราะจะทำให้ผิวหนังแห้ง เกิดตุ่มคันได้ง่าย ควรอาบน้ำ วันละครั้งในวันที่อากาศร้อนและอาจลดเป็น 2 วันต่อครั้งในระยะเวลาที่อากาศหนาว ส่วนผมควรสระ สัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังควรต้องดูแลมือและเท้าให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันเชื้อราและโรคผิวหนัง

3. การดูแลสุขภาพปากและฟันทำได้โดยรักษาความสะอาดโดยการล้างเหงือกและฟันทันทีหลังอาหารและก่อนเข้านอน ควรอมน้ำเกลืออุ่นหรือน้ำอุ่นเพื่อช่วยรักษาเหงือกและความสะอาดในช่องปาก ผู้สูงอายุที่ใส่ฟันปลอมควรถอดล้างทุกครั้งหลังอาหารและแช่ด้วยน้ำสะอาด ในเวลากลางคืน การดูแลรักษาที่ไม่ถูกต้องส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพคืออาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ตามมา ส่วนในด้านกรับถ่ายมักจะมีท้องผูกเนื่องจากระบบย่อยอาหารไม่ปกติ และร่างกายมี

กิจกรรมต่าง ๆ ลดน้อยลง ดังนั้น จึงควรรับประทานอาหารที่มีกาก รับประทานผัก ผลไม้และดื่มน้ำ มาก ๆ เพื่อช่วยให้การขับถ่ายสะดวกและป้องกันท้องผูก

4. การพักผ่อนและออกกำลังกาย ผู้สูงอายุจะมีกิจกรรมลดลง ต้องการอาหารน้อยลงแต่ ต้องการพักมากขึ้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุจะนอนกินละประมาณ 7 ชั่วโมง และอาจนอนกลางวันด้วย ส่วนการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุมีหลักสำคัญ คือ จะต้องไม่ใช้แรงงานมาก ควรทำอย่างช้า ๆ ไม่หักโหม และหยุดทำทันทีถ้ารู้สึกเหนื่อยผิดปกติ

5. การใช้เวลาในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ วัยสูงอายุเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงไป ในทางเสื่อมถอยทั้งทางด้านชีวภาพและจิตสังคม ผู้สูงอายุมักจะประสบปัญหาจากการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากความเสื่อมของอวัยวะทั้งร่างกาย ปัญหาจากจิตใจและอารมณ์อันเกิดจากความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปร่างและอวัยวะที่เสื่อมโทรม สูญเสียบทบาทในสังคม ขาดรายได้ ต้องพึ่งพาผู้อื่น เป็นผลให้จิตใจหดหู่ เศร้าหมอง เป็นทุกข์ แนวทางหนึ่งที่จะช่วยชดเชยความสูญเสียต่าง ๆ อันเกิดจากการชราภาพและช่วยให้การปรับตัวของผู้สูงอายุดีขึ้นก็คือการทำกิจกรรม ผู้สูงอายุที่ทำกิจกรรมมากจะมีความสุขมาก (Marshall, 1976 อ้างถึงใน สุกฤตา เพชรหนองชุม, 2552, หน้า 51) มีความพึงพอใจในชีวิตสูง มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในแง่ดี เนื่องจากกิจกรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขพลดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การที่ผู้สูงอายุได้ปฏิบัติกิจกรรมทำให้เขายังคงมีบทบาทและสถานภาพ ซึ่งจะทำให้รู้สึกว่าคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนี้การทำกิจกรรมของผู้สูงอายุก็ควรให้เหมาะสมกับวัยด้วยเช่น เปลี่ยนไปทำกิจกรรมที่ใช้สติปัญญาแทนกิจกรรมที่ใช้กำลังกายเมื่อความสามารถทางกายลดลง กิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ กิจกรรมที่ทำคนเดียว กิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้อื่นอย่างไม่เป็นทางการ และกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นทางการ

6. การทำงาน การจัดให้ผู้สูงอายุทำงานไม่ควรมุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตามความสมัครใจเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ฟุ้งซ่าน

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาเกี่ยวกับผู้ต้องขังสูงอายุของประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารงานราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่เรือนจำในการที่จำแนกอายุผู้ต้องขังและวิจัยผลกระทบสภาพแวดล้อมที่มีต่อผู้ต้องขังเหล่านั้น การกำหนดนโยบายและวิธีการใหม่ ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีการพัฒนาการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพสูงสุดจะบังเกิดประโยชน์ทั้งด้านแรงงานและการเงินในระบบเรือนจำ

จากการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบว่าเรื่อนจำนวนมากจะมุ่งเน้นเฉพาะคนอายุน้อยและไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ผู้สูงอายุ หัวข้อและปัญหาต่าง ๆ ที่ถูกระบุไว้คือ ด้านกฎหมาย การแยกประเภทและการมอบหมายงาน โรงงาน โปรแกรมและสวัสดิการ การจัดสรรเจ้าหน้าที่และการฝึกอบรม และปัญหาผู้ต้องขังหญิงสูงอายุ เรื่องเหล่านี้จะได้มีการเสนอต่อไป

ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

มีกฎหมายหลายข้อของรัฐบาลกลางที่ระบุถึงการให้บริการแก่ผู้สูงอายุและจะต้องนำมาประกอบในโปรแกรมราชทัณฑ์ กฎหมายบางข้อระบุว่าคนสูงอายุจะต้องได้รับการเลี้ยงดูอย่างเท่าเทียมกัน บางข้อระบุให้จัดงบประมาณสำหรับหน่วยงานราชทัณฑ์เพื่อโปรแกรมการให้บริการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของผู้สูงอายุเหล่านี้

กฎหมายสำคัญข้อหนึ่งซึ่งระบุเกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุดังกล่าวนี้คือ พ.ร.บ. คนอเมริกันสูงอายุ ค.ศ. 1965 กระทรวงสาธารณสุขสหรัฐเป็นผู้ใช้กฎหมายนี้โดยมีกำหนดไว้ว่าให้แต่ละรัฐจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ร่วมให้บริการแก่ผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน่วยงานระดับรัฐ โดยจะแบ่งเป็นเขต ๆ และแต่ละเขตจะมีศูนย์บริการดังกล่าวหนึ่งศูนย์ เงินงบประมาณจากรัฐบาลกลางจะส่งผ่านศูนย์เหล่านี้เพื่อโปรแกรมการบริการต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์บริการผู้สูงอายุ ให้การปรึกษาปัญหาและบริการด้านคุณค่าทางโภชนาการ ที่พักอาศัยและให้บริการด้านอาหารการพยาบาลผู้สูงอายุป่วย การป้องกันรังแกผู้สูงอายุ คนทำงานสูงอายุ (ตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป) การว่าจ้างแรงงานเพื่อบริการชุมชน ซึ่งการว่าจ้างแรงงานนี้จะมีกระทรวงแรงงานสหรัฐเข้าร่วมด้วย ตามกฎหมายระบุไว้

กฎหมายอีกฉบับหนึ่งซึ่งกระทรวงแรงงานเป็นผู้บริหารนั่นคือ พ.ร.บ. พัฒนาฝีมือแรงงาน (D.S. Department of labori dol) ซึ่งมีกำหนดการว่างจ้างแรงงานสูงอายุ คือ อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปโดยมีการประเมินฝีมือแรงงาน การให้คำปรึกษาและการจัดสถานที่ทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นงานเต็มเวลาหรืองานชั่วคราว แต่จะมุ่งไปทำงานเต็มเวลามากกว่า

กฎหมายอีกฉบับหนึ่งเกี่ยวกับการนี้ ได้แก่ กฎหมายประกันสังคม (The social security act) ซึ่งระบุเกี่ยวกับเงินบำนาญเกษียณอายุ และประโยชน์ต่าง ๆ โดยจัดสรรงบประมาณให้แก่รัฐต่าง ๆ เพื่อการบริการสังคม ได้แก่ อาหาร การเดินทางไปกลับ การดูแลตอนกลางวัน กฎหมายประกันสังคมด้านสุขภาพมีการให้บริการ รักษาพยาบาล ให้การช่วยเหลือด้านการพยาบาล ซึ่งการราชทัณฑ์จำเป็นต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ต้องขังสูงอายุที่จะได้รับการปล่อยตัวจะมีสิทธิในการรับบริการดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานล่วงหน้าก่อนการปล่อยตัว

หน่วยงานราชทัณฑ์จะต้องคำนึงถึงสิทธิตามกฎหมายนี้ของนักโทษสูงอายุ ตัวอย่างกฎหมาย เช่น กฎหมายห้ามกีดกันการว่างจ้างแรงงาน 1967 ซึ่งเดิมระบุไว้ 40 ปี ขยายมาถึง 70 ปี

ซึ่งกฎหมายนี้อำนวยผลประโยชน์ในการจัดหางานให้กับนักโทษผู้สูงอายุ

กฎหมายที่เกี่ยวกับผู้พิการทุพพลภาพก็อาจมีผลกับผู้สูงอายุได้ถ้าเข้าข่าย โดยกฎหมายระบุไว้ว่า คนที่พิการทางด้านร่างกาย หรือพิการด้านสมอง ซึ่งทำให้การดำเนินชีวิตไม่ปกติ เช่น ดูแลตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถทำงานตามปกติได้ มองไม่เห็น ไม่ได้ยิน เดินไม่ได้ หายใจเองไม่ได้ ทำงานไม่ได้ กฎหมายห้ามกีดกันคนเหล่านี้เข้าทำงานและให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับคนอื่น

หลักการสำคัญเบื้องต้นของ พ.ร.บ. ฟื้นฟูปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ปี 1973 (The rehabilitation act of 1973) เป็น โปรแกรมของรัฐบาลโดยใช้งบประมาณจากรัฐบาลกลางส่วนกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้พิการทุพพลภาพก็ได้ขยายวงกว้างไปยังหน่วยราชการต่าง ๆ โดยไม่จำกัดว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับทุนรัฐบาลกลางอยู่หรือไม่และกฎหมายนี้ยังมุ่งไปถึงการให้โอกาสในการทำงานที่เท่าเทียม ที่อยู่อาศัยและการเดินทาง และล่าสุดกฎหมายนี้มุ่งไปยังผู้พิการสูงอายุซึ่งอยู่ในข่ายงานของราชทัณฑ์ ถึงแม้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการนี้จะไม่ใช่มุ่งเกี่ยวกับสิทธิพลเรือนสหรัฐก็ตาม แต่ความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ก็เป็งานหนึ่งของหน่วยงานด้านการปกป้องสิทธิของพลเมืองสหรัฐ สังกัดกระทรวงยุติธรรม หน่วยงานราชทัณฑ์จะต้องทำการประเมินและรายงานผลงานตามที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายนี้ หากละเลยไม่ปฏิบัติตามนี้ จะมีผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อหน่วยงานราชทัณฑ์และต่อเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ด้วย จากการทำผู้ต้องขังสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ ในกรณีนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเพิ่มความพยายามที่จะแก้ปัญหาและความต้องการของนักโทษสูงอายุและจะเป็นผลดีต่อไปในระยะยาว

การจำแนกลักษณะและการมอบหมายงาน

จากการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังสูงอายุสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทตามพื้นฐานการกระทำผิด แต่ละประเภทจะมีเอกลักษณ์ในการปรับสภาพของตัวเองในเรือนจำและจะมีการเตรียมการล่วงหน้าเมื่อพ้นโทษ ความแตกต่างระหว่าง 3 ประเภทนี้ จะมีผลต่อการควบคุมการจัดโปรแกรมต่าง ๆ การดูแล

ประเภทที่ 1 ได้แก่ ผู้ซึ่งกระทำความผิดครั้งแรกและมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ส่วนมากจะเป็นความผิดร้ายแรงและมีปัญหาเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีโอกาสสูงที่จะตกเป็นเหยื่อถูกรังแกจากนักโทษอื่น ๆ คนพวกนี้ยังมีความผูกพันกับสังคมภายนอกอยู่และสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยง่ายเมื่อปล่อยตัว ดีกว่าอีกสองประเภทที่เหลือ

ประเภทที่ 2 ได้แก่ ผู้ต้องขังสูงอายุที่มีนิสัยเป็นอาชญากร เข้าออกคุกบ่อย ๆ ติดคุกครั้งละ 2-3 ปี คุกภายนอกพวกเขาจะปรับตัวได้ดีขณะต้องโทษในเรือนจำ แต่จะมีปัญหาในการเข้ากับสังคมภายนอก ส่วนใหญ่จะเป็นพวกขี้เหล้า ซึ่งจะมีปัญหาเพิ่มขึ้นตามอายุ พวกเขามักจะมีปัญหาเรื้อรัง ทำให้การดำรงชีวิตภายนอกลำบาก ความผูกพันกับสังคมภายนอกมีจำกัดขึ้นอยู่กับความ

อดทนของครอบครัวและเพื่อนฝูง ประสิทธิภาพการทำงานหรือว่าจ้างไม่ดี ทำให้ยากที่จะหางานที่เหมาะสมได้

ประเภทที่ 3 ได้แก่ ผู้ต้องขังสูงอายุที่ต้องโทษตั้งแต่อายุน้อยและต้องโทษสูงระยะเวลาการถูกจองจำมาแล้วยาวนาน เป็นนักโทษในคดีร้ายแรงมากคนพวกนี้รับโทษมายาวนานในเรือนจำที่มีความมั่นคงสูง คนเหล่านี้ส่วนมากจะปรับตัวได้ดีในเรือนจำ แต่จะมีปัญหาเรื่องการปล่อยตัวเมื่อพ้นโทษ เนื่องจากขาดความสัมพันธ์กับสังคมไปนานและประสิทธิภาพการทำงานก็น้อย มีการแนะนำให้คนเหล่านี้ทำงานที่ต่อเนื่องกับงานว่าจ้างของเรือนจำหรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเรือนจำเพื่อให้เข้ากับชีวิตราชทัณฑ์ของเขา

ปัญหาเบื้องต้นจากที่มีการแบ่งแยกออกเป็น 3 ประเภทนี้คือ จะต้องพิจารณาว่านักโทษสูงอายุเหล่านี้ควรจะขังรวมกับนักโทษอื่น ๆ หรือไม่ หรือควรจะแยกออกต่างหากเพื่อให้ได้รับการบริการโดยสมบูรณ์ในด้านหนึ่งให้ทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือจัดคนสูงอายุเหล่านี้ให้เข้าโปรแกรมต่างหาก โดยต้องให้มั่นใจว่าจะไม่ถูกปฏิเสธจากผู้ต้องขังที่มีอายุน้อยกว่า จัดให้มีการเยี่ยมญาติจากครอบครัวและเพื่อนซึ่งอาจจะมีอายุมากด้วยกันซึ่งเป็นคนในละแวกใกล้เคียง

หลายคนคิดว่าคนแก่ที่มีอยู่ในเรือนจำสะดวกต่อการควบคุม เพราะเป็นผู้ที่มีใจเย็นอยู่อย่างสงบมากกว่าคนอื่น แต่ก็มีผู้สูงอายุหลายคนที่ถูกคดีร้ายแรงจึงตัดสินใจไม่ได้ว่าไม่มีความเสี่ยงในการควบคุมรวมทั้งปัญหาเรื่องการรักษาพยาบาลด้วย แต่ก็ต้องให้ผู้สูงอายุเหล่านี้อยู่ในที่ควบคุมเข้มงวดน้อยที่สุดที่จะทำให้ ยกเว้นบางรายที่มีการประเมินถึงความเสี่ยงและปัญหาส่วนตัว ทั้งนี้จะมีการกำหนดสถานที่ควบคุมเข้มงวด ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงไว้ให้เหมาะสมในอีกด้านหนึ่งได้มีการพูดคุยกันให้มีการจัดตั้งที่ควบคุมพิเศษออกแบบสำหรับผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถอยู่ร่วมกับนักโทษทั่วไปได้ ซึ่งจะทำให้พวกเขาเกิดความหวาดกลัวน้อยลง ซึ่งที่ควบคุมพิเศษนี้สามารถจัด โปรแกรมและการให้บริการสำหรับ คนสูงอายุโดยจัดเจ้าหน้าที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำหรับคนกลุ่มนี้

ในปี 1985 สถาบันราชทัณฑ์แห่งชาติ พบว่า มีหน่วยงานราชทัณฑ์ 11 แห่ง ได้จัดสถานที่พิเศษสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุและสถานที่พิเศษเหล่านี้มุ่งเน้นไปที่สุขภาพมากกว่าอายุ จากการศึกษาฉบับหนึ่งเมื่อปี 1990 สสำรวจเรือนจำรัฐและเรือนจำรัฐบาลกลาง 19 แห่ง พบว่า 6% ของนักโทษที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปได้รับโอกาสให้อยู่ในสถานที่พิเศษและ 1.2% ให้อยู่ในสถานพยาบาล

จากการศึกษาในปี 1991 จากหน่วยงานราชทัณฑ์ 40 แห่ง ของรัฐบาล 13 แห่งได้มีการจัดสถานที่พิเศษสำหรับผู้สูงอายุโดยมีกำหนดงานให้ทำโปรแกรมสุขภาพและจัดที่คุมขังให้สะดวกสำหรับญาติเข้ามาเยี่ยม ซึ่งคุมขังอยู่ในภูมิภาคนาของญาติและยังพบอีกว่าสถานที่พิเศษเหล่านี้เป็นที่ที่ระบบความมั่นคงต่ำสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุหน่วยงานที่มีผู้สูงอายุจำนวนมากพอสมควรมักจะ

ต้องจัดเงื่อนไขไว้สำหรับผู้สูงอายุ เงื่อนไขแรกคือ การจัดหาให้ตามความต้องการของผู้สูงอายุ ส่วนมากเงื่อนไขที่สองคือ ต้องจัดสถานที่พิเศษสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการความปลอดภัย

โรงฝึกงาน

ตามที่ได้กล่าวไว้แต่ต้นแล้วว่า โรงฝึกงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ออกแบบไว้สำหรับผู้มีร่างกายปกติและไม่ได้ออกแบบไว้สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำที่สร้างขึ้นในสมัยปี 1980-1990 มักจะมีลักษณะเหมือนหอพักและมีอาคารต่าง ๆ เพื่อการบริการรายรอบในพื้นที่กว้าง ทำให้ผู้ต้องขังต้องเดินไกลเพื่อจะไปรับประทานอาหาร รักษาพยาบาลและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ การต้องเดินไกลคนแออัด การปรับอากาศที่จำกัดและสิ่งกีดขวางอื่น ๆ ทำให้ผู้ต้องขังชราและพิการต้องประสบความลำบากเพิ่มขึ้นจากการถูกคุมขัง ศึกษาพบว่าหากโรงฝึกงานที่ออกแบบมาเพื่อนักโทษสูงอายุถูกจำกัดขึ้นแล้วก็จะทำให้ความเป็นอยู่ทั่วไปของนักโทษอื่น ๆ ติดตามขึ้นไปด้วย การเปลี่ยนแปลงที่ได้ผล คือ การควบคุมผู้ต้องขังไว้ในสถานที่เล็กกว่าคนน้อยกว่า ช่วยให้เกิดความเป็นส่วนตัวรวมทั้งการควบคุมดูแลด้านสภาพแวดล้อม รวมทั้งการปรับอุณหภูมิและแสงสว่างให้เพียงพอด้วย สิ่งที่น่าห่วงใยก็คือ การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักโทษพิการที่ต้องนั่งรถเข็นและนักโทษสูงอายุ เช่น โรงงานที่ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก ห้องส้วมที่ไม่ได้จัดไว้สำหรับคนนั่งรถเข็น และผู้ต้องขังชราที่ต้องอาศัยผู้อื่นช่วยพยุง การเข้าห้องส้วม การขาดแคลน เช่นนี้ย่อมเป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยผู้พิการและทุพพลภาพของสหรัฐซึ่งระบุว่านักโทษเหล่านี้จะต้องได้รับการบริการเท่าเทียมกับนักโทษปกติทั่วไป

โปรแกรมและการให้บริการ

จากการศึกษาหลายครั้งมีการชี้ให้เห็นว่าการรักษาพยาบาล การโภชนาการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ การให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ต้องขังเหล่านี้ การรักษาโรคของความชราจะต้องมีอย่างต่อเนื่อง สุขภาพของคนชราจะทรุดลงได้รวดเร็วและอาจจะถูกมองข้ามจากเจ้าหน้าที่พยาบาลได้ จึงมีการแนะนำให้มีการตรวจสอบระบบตา หู และส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เพื่อให้ผู้ต้องขังมีสุขภาพดีและพัฒนาชีวิตของพวกเขาได้ดีด้วย เพื่อให้เพียงพอกับการนี้ ทำให้งบประมาณด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุนั้นสูงมากในงบประมาณของหน่วยงานราชการ กรมราชทัณฑ์ของรัฐบาลกลางพบว่า นักโทษสูงอายุมีปัญหาเกี่ยวกับความเจ็บป่วยเรื้อรัง เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง ซึ่งมีมากกว่าผู้ต้องขังอายุน้อย คาดว่าในปี 2005 งบประมาณด้านการแพทย์ของกรมราชทัณฑ์เพียงด้านเดียวจะสูงถึง 93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จากการศึกษาเกี่ยวกับนักโทษสูงอายุเกือบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าพวกเขายังต้องการการบริการด้านต่าง ๆ เพื่อให้เพียงพออีกมาก พวกเขาต้องการรักษาพิเศษเพื่อเลิกสิ่งเสพติด เช่น เหล้า หรือสารเสพติดอื่น ๆ สิ่งที่ต้องห่วงอีกอย่างหนึ่ง คือ โครงการเตรียมการปลดปล่อย เพื่อช่วย

ให้ผู้ต้องขังสูงอายุกลับคืนสู่สังคม พบว่า มีปัญหามากมายในผู้ต้องขังที่ไม่มีครอบครัวคอยรองรับ รวมทั้งผู้ที่ต้องการบ้านพักคนชราภายหลังพ้นโทษจนทำให้ผู้ต้องขังชราบางคนปฏิเสธการปล่อยตัว เป็นความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่หลายฝ่ายต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหาการปล่อยตัวนี้ ต้องมีการวางแผนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะต้องมีการประสานงานอย่างจริงจังกับองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุเหล่านี้ได้รับการดูแลและการบริการอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจศึกษาหน่วยงานราชทัณฑ์ 40 แห่ง พบว่ายังขาดโครงการเตรียมความพร้อมปลดปล่อยของผู้ต้องขังสูงอายุ มีเพียงหน่วยงาน 11 แห่ง เท่านั้นที่มีโครงการเตรียมการเพื่อการปลดปล่อย และมีเพียง 13 แห่ง ที่ได้ติดต่อกับองค์กรภายนอกเพื่อร่วมทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า กว่าครึ่งของหน่วยงานทั้งหมดมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาหรือขยาย โปรแกรมสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ

การคัดเลือกเจ้าหน้าที่และการฝึกอบรม

สิ่งที่จะต้องให้การสนใจอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับผู้ต้องขังสูงอายุนี้คือ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ และการฝึกฝนหน่วยงานราชทัณฑ์ต่าง ๆ มักจะคัดเลือกเจ้าหน้าที่เข้าทำงานที่มีความสามารถและความคาดหวังที่จะดูแลผู้ต้องขังทั่วไปที่อายุน้อยและเป็นพวกก้าวร้าว และการฝึกเจ้าหน้าที่ก็จะเป็นในลักษณะนั้น แต่สำหรับเจ้าหน้าที่ที่จะดูแลผู้ต้องขังสูงอายุจะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ เพื่อรองรับอารมณ์และความต้องการของผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่จะต้องสำรวจตัวเองเกี่ยวกับความรู้สึกของตนต่อผู้สูงอายุและเรียนรู้วิธีการที่จะดูแลผู้สูงอายุเหล่านี้ด้วยความสุขุม การศึกษาของ ยังพบว่า ในจำนวน 39 เรือนจำ ที่เป็นของรัฐและของรัฐบาลกลาง ไม่มีเรือนจำใดเลยที่มีแผนการดำเนินการเฉพาะในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่จะต้องควบคุมผู้ต้องขังสูงอายุ มีเพียงหน่วยงานราชทัณฑ์เพียง 6 แห่ง ในรัฐโอไฮโอ นิวเจอร์ซีย์ โอไฮโอ เพนซิลวาเนีย เซ้าท์แคโรไลนา และเรือนจำรัฐบาลกลางอีกแห่งเท่านั้นที่ได้รับรายงานว่า มีการฝึกฝนเจ้าหน้าที่ที่ทำงานควบคุมผู้ต้องขังสูงอายุ การขาดแคลนการฝึกฝนเจ้าหน้าที่เช่นนี้ถือเป็นวิกฤติ ซึ่งจะส่งผลต่อโครงการต่าง ๆ ของระบบเรือนจำ

ผู้ต้องขังหญิง

ในอดีตผู้ต้องขังหญิงมักจะไม่ได้รับความสนใจจากนักนโยบายและวางแผนรวมทั้งนักค้นคว้าวิจัย ไม่มีที่ไหนอีกแล้วที่จะยืนยันได้ชัดเจนนอกจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขังหญิงสูงอายุ คือในปี 1990 ผู้ต้องขังหญิงตั้งแต่อายุ 50 ปีขึ้นไป มีประมาณ 4% ของนักโทษทั้งหมดในเรือนจำรัฐและเรือนจำรัฐบาลกลาง และจำนวนผู้ต้องขังหญิงเหล่านี้ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการยุติธรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงการตัดสินโทษ สงครามต่อต้านยาเสพติด การเพิ่มโทษสูงขึ้นทำให้มีผู้หญิงสูงอายุอยู่มากเพิ่มขึ้นในเรือนจำ การสำรวจวิจัยของ พบว่ามีเพียง 3 ใน 39 เรือนจำรัฐต่าง ๆ ตอบรับว่ามีสถานที่ควบคุมพิเศษ สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ ขณะที่ 14

แห่งของหน่วยงานราชทัณฑ์รายงานว่า ได้จัดสถานที่คุ้มครองพิเศษสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุชาย อย่างไรก็ตามก็ตามขณะที่มีข้อสอบถามว่า ได้จัดโปรแกรมพิเศษเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุทั้งชายหญิงนี้หรือไม่ มีเรือนจำรัฐและรัฐบาลกลาง 22 แห่ง ตอบว่ามี และ 11 แห่ง ตอบว่าไม่มี อีก 7 รัฐที่เหลือไม่ได้ตอบคำถามนี้

มีรายงานชิ้นหนึ่งจากสมาคมริเริ่มโครงการเพื่อหญิงชราที่เกษียณอายุของทัณฑสถานหญิงที่เมืองเพอร์ดี รัฐวอชิงตัน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ผู้ต้องขังหญิงสูงอายุ โครงการนี้ระบุถึงความต้องการของผู้สูงอายุที่จะถูกปลดปล่อยตัวคืนสู่สังคม ขณะทำงานในโครงการชี้ให้เห็นถึงกลุ่มผู้สนับสนุนระหว่างหญิงสูงอายุด้วยกัน กิจกรรมที่ได้รับความสนใจเรื่องโภชนาการและการรักษาพยาบาลซึ่งจะพัฒนาสุขภาพโดยทั่วไปของพวกเขา ผู้บริหารโครงการชี้ให้เห็นว่าผู้ต้องขังสูงอายุส่วนมากจะมีความเจ็บปวดฟังกและเก็บกด และพวกเขาต้องการความช่วยเหลือให้สามารถแสดงออกและเรียกร้องเพื่อที่จะได้มีชีวิตของตัวเองมากขึ้น

การศึกษาชี้ให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างผู้สูงอายุหญิงและผู้สูงอายุชาย ข้อแตกต่างเหล่านี้ได้แก่ การมีอายุยืนยาวกว่า ความยากแค้นกว่าโอกาสที่จะอยู่คนเดียวกว่า และการให้ความช่วยเหลือเมื่อออกไปอยู่ในสังคมภายนอกในด้านเจ้าหน้าที่เรือนจำผู้ต้องขังสูงอายุหญิงต้องการผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยนเข้าใจต่อความเป็นเพศหญิงในการพัฒนาการด้านสุขภาพและโครงการอื่น ๆ สำหรับผู้ต้องขังหญิงสูงอายุถึงแม้ว่าผู้ต้องขังสูงอายุจะถูกมองว่าไม่เป็นภัยต่อการควบคุมแต่สภาพทางเศรษฐกิจ การขาดการรองรับจากชุมชน สภาพลำบากซ้ำซากจะเกิดรวมเป็นปัญหาที่พวกเขาจะต้องประสบเมื่อกลับคืนสู่สังคม

การปฏิบัติต่อผู้สูงอายุของสหรัฐอเมริกา

มีรายงานข้อมูลชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับขั้นตอนและเรื่องราวในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ แนะนำให้ผู้บริหารงานราชทัณฑ์ร่วมกับผู้จัดทำโครงการ ผู้จัดทำนโยบายและแผนงานซึ่งเป็นคนในวงการบริหารนิติบัญญัติและยุติธรรมให้จัดกำหนดระเบียบปฏิบัติเฉพาะขึ้นมา ผู้บริหารของเรือนจำรัฐและเรือนจำเอกชนจะต้องเข้าใจนโยบายและโครงการนี้ และสามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งในด้านนโยบายปฏิบัติและสรรพกำลังที่จะทุ่มเทลงไปในการจัดระบบในเรือนจำ ข้อแนะนำจากรายงานนี้ต้องการให้เกิดการปฏิบัติที่แท้จริงในระบบบริหารของเรือนจำ และให้เกิดผลสูงสุดถึงแม้จะมีทรัพยากรที่ขาด

ผู้ต้องขังสูงอายุเป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความต้องการดูแลเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มอื่นในระบบราชทัณฑ์จะประสบกับปัญหาผู้ต้องขังที่จำเป็นต้องควบคุมและฝึกอบรมพิเศษเพิ่มขึ้น ๆ ซึ่งผู้ต้องขังบางคนจะมีปัญหาจากภายนอก หรือมาเกิดปัญหาในระหว่างต้องโทษในหลาย ๆ กรณี

ผู้ต้องขังสูงอายุและผู้ต้องขังที่ต้องควบคุมฝึกรวมพิเศษเป็นผู้มีปัญหาซ้ำซ้อนซึ่งจะต้องมีการ
จำแนกและระบุชัด

การดูแลผู้สูงอายุจะต้องมีการประเมินจากบุคลากรจากด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเป็น
ระบบ กลุ่มบุคลากรดังกล่าวสามารถตรวจสอบการให้การดูแลผู้ต้องขังสูงอายุในโครงการ รวมทั้ง
ปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติและสอดคล้องในความพร้อมในอุปกรณ์ของผู้บริหารราชทัณฑ์ที่จะให้
บังเกิดผลสูงสุด ต่อผู้ต้องขังสูงอายุและผู้ต้องขังที่ต้องควบคุมฝึกรวมพิเศษ มันจะเกิดประโยชน์
มากหากจะมีผู้เชี่ยวชาญการฝึกอาชีพจากภายนอก นักจิตวิทยาด้านพฤติกรรมมนุษย์ และผู้เชี่ยวชาญ
ด้านอื่น ๆ เข้าร่วมในโครงการและมีการประเมินผลจะต้องมีการตรวจสอบระบบ นโยบาย ขั้นตอน
ปฏิบัติของเรือนจำเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าแผนการและปัญหาทั้งหมดถูกขจัดไป ขณะที่
ผู้บริหารราชทัณฑ์และผู้กำหนดนโยบายเริ่มที่จะระบุกำหนดถึงความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ
ก็จะต้องมีการจัดหัวข้อเรื่องสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมี 6 ข้อที่สำคัญมากในการนี้คือ

1. การประเมิน
2. ความก้าวหน้าและพัฒนาการ
3. ที่ควบคุมพิเศษ
4. การแพทย์
5. การฝึกรวมเจ้าหน้าที่
6. การร่วมของชุมชน

การประเมิน

การประเมินผู้ต้องขังสูงอายุเมื่อแรกรับและระหว่างคุมขัง เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทราบ
ความต้องการส่วนตัวและระบบแผนที่จะนำไปใช้ การประเมินเบื้องต้นควรจะประเมินเรื่องสุขภาพ
รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ เช่น การใช้ชีวิต การงาน ครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคมและประวัติ
อาชญากร จากผลประเมินนี้จะจัดโปรแกรมและการควบคุมได้เหมาะสม เช่น การคุมขังที่
เหมาะสม งานที่ให้ทำ จัดความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับการดูแลที่ดีที่สุดตามแผน ด้วยเหตุที่
สถานการณ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วกับผู้ต้องขังสูงอายุ เราจึงขอแนะนำว่าการประเมิน
จะต้องเป็นระบบต่อเนื่อง การประเมินที่กระทำอย่างต่อเนื่องนี้กระทำโดยการตอบคำถามที่ได้มา
จากวิชาที่ว่าด้วยโรคของคนชราและกระทำโดยผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่เฉพาะราย ถ้าปัญหาถูก
กำหนดชัด เจ้าหน้าที่จะส่งตัวเรื่องผู้ต้องขังสูงอายุนั้น ๆ ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป การสืบหาปัญหา
และหาทางรักษาแต่เริ่มต้นย่อมประหยัดค่าใช้จ่าย และขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ติดตามมาและเป็นเรื่อง
สำคัญที่ผู้บริหารราชทัณฑ์จะต้องเอาข้อมูลรวมที่ได้ของผู้ต้องขังสูงอายุเข้าไปในแผนปฏิบัติการ
รวมทั้งระบบของเรือนจำ ระเบียบปฏิบัติที่ออกมาสำหรับผู้สูงอายุจะมีความซับซ้อนเกินกว่าที่

แผนงานแผนกเดียวจะรองรับได้ ความมุ่งหวังที่ตั้งไว้คือแผนระยะยาวที่จะดูแลผู้ต้องขังสูงอายุ ซึ่งเป็นการดูแลอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด เราขอแนะนำให้ผู้บริหารราชทัณฑ์ตรวจสอบว่าผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละรายได้รับการดูแลการเป็นอยู่ด้วยความเพียบพร้อมในสถานที่เขาอยู่ นั้นหมายถึง การดูแลให้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และสรรพกำลังให้เพียงพอ หรือหากไม่เพียงพอให้ติดต่อกับสถานที่ควบคุมอื่น ๆ ที่มีความพร้อมดังกล่าว ทางกรรณจ้ออาจเห็นความจำเป็นต้องออก ระเบียบเพิ่มเติม หรือตั้งคณะทำงานเพิ่มขึ้นเพื่อกลั่นกรอง ประเมินเงื่อนไขต่าง ๆ ร่วมมือในการ ควบคุมระหว่างเรือนจำ และคัดแยกผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นผู้ที่ ต้องการการดูแลพิเศษที่ไม่มีให้ในเรือนจำ ความร่วมมือจากชุมชนจะช่วยรองรับกับผู้สูงอายุเหล่านี้

ความคืบหน้าและพัฒนาการ

การตัดสินใจในเรื่องปัญหากฎหมายและปัญหาเศรษฐกิจ ความตั้งใจของราชทัณฑ์ที่จะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังและการปฏิบัติที่ดีจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้ต้องขังสูงอายุส่วนใหญ่ จะได้รับการปฏิบัติตามความต้องการของกระแสความคิดนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ต้องขังสูงอายุสามารถ ที่จะปรับสภาพความเป็นอยู่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของเรือนจำ ระบบของเรือนจำจะต้องให้ ช่องทางเปิดกว้างสำหรับโปรแกรมและการให้สวัสดิการต่าง ๆ ทั้งยังจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน นโยบายเรือนจำ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และปรับเปลี่ยนโปรแกรมเพื่อให้ขั้นตอนทุกอย่าง สำหรับผู้สูงอายุเป็นไปได้และเพื่อให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาหรือคงไว้ซึ่งคุณภาพชีวิตระดับสูงสุด การกระทำในสิ่งตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาจะเป็นสาเหตุให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ มากขึ้น รวมทั้งต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จะมีตามมา

พื้นที่แรกที่จะต้องจัดทำ คือ ทางด้านกายภาพ เรือนจำทั้งของรัฐและเอกชนควรมีการ วางแผนล่วงหน้าในการปลูกสร้างอาคารและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้ตามมาตรฐานสากล พื้นที่ที่ทว่านั้เตรียมไว้สำหรับผู้พิการด้วย รวมทั้งผู้ที่ต้องนั่งรถเข็น หากสถานที่สำหรับโปรแกรม ต่าง ๆ อยู่ห่างกัน ควรมีการจัดตารางเวลาให้พอเหมาะกับผู้ต้องขังสูงอายุด้วย ในบางสถานการณ์ อาจจะต้องนำโปรแกรมและการบริการมาให้เขาโดยตรง

พื้นที่ที่สองที่จะต้องพิจารณา คือ บริเวณที่พักอาศัย ผู้ต้องขังสูงอายุควรจัดให้อยู่ ร่วมกันเพื่อสะดวกในการป้องกันและดูแล พวกเขาควรมีที่นอนเดี่ยวและที่นอนเดี่ยว เพื่อกันตก และควรมีที่นอนที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุแบบโรงพยาบาล พวกเขาอาจต้องการเครื่องทำความ ร้อนมากกว่าในหน้าหนาวและต้องการเครื่องทำความเย็นมากกว่าในฤดูร้อน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพ ภูมิอากาศและสภาพความเจ็บป่วยของพวกเขา

พื้นที่ที่สาม คือ พื้นที่ที่จัดโปรแกรมและการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งสำหรับผู้สูงอายุจะต้อง จัดให้มีโปรแกรมเฉพาะบุคคลให้เป็นไปตามหลักวิชาว่าด้วยคนชรา การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จะต้อง

เป็นไปในทางช่วยเหลือเพื่อให้พวกเขาเกิดความเป็นอิสระเพื่อให้เขาได้แสดงความสามารถสูงสุด การให้การศึกษารื่องสุขภาพ การให้การศึกษารื่องการรับประทานอาหาร และการให้การศึกษารื่องการออกกำลังกาย เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาทางร่างกายแพทย์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จะต้องมีการให้คำปรึกษา การให้เวลาสันตนาการ การให้การศึกษากับผู้สูงอายุ วิธีปฏิบัติต่อนักโทษอายุ 20 ปี ย่อมแตกต่างจากการปฏิบัติต่อนักโทษอายุ 60 ปี ในด้านการลงโทษ จึงควรต้องการตั้งระเบียบเรือนจำเพิ่มขึ้น เพื่อให้ชั้นตอนต่าง ๆ ที่จะใช้กับผู้สูงอายุได้ผลจะต้องมีการประเมินโปรแกรมการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ คนสูงอายุส่วนใหญ่ต้องการให้ตัวเองทำประโยชน์และมีงานรับผิดชอบทำ ผู้บริหารราชทัณฑ์จะต้องตื่นตัวอยู่เสมอที่จะหางานเพื่อให้ผู้ต้องขังทำเพื่อฆ่าเวลาต้องโทษ เพื่อให้ได้มีรายได้หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ขณะที่การเข้าร่วมโปรแกรมและการทำงานจะเป็นหน่วยคิดในการลดวันต้องโทษ ผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่ได้ทำงานก็จะต้องรับโทษที่ยาวนานกว่าผู้ต้องขังอายุน้อย ด้วยสาเหตุที่ไม่ได้ทำงานนั้นย่อมเป็นการผิดข้อกฎหมายและเป็นความไม่เป็นธรรมสำหรับผู้สูงอายุ

การปล่อยตัวและการเตรียมการก่อนการปล่อยตัว เป็นเรื่องสำคัญของผู้ต้องขังสูงอายุ โปรแกรมที่มีจำเป็นต้องปรับเพื่อให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับบ้านที่อยู่ การรักษาพยาบาลที่ต่อเนื่องเมื่อพ้นโทษ และสถานที่อื่น ๆ สำหรับคนชราที่ไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว

สถานที่ควบคุมพิเศษ

ผู้ต้องขังสูงอายุมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสถานที่ควบคุมพิเศษ เพื่อให้ได้รับความสะดวกอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ชราภาพหรือมีปัญหาทางสุขภาพหนักไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสภาพปกติของเรือนจำ หน่วยงานราชทัณฑ์จึงต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดตั้งสถานที่ควบคุมพิเศษนี้และแยกคนชราเข้าพัก ควรจะต้องมีการวินิจฉัยอย่างละเอียดถึงอุปนิสัยและเรื่องความจำเป็นของผู้ต้องขังที่ควบคุมไว้ร่วมกัน เช่น การนำผู้สูงอายุที่มีนิสัยก้าวร้าวมาอยู่ร่วมกับผู้ต้องขังสูงอายุที่ชราภาพหรือพิการอาจจะไม่เกิดความปลอดภัยได้จะต้องมีการวางแผนจัดการพิเศษเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุในสถานที่ควบคุมพิเศษนี้ เช่น การดูแลด้านการแพทย์ตลอด 24 ชั่วโมง ในกรณีฉุกเฉิน เพื่อลดความวิตกกังวลของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังและต่อไป ก็จะทำให้ลดจำนวนของการเจ็บป่วยฉุกเฉินลงด้วย ควรจะมีการพัฒนาโรงงานของเรือนจำเพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้ใช้แรงงานของตัวเองให้บังเกิดผลและสร้างคุณค่าความเป็นคนของตนเอง

ด้านการแพทย์

ค่าใช้จ่ายด้านการแพทย์สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกันกับในสังคมภายนอก ผู้บริหารเรือนจำไม่สามารถหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ ทั้งทางด้านกฎหมาย

และจริยธรรม อย่างไรก็ตามผู้บริหารสามารถจัดโครงการเพื่อเป็นการป้องกันแทนเพื่อให้เกิดปัญหา ด้านต้นทุนการเงินน้อยที่สุด

โครงการการป้องกัน ได้แก่ การให้การศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านการโภชนาการ การออกกำลังกาย ซึ่งจะค่อย ๆ เปลี่ยนพฤติกรรมและความคิดของผู้ต้องขังให้รักษาสุขภาพตัวเองมากขึ้น รวมทั้ง การตรวจสอบผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเป็นโรคต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อที่จะให้มีการรักษา ตั้งแต่แรก ซึ่งจะเป็นการป้องกันโรคไม่ให้ร้ายแรงออกไป ตัวอย่างเช่น การรักษาโรคความดันโลหิตสูง จะช่วยไม่ให้เกิดโรคเส้นเลือดแตกในสมอง ซึ่งเป็นการรักษาที่ง่ายกว่ามาก การตรวจ มะเร็งเมื่อระยะแรกเริ่มจะมีค่าใช้จ่ายในการรักษาน้อยกว่าเมื่อมะเร็งได้ลุกลามไปมากแล้ว การมี คณะแพทย์ตรวจสุขภาพผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงเกิดโรคร้ายไข้เจ็บ และจะได้ทำการรักษาก่อนที่จะลุกลามและเกิดค่าใช้จ่ายสูง การติดต่อสื่อสารกันระหว่างคณะแพทย์ และคณะเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ดี เพื่อรายงานเกี่ยวกับอาการป่วยของการรักษาของผู้ต้องขังสูงอายุเป็นเรื่องที่สำคัญด้วย ระบบการแพทย์ทั้งของรัฐและเอกชนกำลังประสบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษา ฉะนั้นการจัดแพทย์จำนวนมาก ๆ ซื่อให้ครบชุดยา และการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกในการรักษาเพื่อทุนค่าใช้จ่าย สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดต้นทุนค่ารักษาพยาบาลได้ ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับ สุขภาพ เช่น การรักษาผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือการเจ็บป่วยถาวรของผู้ต้องขังจำเป็นต้องมีการระบุชนิดไว้ การราชทัณฑ์ควรสำรวจเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นไปได้เพื่อป้องกันไม่ให้ดูแลและรับผิดชอบคนพวกนี้ไปตลอดระยะเวลายาวนาน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า หากปัญหานี้ไม่ได้จัดทำนโยบายไว้โดยนักนโยบายและวางแผนของบุคคลในวงการราชทัณฑ์และบุคคลภายนอกแล้วความจำเป็นต่าง ๆ อาจจะต้องดูแลคนชราเจ็บป่วยเหล่านี้ตลอดไป เพราะสังคมภายนอกไม่สนใจกับคนพวกนี้แล้วในปี 1990 ได้มีการรายงานการสำรวจจาก 22 รัฐว่าได้มีการปลดปล่อยผู้ต้องขังด้วยความเมตตา แต่ไม่ได้มีการประเมินผลจากการปลดปล่อยครั้งนี้ รัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลกลางควรมี โปรแกรมการปลดปล่อยตัวผู้ต้องขังที่เห็นว่า จะมีอันตรายต่อสังคมในวงจำกัดที่ควบคุมได้ รวมทั้ง ผู้ต้องขังสูงอายุและจัดหาที่พักคนชราในชุมชนให้กับผู้สูงอายุที่ไม่มีที่ไปโครงการอาสาสมัครต่าง ๆ เช่น องค์การผู้ต้องขังสูงอายุ (พีไอพีเอส) เริ่มก่อตั้งที่รัฐหลุยส์เซียน่า ช่วยลดค่าใช้จ่ายของ เรือนจำและมีประโยชน์ แต่องค์การนี้รับผู้ต้องขังได้จำนวนจำกัด การวางแผนอย่างรอบคอบและ พัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนช่วยให้การใช้พื้นที่และทรัพยากรของเรือนจำที่มีจำกัดได้เกิด ประโยชน์สูงสุด เรือนจำจะต้องจัดหาเตียงโรงพยาบาลสำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้ เพราะปัญหาเรื่องความปลอดภัย

สุดท้าย ระบบราชทัณฑ์จะต้องพัฒนาโปรแกรมรักษาพยาบาลสำหรับผู้ต้องขังที่จะต้อง ตายในคุก ต้องมีผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องขังที่ป่วยหนักเรื้อรัง จัดให้มีการเยี่ยมญาติและเพื่อนหรือ

อาสาสมัครซึ่งช่วยให้ผู้ต้องขังสูงอายุเหล่านี้เสียชีวิตอย่างมีเกียรติ การจัดงานศพหรือพิธีรำลึก สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติจะช่วยให้ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังอื่น ๆ ที่ได้อยู่และทำงานร่วมกับผู้ตายคลายความรู้สึกสูญเสียลง

การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ทั้งหมดรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ต้องขังสูงอายุ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ควบคุมทั่วไปหรือสถานที่ควบคุมพิเศษ จะต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมควรจะมีมุ่งเน้นไปที่ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของเจ้าหน้าที่ที่จะคำนึงถึงคนชรา พร้อมกับการปรับตัวให้เข้ากับคนสูงอายุ เช่น บิดา มารดา หรือญาติของเจ้าหน้าที่เอง เจ้าหน้าที่บางคนอาจจะมีประสบการณ์ที่ดีกับผู้สูงอายุ และบางคนอาจจะไม่มีประสบการณ์เช่นนั้น เจ้าหน้าที่บางคนอาจจะมีประสบการณ์กับความยุ่งยากต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนที่ไม่มีโปรแกรมบริการผู้สูงอายุที่เป็นคนในครอบครัวเขาหรือเพื่อน ๆ ของเขา ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีหากผู้สูงอายุในเรือนจำจะได้รับการบริการที่ดีจากชุมชนภายนอกของเขา จึงจำเป็นที่จะต้องอบรมให้เขาไม่มีความรู้สึกเช่นนี้ การอบรมควรมีการชี้ให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการในการสูงอายุ เช่น ระบบการพึ่ง ระบบสายตา และการเคลื่อนไหวที่บกพร่อง ต้องมีการฝึกใช้แว่นตา ผ้าพันแผล รถนั่งเข็น และเครื่องมืออื่น ๆ สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุที่สุขภาพไม่สมบูรณ์เพื่อจะได้รับรู้สภาพในชีวิตประจำวันต่อไป การฝึกการสื่อสารกับผู้สูงอายุจะมีประโยชน์มากเนื่องจากผู้สูงอายุจะมีปัญหาเกี่ยวกับการพูดเร็ว และความชัดเจนของคำพูดและความเข้าใจ จะต้องพิจารณาการใช้ระดับเสียง อัตราความเร็วของการพูดและท่าทางประกอบกับผู้สูงอายุ หากไม่ได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ได้ผลและนำมาซึ่งปัญหาทางกฎหมาย ในบางรัฐมีการห้ามไม่ให้นักโทษทำงานช่วยเหลือผู้สูงอายุด้วยตนเอง เพราะโทษเหล่านั้นก็จำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมเช่นกัน การใช้นักโทษทำงานด้านนี้จำเป็นต้องคัดเลือกอย่างระมัดระวังเพราะอาจทำให้นักโทษที่มาทำงานกับคนสูงอายุเกิดความเบื่อหน่ายกับความไม่ปกติของคนสูงอายุจำเป็นต้องมีการผลัดเปลี่ยนเวร การลดเวลาการต้องโทษและอื่น ๆ ซึ่งจะลดภาระและเป็นผลดีในระยะยาวทั้งกับเจ้าหน้าที่และนักโทษที่ทำงาน

ส่วนร่วมของชุมชน

กรมราชทัณฑ์จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่หาได้ในชุมชน เพื่อจัดโปรแกรมการบริการที่เหมาะสมให้กับผู้ต้องขังสูงอายุไม่มีเรือนจำเอกชนหรือหน่วยงานใด ๆ ของรัฐที่จะสามารถจัดหาให้บริการกับผู้ต้องขังทั้งหมดได้ การติดต่อกับชุมชนยังทวีความจำเป็นเมื่อผู้ต้องขังอยู่ในสภาพที่เตรียมความพร้อมก่อนการปลดปล่อย หน่วยงานต่าง ๆ ของชุมชนจะช่วยให้เตรียมโปรแกรมก่อนการปล่อยตัวและให้ความช่วยเหลือหลังพ้นโทษ ความช่วยเหลือของบุคคลภายนอก เช่น

การนโยบายและวางแผนการให้ความช่วยเหลือ และการฝึกอบรมทั้งส่วนบุคคลและสาธารณชน ซึ่งอาจเป็นที่ปรึกษาที่มีเงินเดือน หรืออาจเป็นอาสาสมัครที่ทำงานด้านฝึกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำเอกชนบางแห่งแต่งตั้งผู้ให้การสนับสนุนซึ่งจะเป็นการประสานงาน กับชุมชนและแลกเปลี่ยนข้อมูล โปรแกรมต่าง ๆ สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุกับชุมชนจะต้องใช้ แผนการพัฒนา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องเป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้างและยอมเข้าใจว่า ผู้คนในชุมชน จำเป็นต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการราชทัณฑ์ที่มุ่งปรับเปลี่ยนคนผิดให้เป็นคนดีเช่นเดียวกับ เจ้าหน้าที่ที่จะต้องเข้าใจบทบาทและเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ ในชุมชน ผู้คนที่อยู่นอกระบบ ราชทัณฑ์มักจะมีคำถามและขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เสมอ จึงจะต้องหารูปแบบใหม่ ๆ ในการ เข้าหาชุมชนยิ่งเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ การตกลงให้ความร่วมมือระหว่างกันของผู้บริหาร สูงสุดของเรือนจำต่าง ๆ และองค์กรอื่น ๆ เป็นเรื่องดีมีประโยชน์แต่การร่วมมือระหว่างกันนี้จะ ได้ผลก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ระดับล่างรองมาให้ความสนใจและยอมรับระหว่างกันรวมทั้งองค์กรที่ เกี่ยวข้องด้วย

องค์กรในชุมชนทั่วไปประเภทส่วนบุคคลและสาธารณะที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุมักจะมี ลูกค้ายากเกินกว่าจะรับไหว ทางเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ทำงานประสานงานกับชุมชนก็อาจจะ พิจารณาส่งความช่วยเหลือเป็นการตอบแทน เช่น ที่พัฒนาสถานฮอกกิงในรัฐโอไฮโอ ให้ผู้ต้องขัง สูงอายุช่วยพับหนังสือแจ้งข่าวที่ส่งไปให้ผู้สูงอายุในชุมชนขององค์กรช่วยเหลือผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ องค์กรนั้นก็ตอบแทนด้วยการทำงาน ร่วมกับพัฒนาโครงการใหม่ ๆ สำหรับผู้สูงอายุ บ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องพบกับความอึดอัดลำบากใจในการจัดเตรียมสำหรับผู้ต้องขัง สูงอายุที่กำลังจะกลับคืนสู่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่มีครอบครัวหรือความผูกพันกับสังคม หลงเหลืออยู่ ผู้บริหารราชทัณฑ์จึงต้องรับรู้และให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ทำงานนี้ด้วย

การจัดโปรแกรมพิเศษสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุของประเทศสหรัฐอเมริกา

จากผลการตอบรับจากหน่วยงานราชทัณฑ์ 40 แห่งในปี 1991 พบว่า หน่วยงานราชทัณฑ์ 18 แห่ง ระบุว่ามีการจัดที่พักพิเศษสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุและจากการติดตามสำรวจครั้งต่อมาอีก 6 เดือน พบว่า มีสองรัฐได้ยกเลิกโปรแกรมพิเศษที่ได้จัดไว้สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ และอีกสองรัฐ ไม่ได้จัด โปรแกรมพิเศษนี้ไว้สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุตามที่มีการขอไป ส่วนเรือนจำของรัฐและ รัฐบาลกลางอีก 13 แห่งได้อธิบายลักษณะของ โปรแกรมพิเศษนี้ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับ โครงสร้าง โรงงาน การสาธารณสุข การโภชนาการ การสันตนาการ การทำงาน การบริการอื่น ๆ โปรแกรม ก่อนการปล่อยตัวและการบริการสถานพยาบาลตามความเหมาะสม รัฐที่ตอบรับมานี้ได้แก่ รัฐฟลอริดา จีร์เจีย อิลลินอยส์ อินเดียนา เคนตักกี มินนิโซต้า นอร์ธ แคโรไลน่า โอไฮโอ เซาท์ แคโรไลน่าเวอจิเนีย วิสคอนซิน และไวโอมิ่ง คำอธิบายย่อ ๆ ของโปรแกรมพวกเขามีดังต่อไปนี้

รัฐฟลอริดา

กรมราชทัณฑ์ รัฐฟลอริดา ได้จัดบริการพิเศษสำหรับผู้ต้องขังอายุชาย ที่เรือนจำลอคเต้ (Lawley correctional institution) และเรือนจำฮิลสโบโร (Hillsborough correctional institution) รวมทั้งจัดสถานที่ควบคุมพิเศษสำหรับผู้ต้องขังหญิงสูงอายุที่เรือนจำฟลอริดา ผู้ต้องขังอายุน้อยกว่าบางคนก็ถูกควบคุมตัวไว้ที่นั่นเช่นกัน เพื่อการฝึกงานที่จำเป็น มีการจัดบริการด้านสุขภาพ ด้านอาหาร รวมทั้งอาหารควบคุมสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ การราชทัณฑ์ที่นี่ได้รับความร่วมมือจากกรมสวัสดิการผู้สูงอายุแห่งรัฐฟลอริดา

รัฐจอร์เจีย

ทัณฑสถานชายระดับความมั่นคงระดับกลางที่เมืองฮาร์ดวิก (Hardwick) รับผู้ต้องขังสูงอายุ ผู้ต้องขังพิการ ทพลาภาพ ที่เป็นชายและผู้ต้องขังที่ต้องควบคุมใกล้ชิดอีก 93 คน มีการให้บริการรักษาพยาบาล 24 ชั่วโมง มีการทำสวนสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักประกันสังคม กรมการทหารผ่านศึก และการฝึกอาชีพ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

รัฐอิลลินอยส์

เรือนจำดิกสัน (Dixon correctional center) มีสถานที่ควบคุมเพื่อดูแลสุขภาพที่รับผู้ต้องขังอายุ 55 ปี ขึ้นไป ที่มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรังตั้งแต่หนึ่งโรคขึ้นไป และผู้ต้องขังอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นเป็นพิเศษ ผู้ต้องขังจะได้รับการบริการการแพทย์ชุดละ 7 วัน มีการส่งอาหารและของใช้ให้กับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถเดินไปโรงเลี้ยงได้สะดวก มีร้านตัดผม ปรึกษาด้านกฎหมาย ห้องสมุด มีการทำพิธีทางศาสนาตามกำหนด เวลา แผนกสันตนาการได้มอบอุปกรณ์เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โดมิโน หมากรุก การแข่งขันพูล (คล้ายสนุกเกอร์ในประเทศไทย) และสอนศิลปะแผนกนี้ยังมีข่าวสารแจกจ่ายรายงานกิจกรรมต่าง ๆ

รัฐอินเดียน่า

อินเดียน่าให้สวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษและผู้ต้องขังสูงอายุ มีการให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขังประเภทแรก มีการวางแผนด้านการแพทย์ที่ได้ผล ทำให้โปรแกรมการรักษาพยาบาล การสันตนาการและการฝึกอาชีพพัฒนาขึ้น

รัฐโอไฮโอ

ทัณฑสถานฮอกคิงส์จัดไว้สำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ 400 คน ที่สูงอายุโทษน้อยและโทษปานกลาง เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ต้องขังได้รับการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับความสูญเสียต่าง ๆ แผนกดูแลผู้สูงอายุ ของรัฐโอไฮโอร่วมกับสถาบันฝึกอบรมราชทัณฑ์ให้การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เรือนจำด้วย มีโปรแกรมสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุก่อนการปล่อยตัวซึ่งแบ่งเป็นสองส่วน คือ

- 1) สำหรับผู้ต้องขังที่จะกลับไปเป็นกำลังแรงงาน
- 2) สำหรับผู้ที่จะกลับไปเกษียณอายุ

รัฐนอร์ทแคโรไลนา

ทัณฑสถานพยายาบแมคแคน (McCain correctional hospital) เป็นที่คุมขังสำหรับผู้ต้องขังชายระดับความมั่นคงต่ำ ซึ่งให้บริการด้านสุขภาพเป็นพิเศษรวมทั้งผู้สูงอายุด้วย มีการรับผู้ป่วยใน มีการพยาบาลอาชีพ มีห้องแล็บ เอ็กซเรย์ มีจ่ายยา มีการวิจัยพันธุ์พืช ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญมาสอนจากวิทยาลัยชุมชน มีการทำเซรามิก การฝีมือ การออกกำลังกาย การทำเกือกม้า มีการรักษาเรื่องความทรงจำในอดีต มีการวางแผนก่อนปล่อยตัว และมีการจัดบ้านพักคนชราให้ผู้สูงอายุ

รัฐเวอจิเนีย

โครงการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคชราได้มีการดำเนินงานที่เรือนจำสตอมตัน โครงการนี้มีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญปรึกษาถกเถียงและทำงานในหลายเรื่องราวที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น เรื่องผลประโยชน์จากการประกันสังคม ผลที่ควรจะได้จากการสูงอายุ การจัดการกับรายได้ที่จำกัด เรื่องราวเสียชีวิตและกำลังจะเสียชีวิต ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องมีอายุตั้งแต่ 55 ขึ้นไป และต้องแยกเป็นประเภทเอหรือบี จากระดับการควบคุมของเรือนจำ

รัฐวิสคอนซิน

ที่เรือนจำวอชิงตันซึ่งเป็นเรือนจำที่รับโทษสูงสุด มีสถานที่ควบคุมสองหน่วยที่ให้บริการแก่ผู้ต้องขังชายที่ป่วยและมีปัญหาทางการแพทย์ หน่วยที่ควบคุมหน่วยแรกเป็นโรงพยาบาลที่รับผู้ต้องขังเข้ารับการรักษา 24 ชม. อีกหน่วยเป็นสถานที่สำหรับผู้ป่วยที่พอจะช่วยเหลือตัวเองได้

เรือนจำกลางของรัฐบาลกลาง

ขณะที่เรือนจำของรัฐบาลกลางเป็นแหล่งรวมที่จะให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้รับการบริการด้านความมั่นคงในระหว่างคุมขัง โปรแกรมต่าง ๆ ทางกายภาพ มีการบริหารพิเศษเพื่อประเมินผลให้กับญาติทราบตามโอกาสอำนวย เรือนจำกลางที่เมืองฟอर्थเวียร์รัฐเท็กซัส เรือนจำกลางที่เมืองคาร์วิล รัฐหลุยส์เซียน่า และเรือนจำกลางที่เมืองเล็กซิงตัน รัฐเคนตักกี มีสถานที่รับผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ต้องรับการรักษาระยะยาว ทางกายได้จัดอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จัดสถานที่ควบคุมปลอดภัย จัดหาอุปกรณ์การศึกษาและให้คำแนะนำในการจัดการกับชีวิตให้ดี มีโปรแกรมการรักษาพยาบาล รักษาสุขภาพโดยมีบุคลากรจากชุมชนเข้าร่วมทำงาน เช่น ตัวแทนจากโบสถ์และนักจิตวิทยา มีการจัดโปรแกรมการศึกษา การสนทนา การทำงานให้กับผู้ต้องขังสูงอายุด้วยสรุป จากการศึกษาแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของต่างประเทศดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนและความจำเป็นในการจัดสรรงบประมาณในการดูแลผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ การปรับแต่งโครงสร้างซึ่งมีอยู่ในสภาพแวดล้อมในเรือนจำปัจจุบันให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ การเข้าใจถึงความจำเป็นของผู้สูงอายุและการใช้งบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้ได้ผลสูงสุดอันเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังสูงอายุกลายเป็นภาระที่ไม่จำเป็น ในระบบ

เรือนจำ การติดต่อกับสังคมภายนอก การให้การศึกษาและการดูแลสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจจะช่วยให้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุในเรือนจำลดน้อยลง

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุกรมราชทัณฑ์

แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของกรมราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2553 ข)

ผู้ต้องขังสูงอายุที่อยู่ในเรือนจำ/ ทัณฑสถานต่าง ๆ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ต้องขังทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ต้องขังที่อยู่ในวัยหนุ่ม/ สาว และวัยกลางคน ทำให้เรือนจำ/ ทัณฑสถาน ไม่ค่อยให้ความสนใจผู้ต้องขังสูงอายุเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามมีบางเรือนจำ/ ทัณฑสถานที่ได้พยายามจัดให้มีการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากผู้ต้องขังอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น มีการแยกเรือนนอนสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ การให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น อาบน้ำ รับประทานอาหารก่อนผู้ต้องขังอื่นแต่เรือนจำ/ ทัณฑสถานเอง ก็ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านงบประมาณ บุคลากร รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์ อาคารสถานที่ จำนวนผู้ต้องขังแออัด ฯลฯ รวมทั้งปัญหาการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังโดยตรง เช่น ผู้ต้องขังมากเกินไปจนความจุของเรือนจำ สภาพความเป็นอยู่ที่แออัด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ย่อมจะทำให้ผู้ต้องขังอายุที่ต้องรับโทษจำคุกอยู่ในเรือนจำ/ ทัณฑสถานต่าง ๆ จะต้องได้รับความยากลำบากและทุกข์ทรมานในการดำเนินชีวิตยิ่งไปกว่าโทษที่พวกเขาสมควรจะได้รับมากยิ่งขึ้น ผู้ต้องขังสูงอายุเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้สร้างปัญหาในแง่การปกครองของเรือนจำทัณฑสถาน การควบคุมผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ตลอดจนกฎระเบียบอันเข้มงวดก็ไม่มีควมจำเป็นสำหรับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ รวมทั้งยังไม่เป็นการสอดคล้องกับภาวะทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกของผู้ต้องขังสูงอายุอีกด้วย ผู้ต้องขังสูงอายุมักมีปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น การมองเห็น การได้รับเสียง ปัญหาเรื่องกระดูกและกล้ามเนื้อ อีกทั้งยังมักมีการเจ็บป่วยอยู่เสมอ ปัญหาทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุมักมีอาการหงุดหงิดน้อยใจ และมีอาการซึมเศร้า ว่าเหตุใดต้องการความรักความเอาใจใส่ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุของกรมราชทัณฑ์ จึงจำเป็นต้องดำเนินการดังนี้

1. ด้านสถานที่และการควบคุม

เนื่องจากผู้ต้องขังสูงอายุมักมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ตลอดจนการมองเห็นการรับรู้ การแยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับสี การขึ้น-ลงอาคารเรือนนอน จึงควรจัดให้ผู้ต้องขังอายุ ได้นอนอยู่ชั้นล่างสุดของอาคารนอน เพื่อความสะดวกในการขึ้น-ลงเรือนนอน หรือหากต้องขึ้นบันได ก็ไม่ควรมีชั้นบันไดมาก ให้มีราวบันไดทั้งซ้ายและขวาและตรงกลาง เพื่อให้เป็นที่ยึดในระหว่างเดิน ควรทำพื้นให้เรียบเท่ากันหมด จัดให้มีแสงสว่างพอเพียง ควรทาสีขอบประตูให้เห็นเด่นชัด การทาสีขอบประตูต้องเน้นสีที่ตรงข้ามหรือตัดกันกับผนังห้อง

ห้องสุขา ควรสร้างห้องสุขาแบบโถนั่ง มีราวพยุง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องขังสูงอายุที่มีปัญหาด้านข้อเข่าและปวดกล้ามเนื้อ โดยให้มีทั้งในเรือนนอนและห้องกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ควรจะหยาบเพื่อจะได้ไม่ลื่นหกล้มเมื่อพื้นเปียก

ห้องเยี่ยมญาติ ควรจัดสถานที่เฉพาะสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ รวมทั้งการอนุญาตให้เยี่ยมแบบใกล้ชิด เพราะการเยี่ยมญาติตามปกติ ญาติต้องอยู่ห่างและตะโกนคุยกัน

สถานที่ทำกิจกรรม ควรมีสถานที่เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุมาร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกายในเวลากลางวันและกลับไปนอนตามแดน หากเรือนจำทัณฑสถานใดไม่มีแดนเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ ควรเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศ ปลอดภัย โปร่ง สบายสงบ จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำกิจกรรมทางศาสนา นันทนาการ และการจัดกลุ่มแนะแนว

2. ด้านบุคลากร

ระดับกรม: กำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุอย่างชัดเจน และเหมาะสม เพื่อให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทำให้ติดตามและตรวจสอบได้ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังสูงอายุให้มีแนวคิดที่ดีต่อผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อตระหนักถึงความแตกต่างในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุกับผู้ต้องขัง เช่น การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน จิตวิทยาสำหรับผู้สูงอายุ เทคนิคการทำงานกับผู้ต้องขังสูงอายุ ฯลฯ

ระดับเรือนจำ: การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังสูงอายุ จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และปัญหาความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ เป็นผู้ที่มีเจตคติในการมองผู้ต้องขังอายุเสมือนญาติในครอบครัวของตน

3. ด้านผู้ต้องขัง

ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ควรจะดำเนินการเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง แต่แรกเข้าเรือนจำ การกำหนดโปรแกรมปฏิบัติระหว่างต้องโทษในเรือนจำ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการช่วยเหลือภายหลังพ้นโทษ ดังนี้

การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง โดยจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล (Case management) เป็นสิ่งสำคัญที่จะทราบความต้องการส่วนตัว ระบบแผนการที่จะนำไปใช้ในการประเมินเบื้องต้น ควรประเมินเรื่อง

1. สุขภาพ
2. สุขภาพจิต
3. การใช้ชีวิตประจำวัน การงาน

4. ครอบครัว
5. ความสัมพันธ์ที่มีต่อสังคม
6. ประวัติอาชญากร

นำมาวางแผนการปฏิบัติเป็นรายบุคคล โดยการจัดโปรแกรม และการควบคุมที่เหมาะสม การจัดงานให้ทำตามความต้องการของแต่ละคนและสิ่งสำคัญ สถานการณ์ สภาพต่าง ๆ ของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการประเมินที่เป็นระบบและต่อเนื่อง

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังสูงอายุ ซึ่งเป็นผู้ต้องขังเด็ดขาด อายุ 60 ปีขึ้นไป ไม่มีความจำเป็นต้องแยกประเภทคดี เนื่องจากผู้ต้องขังสูงอายุมีวุฒิภาวะ การถ่ายทอดพฤติกรรม จึงไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการแยกผู้ต้องขังเพื่อการปฏิบัติสามารถแยกออกเป็น 3 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ได้
 2. กลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุที่มีโรคประจำตัว มีความเสื่อมของร่างกายแต่ยังพอช่วยเหลือตนเองได้บ้างในบางเรื่อง
 3. กลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องการความช่วยเหลือ
- การปฐมนิเทศ ซึ่งควรจะทำในช่วง 7 วันแรก ที่เข้ามาในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน เพื่อให้ผู้ต้องขังทราบถึงกฎ ระเบียบวินัย และข้อพึงปฏิบัติในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน การปรับตัว รวมทั้งการสัมภาษณ์เพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังสูงอายุที่ต้องโทษครั้งแรก เมื่ออายุมากแล้วต้องการความช่วยเหลือแนะนำเป็นพิเศษ เพราะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของเรือนจำได้ดี และอาจจะตกเป็นเหยื่อของผู้ต้องขังอื่น ๆ ได้ง่าย

กิจกรรมระหว่างต้องโทษในเรือนจำ ในการดูแลผู้ต้องขังสูงอายุจะมีการจัดกิจกรรมประจำวันที่ปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มต้นนอนตอนเช้าจนเข้านอนเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีความพอใจทำให้มีความสุขจิตสงบมากขึ้น อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่สำคัญและทำให้ผู้ต้องขังสูงอายุให้ความสำคัญมากที่สุดก็คือ การเยี่ยมจากญาติ ซึ่งทำให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีความรู้สึกที่ดีขึ้น

การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ (กรมราชทัณฑ์, 2553 ข) กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการดูแลและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข โดยสังคมให้การยอมรับ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดสวัสดิการและให้การสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขังโดยให้ได้รับการปฏิบัติตามหลักพื้นฐานด้านมนุษยธรรม มุ่งเน้นให้ผู้ต้องขังสูงอายุ

มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ คลายความวิตกกังวล มีอายุยืนนาน จนกระทั่งกลับไปสู่ครอบครัวที่แวดล้อมไปด้วยบุตรหลาน และใช้เวลาในช่วงปัจฉิมวัยทบทวนตนเองในสิ่งที่ทำไป และสิ่งที่จะถ่ายทอดเป็นประสบการณ์ให้แก่ลูกหลาน หรือบุคคลในชุมชนในอันที่จะไม่ทำคนเหล่านั้นต้องประสบกับชะตากรรมเช่นเขาเหล่านี้อีก

การจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังสูงอายุเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยทำให้ภารกิจของกรมราชทัณฑ์บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรื่องจำ/ ทัศนสถาน มีดังต่อไปนี้

1. สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4)

1.1 อาหาร ผู้ต้องขังสูงอายุควรบริโภคอาหารหลากหลายชนิด เพื่อให้ได้คุณค่าทางโภชนาการครบตามที่ร่างกายต้องการ โดยรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ การจัดการอาหารสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุควรคำนึงถึงลักษณะอาหารที่เคี้ยวง่าย ย่อยง่าย สะอาด รับประทานผัก ผลไม้เป็นประจำ ผักควรต้มหรือึ่งให้สุกเพื่อป้องกันการท้องอืด ท้องเฟ้อ และยังมีกากใยช่วยในการขับถ่ายได้สะดวก หลีกเลี่ยงอาหารไขมันสูง อาหารรสจัด และควรลดปริมาณอาหารในแต่ละมื้อลง แต่เพิ่มจำนวนมื้ออาหารให้มากขึ้น ให้ได้รับอาหารเสริมประเภทนม นมถั่วเหลืองและไอ้จี้ โดยการจัดสรรงบประมาณจากกรมราชทัณฑ์และจากการประสานหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนกาชาดประจำจังหวัด

1.2 ที่อยู่อาศัย จัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้นอนอยู่ชั้นล่างสุดของอาคาร เพื่อความสะดวกในการขึ้น-ลงเรือนนอน หรือหากต้องขึ้นบันไดก็ไม่ควรมีชั้นบันไดมาก ให้ทำราวบันไดทั้งซ้ายและขวาและตรงกลาง เพื่อให้เป็นที่ยึดในระหว่างเดิน ควรทำพื้นให้เรียบเท่ากันหมด จัดให้มีแสงสว่างพอเพียง ควรทาสีขอบประตูให้เด่นชัด การทาสีขอบประตูต้องเน้นสีที่ตรงข้ามหรือตัดกันกับผนังห้อง

1.3 เครื่องนุ่งห่ม ผู้ต้องขังสูงอายุจะได้รับแจกเครื่องนุ่งห่มที่เป็นเครื่องแบบผู้ต้องขังแล้ว ยังได้รับผ้าห่ม ผ้าอาบน้ำ เสื้อปูนอน และเสื้อกันหนาว อีกด้วย

1.4 ยารักษาโรค

2. สวัสดิการการรักษาพยาบาล

เนื่องจากวัยสูงอายุอาจมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพร่างกาย ทำให้การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ เสื่อมลง ปัญหาทางสุขภาพของผู้ต้องขังสูงอายุที่อยู่ในลำดับต้น ได้แก่ โรคของตา หู คิวหนัง ฟัน โรคข้อโดยเฉพะข้อเข่าเสื่อม โรคความดันโลหิตสูง โรคโลหิตจาง โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดหัวใจและโรคหัวใจอื่น ๆ ซึ่งปัญหาสุขภาพดังกล่าวนำไปสู่ความจำเป็นของการดูแลตนเอง และความต้องการผู้ดูแล ผู้ต้องขังสูงอายุจึงได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเอง การให้คำปรึกษา

ด้านสุขภาพเป็นรายบุคคล ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันอย่างสม่ำเสมอ หากประสบปัญหา ด้านการแพทย์ ทันตแพทย์ หรือพยาบาล ไม่เพียงพอ ให้ขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลภายนอกให้ หน่วยงานแพทย์เคลื่อนที่เข้ามาให้บริการเป็นครั้งคราว

3. สถิติการด้านการให้การศึกษา

จัดอบรมให้รู้ถึงศักดิ์ศรีของการเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณค่าชราอย่างมีศักดิ์ศรี การเตรียม ตัวเพื่อรับความเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ การดูแลสุขภาพโดยให้ความรู้เรื่อง โรคต่าง ๆ ที่มัก เกิดกับผู้สูงอายุ และการป้องกัน รวมทั้งกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จัดให้มี การให้คำปรึกษารายบุคคลและเชิงกลุ่มโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา แพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุเข้าใจและยอมรับตนเองอย่างแท้จริง สามารถเลือกทางออกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเองได้ อันจะนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรม และเพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้มีโอกาสระบายความคับแค้นข้องใจใน ปัญหาของตนเอง โดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยกันแนะนำแก้ไข ซึ่งจะร่วมพัฒนาทัศนคติและ ลดความวิตกกังวล

4. สถิติการด้านอนามัยผู้ต้องขัง

อนามัยและการรักษาความสะอาดเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีความจำเป็นจะต้อง ได้รับการดูแลเรื่องอนามัยและสุขาภิบาลเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ควบคุมผู้ต้องขัง สูงอายุที่ป่วยเรื้อรัง ซึ่งอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคได้ ซึ่งตามปกติของผู้ต้องขังสูงอายุ ร่างกายจะอ่อนแอ ภูมิคุ้มกันน้อย คิดเชื่อได้ง่าย

5. สถิติการด้านกีฬาและนันทนาการ

เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สร้างสัมพันธภาพเกิดความ สามัคคี คลายอารมณ์ความตึงเครียด มีความสนุกสนาน สนใจสิ่งแวดล้อม มีคติเตือนใจ ก่อให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกหัดการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทราบถึงวิธีปฏิบัติตนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคม ยอมรับ สร้างความเชื่อมั่น ช่วยให้สมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจดีขึ้น ควรจัดกิจกรรมที่ แสดงออกทางด้านศิลปะการแสดงต่าง ๆ เช่น การแสดงพื้นบ้าน การร้องรำ การแสดงดนตรี การเล่นเกมต่าง ๆ การทายปัญหา การให้ชมรายการ โทรทัศน์ วิดีโอ ฟังเทปที่มีประโยชน์ การนวดเพื่อสุขภาพด้วยตนเองและจากผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมา รวมทั้งการทำกิจกรรมร่วมกับ หน่วยงาน องค์กรด้านผู้สูงอายุจากภายนอก

แนวทางการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ ประจำปีงบประมาณ 2553 (กรมราชทัณฑ์ 2553)

1. การจัดสวัสดิการด้านคุณภาพชีวิต

ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในวัยสูงอายุ นั้น เรื่องของการดูแลสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมาก เนื่องด้วยการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นระบบประสาท ระบบกล้ามเนื้อ ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร เป็นต้น ปัญหาทางสุขภาพของผู้สูงอายุที่อยู่ในลำดับต้น ได้แก่ โรคของตา หู ผิวหนังและฟัน โรคข้อโดยเฉพาะข้อเข่าเสื่อม โรคความดันเลือดสูง โรคโลหิตจาง โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดหัวใจ และโรคหัวใจอื่น ๆ ทำให้ความคล่องตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันลดลง การส่งเสริมการป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรงมีสภาพที่แข็งแรงมีสภาพจิตใจที่แข็งแรงได้ จัดกิจกรรมออกกำลังกายและกีฬา เน้นกิจกรรมการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัยสูงอายุ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องใช้อุปกรณ์ทางการกีฬา เช่น การรำหรือเต้นประกอบเพลงจังหวะช้า ๆ การรำมวยจีน การรำไทเก๊ก และที่นิยมในขณะนี้ก็คือ การรำยางยืด (ยางวง) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่หาง่ายวิธีการดำเนินงาน

1.1 การประสานหน่วยงานจากภายนอก เช่น โรงพยาบาลในจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อนามัยจังหวัด และชมรมผู้สูงอายุในจังหวัด เพื่อให้บริการในด้านการตรวจสุขภาพ ตรวจวัดความดัน ตรวจวัดน้ำตาลในเลือด เป็นประจำ และเป็นวิทยากรในการสาธิตวิธีการออกกำลังกายอย่างถูกต้องสำหรับผู้สูงอายุ

1.2 การจัดห้องสุขาแบบโถนั่งเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องขังสูงอายุที่มีปัญหาด้านข้อเข่าปวดกล้ามเนื้อ ลูกนั่งลำบากและมักวิ่งเวียนศีรษะหากนั่งนาน ๆ

1.3 การจัดห้องนอนเฉพาะให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ โดยจัดให้นอนชั้นล่างเพื่อความสะดวกในการขึ้น-ลง เรือนนอน ทำให้พักผ่อนได้อย่างเต็มที่

2. การจัดสวัสดิการด้านจิตใจ

การจัดนันทนาการ เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สร้างสัมพันธภาพ เกิดความสามัคคี ได้มีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่กัน สร้างความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง คลายอารมณ์ความตึงเครียด มีความสนุกสนาน ดังนั้น การจัดกิจกรรมนันทนาการควรเน้นเนื้อหาสาระที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศแห่งเสียงหัวเราะ สนุกสนาน ให้ได้ผ่อนคลายอารมณ์ ลดความเครียด และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต

2.1 การฟังเทศฟังธรรม การนั่งสมาธิ ทำให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีจิตใจที่สงบเข้าใจในชีวิต และฝึกจิตใจให้ยอมรับสภาพชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สามารถปฏิบัติตนให้อยู่ได้อย่างมีความสุขไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับส่วนรวม นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมทางศาสนาตามประเพณี เช่น การเวียนเทียน การทำบุญตักบาตร เป็นต้น

2.2 การจัดการแสดง/ การแข่งขัน เพื่อความบันเทิง เป็นการสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ลดความตึงเครียด ผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความรู้สึกที่ดี

2.3 เชิญวิทยากรจากภายนอกและในเรือนจำมาจัดกิจกรรมกลุ่มให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ

3. การจัดสวัสดิการด้านเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันแก่ผู้ต้องขังสูงอายุตามความจำเป็นและเหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ

3.1 การจัดหาเครื่องใช้ประจำวันที่เป็น การจัดหาอาหารเสริม เช่น เสื้อผ้า/ ของใช้ส่วนตัว นม นมถั่วเหลือง กล้วยไฟช ขนมอบัง

3.2 การจัดหาหอม ยาลม ยาคุม ยาแก้ท้องอืด-ท้องเฟ้อ

3.3 การจัดหาไม้เท้า แวนตา ฟันปลอม ภายอุปกรณ์ และอุปกรณ์ออกกำลังกาย
วิธีการดำเนินงาน โดยการบริหารจัดการจากเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประสานหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ภายภาคประจำจังหวัด

4. การจัดสวัสดิการด้านการบริการและการสงเคราะห์

เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดมาตรฐานเรือนจำด้านที่ 9 การให้บริการผู้ต้องขังด้านการสงเคราะห์ (ข้อ 83-84)

ข้อ 83 เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าพบและขอรับการปรึกษากับนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาหรือผู้ผ่านการอบรมในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์หรือจิตวิทยา

ข้อ 84 ดำเนินการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์และ/ หรือด้านการบำบัดทางจิต
วิธีการดำเนินงาน

4.1 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องขังได้รับทราบถึงการให้บริการในด้านสงเคราะห์ เช่น การขอรับคำปรึกษา การขอรับความช่วยเหลือขณะอยู่ในเรือนจำในเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน การขอรับการสงเคราะห์ในเรื่องครอบครัว เป็นต้น

4.2 หลังจากที่ผู้ต้องขังได้รับทราบถึงการให้บริการในด้านการสงเคราะห์แล้ว ผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะขอรับการสงเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ได้ โดยแจ้งความประสงค์และยื่นคำร้องขอรับการสงเคราะห์แก่นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือผู้ผ่านการอบรมในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์หรือจิตวิทยา

4.3 ประสานหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการให้บริการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อร่วมกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เช่น การประสาน ภายภาคจังหวัด สมาคมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้การสงเคราะห์ในเรื่องการจัดเลี้ยงอาหารคาวหวาน จัดกิจกรรมนันทนาการ เยี่ยมเยียนผู้ต้องขัง รวมถึงการมอบสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ผงซักฟอก ผ้าเช็ดตัว รองเท้า นม นมถั่วเหลือง ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ

เพื่อแสดงความเอื้ออาทรและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

เปรียบเทียบสวัสดิการของผู้สูงอายุทั่วไปกับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเรือนจำ

ตารางที่ 2-1 การเปรียบเทียบสวัสดิการของผู้สูงอายุทั่วไปกับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเรือนจำ

สวัสดิการของผู้สูงอายุทั่วไป	สวัสดิการของผู้สูงอายุในเรือนจำ
1. การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข	1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ได้แก่ อาหารที่อยู่อาศัย ห้องสุขา เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค
2. การศึกษาความเหมาะสม	2. ด้านคุณภาพชีวิต ได้แก่ การตรวจสุขภาพอนามัย การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน/ การจัดทำฟันปลอม การอบรมหลักและวิธีการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ
3. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม	3. ด้านพัฒนาด้านจิตใจ ได้แก่ การอบรมจิตภาวนา/ ฟังเทศน์/ ฟังธรรม การจัดกีฬาและนันทนาการ การจัดแสดง/ การแข่งขันเพื่อความบันเทิง โดยกลุ่มผู้สูงอายุ กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์
4. การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม	4. ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม ได้แก่ การจัดอาหารเสริม/ อาหารพิเศษ ไม้เท้า แวนตา ยาหอม ฯลฯ
5. การอำนวยความสะดวกและปลอดภัยในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณสุขอื่น	5. ด้านการบริการ ได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรภายในและภายนอกในการเข้าร่วมกิจกรรม และเยี่ยมเยียนผู้ต้องขังสูงอายุ
6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะ	
7. การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการทารุณกรรม	
8. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือ ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี	
9. การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง	
10. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็น	
11. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี	
12. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด	

ข้อมูลทั่วไปของเรือนจำจังหวัดตราด

สถานที่ตั้ง เรือนจำจังหวัดตราด ตั้งอยู่เลขที่ 81 หมู่ 8 ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด เนื้อที่ภายในเรือนจำ 13 ไร่ 1 งาน เนื้อที่ภายนอกเรือนจำ 36 ไร่ 3 งาน รวมเนื้อที่ทั้งหมด 50 ไร่

ประวัติโดยย่อ เรือนจำจังหวัดตราด เปิดทำการเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2535 มีอำนาจควบคุมผู้ต้องขัง ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดตราด และรับย้ายผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาจำคุก กำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี เป็นหน่วยราชการส่วนภูมิภาค สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามกฎหมายโดยดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย ของกระทรวงยุติธรรม หลักอาชญาวิทยาและหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์กรสหประชาชาติ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขัง
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเรือนจำหรือที่กรมราชทัณฑ์มอบหมาย

โครงสร้างภายในเรือนจำ แบ่งออกเป็น แคนดังนี้

แคน 1 รับและควบคุมผู้ต้องขังเข้าคุมขังใหม่ ระหว่างพิจารณาคดีของศาลจัดเป็นแดนแรกรับ มีเรือนนอน 2 ชั้น ใต้ถุนโล่ง 1 หลัง

แคน 2 รับและควบคุมผู้ต้องขังที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้วโดยแยกการคุมขัง ตามความผิด มีเรือนนอน 3 ชั้น ใต้ถุนโล่ง 1 หลัง

แคน 3 เป็นแดน โรงงานฝึกวิชาชีพ มีอาคาร โรงงานเป็นตึก 2 ชั้น 1 หลัง

แคนสุทกรรม เป็นแดนสำหรับปรุงอาหารและเลี้ยงผู้ต้องขังมีอาคารปรุงอาหารเป็นตึก ชั้นเดียว 1 หลัง โรงเลี้ยงอาหารและอบรม

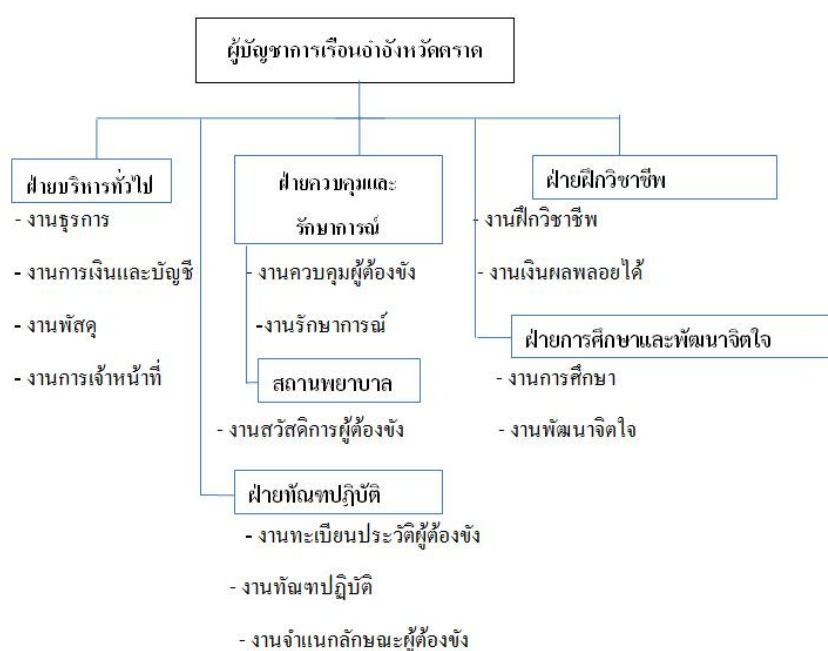
แคนการศึกษา มีอาคารห้องสมุด 1 ชั้น 1 หลัง เป็นตึก 2 ชั้น 1 หลัง ชั้นบนจัดเป็นชั้นเรียน ชั้นล่างเป็นห้องคอมพิวเตอร์ ห้องประชุม และสำนักงานฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

แคนหญิง มีอาคารเรือนนอนและโรงฝึกงาน รวม 2 หลัง เป็นอาคารตึกชั้นเดียวแต่เรือนนอนได้รับงบประมาณต่อเติมยกพื้น 2 ชั้น ทำให้สามารถรองรับผู้ต้องขังได้มากขึ้น ประมาณ 200 คน

แดนพยาบาล เป็นอาคารเรือนนอนผู้ต้องขังชั้นเดียวสามารถรองรับผู้ต้องขังป่วยนอนพัก
พื้นได้ประมาณ 20 คน

แดนกลาง เป็นแดนสนามฟุตบอลหรือให้ผู้ต้องขังออกกำลังกาย มีอาคารศูนย์ควบคุม
และประสานงานกลาง ที่ทำการฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ 1 หลัง และอาคารที่พักเวรรักษาการณ์
กลางคืน 1 หลัง

โครงสร้างการบริหารงาน แบ่งเป็น

ภาพที่ 2-1 โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจังหวัดตราด

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป

ฝ่ายบริหารทั่วไปมีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ดังนี้ งานด้านธุรการ งานการเงิน
และบัญชีงานพัสดุ งานการเจ้าหน้าที่ ดูแลสถานที่ทรัพย์สินของทางราชการและอื่น ๆ

2. ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์

ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ได้ดำเนินการตามภารกิจในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ใน
ระเบียบกฎเกณฑ์ โดยมีมาตรการปฏิบัติโดยชัดเจนเป็นรูปธรรม และได้สนองนโยบายในภารกิจ
หลักของกรมราชทัณฑ์ คือ การควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีผู้ต้องขังหลบหนีทั้ง
ภายในหรือก่อเหตุร้ายใด ๆ โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

2.1 งานควบคุมผู้ต้องขัง ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ประจำจุดต่าง ๆ การจัดทำแผนป้องกันและระงับเหตุร้าย การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุม มีการติดตั้งอุปกรณ์โทรทัศน์วงจรปิด สัญญาณเตือนภัย การเก็บข้อมูลผู้ต้องขังด้วยการสแกนลายนิ้วมือเพื่อใช้ในการตรวจสอบตัวบุคคลเข้าออกเรือนจำการด้วยลายนิ้วมือ กรณีต่าง ๆ เช่น การจ่ายออกทำงาน นอกเรือนจำ การออกทำงานสาธารณะ การออกรักษาตัวที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ การย้ายเรือนจำ

2.2 งานรักษาการณ์ ได้ดำเนินการการตรวจค้นบุคคลที่เข้าภายในเรือนจำโดยใช้เครื่องตรวจค้นโลหะ การตรวจค้นตัวผู้ต้องขังก่อนเข้าเรือนจำที่ห้องตรวจค้นบริเวณประตู 3 การตรวจค้นตู้โคมเดือนละไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง การตรวจค้นตู้โคมพิเศษ โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองตราด และกองบังคับการกองอาสา รักษาดินแดนจังหวัดตราดในการตรวจค้นอาวุธ วัตถุระเบิดและยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ

2.3 งานสวัสดิการผู้ต้องขัง นอกจากการคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในกฎระเบียบแล้ว การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังก็เป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ได้มีการดำเนินการด้านสวัสดิการ และอื่น ๆ ดังนี้

2.3.1 การจัดอาหารเลี้ยงผู้ต้องขัง มีการจัดอาหารตามหลักโภชนาการวันละ 3 มื้อ โดยแยกการประกอบอาหารผู้ต้องขังที่นับถือศาสนาอิสลาม

2.3.2 ร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง มีการจัดให้มีร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ เพื่อให้บริการจำหน่ายสินค้าราคาถูกพิเศษให้แก่ผู้ต้องขังและญาติผู้ต้องขัง

2.3.3 สวัสดิการด้านการเยี่ยมญาติ มีการจัดสถานที่เยี่ยมญาติให้กับผู้ต้องขังชาวไทย และชาวต่างชาติ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทปกติ อนุญาตให้ญาติเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังได้ทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดราชการ) และประเภทถึงตัวมีการจัดโครงการวันพบญาติแบบใกล้ชิดตลอดปี

2.3.4 สวัสดิการด้านการรับฝากเงินผู้ต้องขัง มีการจัดการบริการรับฝากเงินของผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังมีโอกาสซื้อสินค้าหรืออาหารบางประเภทที่นอกเหนือจากที่เรือนจำจัดเลี้ยงให้ โดยการใช้คูปองซื้อสินค้าจากร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง

2.3.5 การรับส่งจดหมายระหว่างญาติกับผู้ต้องขัง มีการให้บริการรับ-ส่งจดหมายและพัสดุภัณฑ์ แก่ผู้ต้องขัง

2.3.6 จัดงานด้านนันทนาการให้กับผู้ต้องขัง ได้แก่ การจัดสนามกีฬา การจัดหาอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกาย การจัดการแสดงดนตรีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ตลอดจนให้ผู้ต้องขังได้มีโอกาสแสดงออกทางดนตรี การจัดหาอุปกรณ์เพื่อความบันเทิง

จัดให้มีการแสดงดนตรีสากลในเทศกาลสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่ ตรุษสงกรานต์ วันสำคัญต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การจัดหาวิธีตีภาพยนตร์และสารคดีให้ผู้ต้องขังได้ชมทุกวันตั้งแต่เวลา 16.30 น. ถึง 21.00 น. การส่งเสริมจัดให้มีกิจกรรมของผู้ต้องขังในวันสำคัญต่าง ๆ

2.3.7 งานสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ จัดหาเครื่องอุปโภคที่จำเป็นแก่ผู้ต้องขัง เช่น เสื้อ กางเกง ผ้าห่ม สบู่ ยาสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก ผ่าอนามัย เป็นต้น การประสานงานกับ กรมราชทัณฑ์และมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อขอทุนการศึกษาให้แก่บุตรผู้ต้องขัง และขออวัยวะเทียมพร้อม อุปกรณ์ให้ผู้ต้องขังพิการ การจัดทำเครือข่ายสังคมสงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์ โดยประสานกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ในระหว่างต้องโทษ การให้ คำปรึกษาแนะนำด้านการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ การให้การสงเคราะห์ค่าพาหนะเดินทาง แก่ผู้ต้องขังที่พ้นโทษ

3. ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ

ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานและการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง ตั้งแต่รับตัวเข้าคุมขังในเรือนจำ จนปล่อยตัวพ้นจากเรือนจำทั้งแบบมีเงื่อนไข และปล่อยตัวแบบ ไม่มีเงื่อนไข โดย แบ่งออกเป็นสายงานต่าง ๆ ดังนี้

3.1 งานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง ได้แก่ การรับตัวผู้ต้องขังเข้าใหม่และจัดทำทะเบียน ประวัติผู้ต้องขังเข้าใหม่และส่งแผ่นพิมพ์นิ้วมือเพื่อตรวจสอบการรับตัวผู้ต้องขังจากเรือนจำ ทัณฑสถานอื่น การดำเนินการตามหมายอาญาหรือเอกสารหรือคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย การปล่อยตัวผู้ต้องขัง และออกใบสุทธิ ร.ท. 25 ให้ผู้ต้องขังที่คุมขังมาครบกำหนดโทษ

3.2 งานทัณฑปฏิบัติ ได้แก่ การดำเนินงานเลื่อนชั้นนักโทษเด็ดขาด งานลดวันต้องโทษ จำคุกงานพักการลงโทษ งานจ่ายนักโทษเด็ดขาดออกทำงานนอกเรือนจำ งานจ่ายนักโทษเด็ดขาด ลงหุงต้มอาหารกลางคืน งานจ่ายนักโทษเด็ดขาดออกทำงานสาธารณะ

3.3 งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ได้แก่ การดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังคดี เด็ดขาด และคดีระหว่างพิจารณาของศาล เพื่อผลในการปกครองและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการติดตามผลการจำแนกซ้ำและการจำแนกเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามโปรแกรมเฉพาะ ต่าง ๆ

4. ฝ่ายฝึกวิชาชีพ

จัดอบรมฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง งานแรงงานรับจ้างและการฝึกวิชาชีพระยะสั้นเพื่อให้ ผู้ต้องขังมีวิชาชีพติดตัว สามารถประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษได้

5. ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

5.1 งานการศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาสายสามัญให้กับผู้ต้องขัง ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยขึ้นกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองตราด การจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาให้กับผู้ต้องขัง ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาพืชศาสตร์ หลักสูตรอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตราด การจัดการศึกษาสายธรรมศึกษาให้กับผู้ต้องขัง ในระดับนักธรรมชั้นตรี นักธรรมชั้นโท และนักธรรมชั้นเอก และการจัดการศึกษาสายอาชีพระยะสั้น

2. งานพัฒนาจิตใจ การดำเนินการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง ได้แก่ การจัดการเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก การอบรมจิตภาวนาตามหลักสูตร การอบรมผู้ต้องขังเข้าใหม่ (ปฐมนิเทศ) การอบรมหมู่ตามประเภทฐาน โทษการนำพระสงฆ์มาแสดงธรรมประจำสัปดาห์ การอบรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา การอบรมผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล การอบรมก่อนพ้นโทษ (ปัจฉิมนิเทศ) และการพัฒนาจิตใจตามโครงการหรือกิจกรรม เช่น พิธีแสดงคนเป็นพุทธมามกะประจำเดือน การอบรมหน้าแถวเคารพธงชาติ

6. สถานพยาบาล

สถานพยาบาล เป็นสถานที่พักฟื้นสำหรับผู้ต้องขังป่วย โดยมีพยาบาลวิชาชีพให้การบำบัดรักษาพยาบาลขั้นต้น จะตรวจรักษาโรคทั่วไปพร้อมจ่ายยารักษา ประจำทุกวัน และทุกเวลาที่มีผู้ต้องขังป่วย กรณีที่ผู้ต้องขังป่วยเกินความสามารถของเจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ จะนำออกไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำ ตลอดจนดำเนินงานอนามัย อาชีวอนามัยและสุขาภิบาลเรือนจำ และสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐภักดิ์ คำคม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่ ต้องการได้รับการฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ ทั้งนี้เพื่อมิให้เป็นภาระของครอบครัว หรือต้องกระทำผิดซ้ำอีก เมื่อพ้นโทษไปแล้ว ในส่วนของการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างกับความต้องการของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครปฐม พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ และระยะเวลาต้องโทษ (สถานะ) ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการของผู้ต้องขัง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547, บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามภูมิฐานะเป็นเขตเทศบาลนคร เขตเมืองและเขตชนบท กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีคำถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านที่อยู่อาศัยที่มีความต้องการในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามภูมิฐานะ พบว่า

1.1 เขตเทศบาลนคร ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาได้แก่ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำที่สุดได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย

1.2 เขตเมือง ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านนันทนาการ รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำที่สุดได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย

1.3 เขตชนบท ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำที่สุดได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย

2. การเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามภูมิฐานะ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า เขตชนบทและเขตเมือง มีความแตกต่างกันโดย

ค่าเฉลี่ยความต้องการสวัสดิการสังคมในภาพรวมของผู้สูงอายุ ในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุในจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามภูมิลำเนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามภูมิลำเนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ เขตชนบทกับเขตเมือง และเขตเทศบาลนครกับเขตเมือง โดยค่าเฉลี่ยความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้สูงอายุในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง และในเขตเทศบาลนครมากกว่าในเขตเมือง

2.3 ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านนันทนาการของผู้สูงอายุในจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามภูมิลำเนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เขตเมืองกับเขตชนบท โดยค่าเฉลี่ยความต้องการสวัสดิการสังคมด้านนันทนาการของผู้สูงอายุในเขตเมือง มากกว่าในเขตชนบท

2.4 ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสของผู้สูงอายุ จำแนกตามภูมิลำเนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ เขตชนบทกับเขตเทศบาลนคร โดยค่าเฉลี่ยความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสของผู้สูงอายุ ในเขตชนบทมากกว่าในเขตเทศบาลนคร

ไมตรี แก่นศิริ (2547, หน้า 1-3) ได้ศึกษาระบบสวัสดิการของเรือนจำที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องขัง: ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพระบบการจัดสวัสดิการที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีและเพื่อเปรียบเทียบระบบสวัสดิการของเรือนจำ ที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ รายได้ต่อเดือนก่อนต้องโทษ ประเภทของความคิด ปัจจุบันเป็นนักโทษชั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า ระบบสวัสดิการของเรือนจำด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) มีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี ในภาพรวมผู้ต้องขังได้รับอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ด้านที่ผู้ต้องขังได้รับมากที่สุดคือ ด้านอาหารและน้ำดื่ม รองลงมาคือ ด้านที่นอนและด้านห้องน้ำห้องส้วม ระบบสวัสดิการของเรือนจำด้านการรักษาพยาบาลมีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี ในภาพรวมผู้ต้องขังได้รับอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ผู้ต้องขังได้รับมากที่สุดคือ การแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็น

โรคติดต่อ รองลงมาคือ ด้านการส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาล ระบบสวัสดิการของเรือนจำ ด้านการศึกษามีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมผู้ต้องขังได้รับอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ผู้ต้องขังได้รับมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดบริการอุปกรณ์เครื่องเขียน แบบเรียน ระบบสวัสดิการของเรือนจำ ด้านอนามัยผู้ต้องขัง มีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมผู้ต้องขังได้รับอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ผู้ต้องขังได้รับมากที่สุด คือ ความสะอาดสบายของเรือนนอน รองลงมา คือ ด้านคุณค่าของอาหารและน้ำดื่มและความสะอาดของห้องส้วม ระบบสวัสดิการของเรือนจำด้านกีฬาและนันทนาการ มีผลกระทบต่อผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี ในภาพรวมผู้ต้องขังได้รับอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่ผู้ต้องขังได้รับมากที่สุด คือ ความบันเทิงจาก VDO/ VCD รองลงมาคือ ด้านความบันเทิงจากเสียงตามสายและอุปกรณ์กีฬา

งามพรรณ แก้วสุทธิพล (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม จากการศึกษาพบว่า ภายหลังจากทดลองผู้ต้องขังสูงอายุกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ของพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพโดยรวมดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับความรู้จากรูปแบบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย สุขภาพ อนามัยส่วนบุคคล การดูแลสุขภาพจิต และการดูแลสุขภาพทั่วไป โดยเชิญวิทยากรผู้มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุมาสาธิตและนำจัดกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีทักษะในการปฏิบัติและเกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถทำได้ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพที่ดีขึ้นได้

ศันสนีย์ มโนสุจริต (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาการในสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 10 คน โดยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค ตามแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (Quality of life) ซึ่งได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครอบคลุมใน ปัจจัย 3 ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจ และทางด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และสภาพเป็นอยู่ดีขึ้นจาก

ในอดีตแต่ยังคงมีอาการเครียดอยู่บ้าง โดยมีสาเหตุหลัก ๆ มาจากการทะเลาะกันและการมีเวลาว่างมากเกินไปในส่วนของ การดูแลผู้สูงอายุของเจ้าหน้าที่ ผู้สูงอายุมองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ให้การดูแลดี แต่บางครั้งเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่ทั่วถึงเพราะจำนวนของเจ้าหน้าที่ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สูงอายุน้อยกว่ามาก

อมรชัย รัตนวรพิพัฒน์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับด้านสวัสดิการของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรีในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย (โรงเลี้ยงเรือนนอน) ด้านอาหารและสินค้าที่มาจากในเรือนจำ ด้านการเยี่ยมญาติ/ การติดต่อกับญาติ ด้านสถานพยาบาลและยารักษาโรค ด้านการศึกษาต่อ และด้านการฝึกวิชาชีพ และเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) One-way ANOVA ของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ต้องขังมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการมากเป็นลำดับแรก คือด้านการฝึกวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านการศึกษาต่อ และด้านที่อยู่อาศัย (โรงเลี้ยง เรือนนอน) โดยในด้านการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังต้องการฝึกวิชาชีพทำให้ผลิตผลในการทำงานและลืมความทุกข์ใจได้ ในด้านการศึกษาต่อผู้ต้องขังต้องการศึกษาต่อเพิ่มเติมระหว่างต้องโทษในเรือนจำ และในด้านที่อยู่อาศัย (โรงเลี้ยง เรือนนอน) ผู้ต้องขังมีความต้องการเรือนนอนที่สะอาดมีอากาศถ่ายเทและมีแสงสว่างเพียงพอ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี พบว่าปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค อาชีพ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ ฐานโทษที่กระทำผิด และกำหนดโทษ ไม่มีผลต่อความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษธนบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สุกฤตา เพชรหนองชุม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาระบบการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุของกรมราชทัณฑ์ ศึกษาปัญหาด้านสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม และแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยปัญหาในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ปัญหาสวัสดิการด้านเรือนนอน ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านห้องสุขา ปัญหาด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น ปัญหาด้านพัฒนาจิตใจ ปัญหาด้านการรักษาพยาบาล ส่วนปัญหาในระดับน้อย คือ ปัญหาด้านเครื่องนุ่งห่ม

และปัญหาด้านอาหาร สรุบทสัมภาษณ์ผู้ต้องขังสูงอายุเกี่ยวกับปัญหาสวัสดิการผู้ต้องขัง ผลการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังสูงอายุ เห็นว่าปัญหาเร่งด่วนด้านสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุที่ต้องการให้เรือนจำปรับปรุงมากที่สุดคือ การให้สวัสดิการของใช้ส่วนตัวสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติมาเยี่ยมหรือญาติอยู่ห่างไกล และยากจนการดูแลเรื่องสุขภาพ การรักษาพยาบาล การให้อาหารเสริมเพื่อสุขภาพและสนับสนุนการออกกำลังกาย การปรับปรุงห้องเยี่ยม การจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเพื่อผ่อนคลายความเครียด ส่วนสรุปผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด้านสวัสดิการเจ้าหน้าที่ทั้งหมด เห็นว่า เรือนจำจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังอย่างเหมาะสมตามสมควร ซึ่งผู้ต้องขังสูงอายุมีความต้องการส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคหรือสิ่งของจำเป็นขั้นพื้นฐาน กิจกรรมเพื่อคลายเครียด รวมทั้งการดูแลสุขภาพสายตา ฟัน หรือเครื่องช่วยฟัง ซึ่งการพัฒนาประสิทธิภาพในการดูแลเรือนจำจำเป็นต้องขอความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และควรจะมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่ของผู้ต้องขังสูงอายุให้เหมาะสม ทั้งที่หลับที่นอน สถานที่พักผ่อน สถานที่ออกกำลังกาย และควรมีห้องพยาบาลสำหรับดูแลผู้ต้องขังสูงอายุที่ป่วยในเบื้องต้น

จิราภรณ์ ใจสบาย (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) จำนวน 242 คน จากประชากรผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกับพฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิต โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลตนเองกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตบางกอกน้อยมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมและพฤติกรรมการดูแลตนเองรายด้านอยู่ในระดับดี
2. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตบางกอกน้อยมีคุณภาพชีวิตโดยรวมและคุณภาพชีวิตรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
3. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตบางกอกน้อยที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และลักษณะครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตบางกอกน้อยที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และลักษณะครอบครัวต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุเขตบางกอกน้อยเพศชายและเพศหญิงมีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน

6. พฤติกรรมการดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน ชมรมผู้สูงอายุ เขตบางกอกน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรมราชทัณฑ์ (2553) รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2553 ผลการดำเนินงาน พบว่า

1. โครงการสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจผู้ต้องขัง สูงอายุให้มีขวัญกำลังใจ มีสุขภาพที่ดีและจิตใจที่เข้มแข็งในการดูแลสุขภาพตนเองจะได้คลาย ความกดดันทางจิตใจ บรรเทาความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ และมีความรู้สึกรู้สียงยังเป็นสมาชิกที่มี คุณค่าต่อสังคมจะได้ประพฤตินเป็นพลเมืองดีภายหลังพ้นโทษ ซึ่งผลการดำเนินงานตามโครงการ สวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ ประจำปี พ.ศ. 2553 มีดังนี้

1.1 ผู้ต้องขังสูงอายุที่เข้าร่วม โครงการ ฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 3,637 คน และจากการ ประเมินผู้ต้องขังสูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ ฯ มีความพึงพอใจมาก จำนวน 3,637 คน คิดเป็นร้อยละ 93.35 พึงพอใจน้อย จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 6.65 โดยกลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุที่มีความพึงพอใจ น้อยเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังสูงอายุตามโครงการ ฯ ของเรือนจำ ทณฑสถานบางแห่งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ไม่สามารถจัดสวัสดิการตาม ความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุได้ เช่น แวนสายตา ฟันปลอม เป็นต้น และเป็นสวัสดิการที่ทาง เรือนจำทณฑสถานจัดให้ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุมาก จำนวน 3,544 คน คิดเป็น ร้อยละ 90.97 ตรงตามความต้องการน้อย จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 9.03

1.2 สวัสดิการที่เรือนจำ/ ทณฑสถาน จัดบริการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.2.1 สวัสดิการด้านคุณภาพชีวิต ได้แก่

1.2.1.1 การตรวจรักษาพยาบาลและการอนามัย จำนวน 109 แห่ง

1.2.1.2 การตรวจรักษาปัญหาทางช่องปาก จำนวน 78 แห่ง

1.2.1.3 การตรวจวัดสายตา จำนวน 45 แห่ง

1.2.1.4 การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพเป็นรายบุคคล จำนวน 109 แห่ง

1.2.1.5 การออกกำลังกาย ภายภาพบำบัดเพื่อเสริมสร้างสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุ
จำนวน 72 แห่ง

1.2.2 สวัสดิการด้านจิตใจ ได้แก่

1.2.2.1 จัดกลุ่มกิจกรรมนันทนาการ/ การแสดงบันเทิง จำนวน 102 แห่ง

1.2.2.2 การจัดกิจกรรมทางศาสนา จำนวน 52 แห่ง

1.2.2.3 การจัดการแสดง/ การแข่งขันเพื่อความบันเทิง จำนวน 67 แห่ง

1.2.3 สวัสดิการด้านเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่

1.2.3.1 จัดเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัว จำนวน 127 แห่ง

1.2.3.2 จัดอาหารเสริม จำนวน 127 แห่ง

1.2.3.3 จัดสิ่งของอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวัน จำนวน 37 แห่ง

2. โครงการพัฒนาความรู้ในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ เป็นการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรื่องการดูแลตนเองทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้คลายความวิตกกังวล มีขวัญกำลังใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดูแลตนเองได้ขณะต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ซึ่งผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาความรู้ในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ประจำปี พ.ศ. 2553 มีดังนี้

2.1 ผู้ต้องขังสูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ ฯ จำนวนทั้งสิ้น 3,815 คน จากการประเมินผู้ต้องขังสูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ ฯ มีความพึงพอใจ จำนวน 3,382 คน คิดเป็นร้อยละ 88.65 พึงพอใจปานกลาง 406 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 และพึงพอใจน้อย 27 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71 เนื่องจากไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบเต็มเวลา สุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง และบางคนไม่ชอบมีส่วนร่วม

2.2 กิจกรรมและหลักสูตรการอบรมที่เรือนจำ/ ทัณฑสถาน จัดบริการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวันขณะถูกควบคุมอยู่ภายในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ได้อย่างถูกต้อง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในเรือนจำและสังคมภายนอกได้ และเพื่อให้หน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ต้องขังสูงอายุ หลักสูตรที่เรือนจำและทัณฑสถานนำมาใช้กับผู้ต้องขังสูงอายุ ดังนี้

2.2.1.1 การดูแลสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย จำนวน 121 แห่ง

2.2.1.2 การเสริมสร้างทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 121 แห่ง

2.2.1.3 กฎหมายและสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ จำนวน 112 แห่ง

2.2.1.4 การสงเคราะห์ภายหลังพินัยโทษและการปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ จำนวน 121 แห่ง

2.2.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพจิตใจ เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้มีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่กัน การได้ระบายความรู้สึก ทำให้มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน ลดความตึงเครียด ผ่อนคลายอารมณ์ และมีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าต่อสังคม และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตและมีกำลังใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีภายหลังพินัยโทษ ซึ่งกิจกรรมและหลักสูตรที่เรือนจำ/ ทัณฑสถาน ใช้ในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ด้านการพัฒนาคุณภาพจิตใจ ได้แก่

2.2.2.1 การอบรมจิตภาวนา/ ฟังเทศน์/ ฟังธรรม/ การปฏิบัติ จำนวน 121 แห่ง

2.2.2.2 การจัดกิจกรรมกลุ่มนันทนาการ จำนวน 121 แห่ง

2.2.2.3 กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ จำนวน 58 แห่ง

2.2.2.4 กิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์/ การใช้ชีวิตให้มีความสุขในวัยชรา จำนวน 109 แห่ง

ทัศนา เชาวนบุรพา (2554, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว ต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้วและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้วต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ต้องขังที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare mean) ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว พบว่าผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้วมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านปัจจัยขั้นพื้นฐานเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการบริการ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคตามความจำเป็นและเหมาะสม ด้านคุณภาพชีวิตและด้านการพัฒนาจิตใจ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ พบว่า เพศหญิงเห็นด้วยต่อการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ

จังหวัดสระแก้วมากกว่าเพศชาย ระดับการศึกษาคือ มัธยมศึกษา/ ปวช. อาชีพก่อนต้องโทษคือ รับจ้างทั่วไป ประเภทความผิดคือ ความผิดต่อทรัพย์ กำหนดโทษคือ ไม่เกิน 1 ปี และจำนวนครั้งที่ต้องโทษคือ มากกว่า 3 ครั้ง มากที่สุด

สรุป จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุเป็นบุคคลกลุ่มพิเศษที่มีการเปลี่ยนแปลงตนเองไปตามวัยทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะต้องได้รับการดูแลและให้การปฏิบัติอย่างเหมาะสม ทั้งจากกลุ่มบุคคลใกล้ชิดภายใน ครอบครัวและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจากการศึกษาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราดกรมราชทัณฑ์ พบว่า กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีขวัญกำลังใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับสวัสดิภาพต่าง ๆ ขณะต้องโทษอยู่ในเรือนจำ การให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุและการจัดสวัสดิการและความต้องการอันเป็นลักษณะเฉพาะของผู้ต้องขังสูงอายุเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และ ด้านบริการและการพัฒนาปรับปรุงระบบการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อระบบการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เกณฑ์การแปลผล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังสูงอายุที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ถูกคุมขังสูงอยู่ในเรือนจำจังหวัดตราดตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป และมีตัวคุมขังอยู่ในช่วงที่มีการเก็บข้อมูล จำนวน 60 คน (ฝ่ายทัณฑปฏิบัติเรือนจำจังหวัดตราด, 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่จะศึกษาในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่กระทำผิดเป็นคำถามแบบปลายปิดโดยให้ผู้ตอบเลือกตอบคำถามในกรอบที่กำหนดไว้และ อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด เป็นคำถามปลายเปิดรวมทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และด้านการบริการ เป็นคำถามแบบปลายปิด จำนวน 36 ข้อ โดยใช้มาตรวัดความคิดเห็นแบบ Likert scale (ลิน พันธุ์พินิจ, 2553, หน้า 152-155) และมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาโดยภาพรวม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์สฤณีพร เหลืองอลงกต อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นางอุไร ทัสสะ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดตราด

3.3 นายพิชัย สาธุธรรม หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป เรือนจำจังหวัดตราด

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ต้องขังสูงอายุของเรือนจำกลางระยอง จังหวัดระยอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่า

ความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม 0.97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ศูนย์การศึกษา จันทบุรี ถึงเรือนจำจังหวัดตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำการศึกษาระบุขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายในเรือนจำจังหวัดตราด
2. เมื่อเรือนจำจังหวัดตราดตอบอนุญาต ผู้วิจัยก็จะทำการเก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังด้วยตนเอง โดยเรียกประชุมกลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนรายละเอียดของแบบสอบถาม
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 60 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 60 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา และตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยใช้วิธีการประมวลค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดด้านปัจจัยขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และด้านการบริการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare mean)

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยเกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจากคะแนนอันตรภาคชั้น (Class interval) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552, หน้า 22) คือ

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดตราดตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป และมีตัวคุมขังอยู่ในช่วงที่มีการเก็บข้อมูล จำนวน 60 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และด้านการบริการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare mean) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	40	66.67
หญิง	20	33.33
รวม	60	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	12	20.00
มัธยมศึกษา	25	41.67
อนุปริญญา	15	25.00
ปริญญาตรี	8	13.33
รวม	60	100.00
อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ		
รับจ้าง	13	21.67
ค้าขาย	36	60.00
เกษตร/ ประมง	9	15.00
อื่น ๆ	2	3.33
รวม	60	100.00
ประเภทของความผิด		
ความผิดต่อ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	21	35.00
ความผิดต่อเพศ	17	28.33
ความผิดต่อทรัพย์สิน	11	18.33
ความผิดต่อชีวิตร่างกาย	10	16.67
ความผิดฐานประมาท	1	1.67
รวม	60	100.00

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด)		
อยู่ระหว่างพิจารณาคดี	2	3.33
ไม่เกิน 1 ปี	7	11.67
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	15	25.00
มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	19	31.67
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	17	28.33
รวม	60	100.00
กำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด)		
ครั้งแรก	27	45.00
ครั้งที่ 2	18	30.00
ครั้งที่ 3	10	16.67
มากกว่า 3 ครั้ง	5	8.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4-1 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาระดับการศึกษาอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.00 และสุดท้ายมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.33 อาชีพเดิมก่อนต้องโทษส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 21.67 มีอาชีพเกษตร/ ประมง คิดเป็นร้อยละ 15.00 และสุดท้ายมีอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.33 ประเภทของความผิดส่วนใหญ่มีความผิดต่อ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมามีความผิดต่อเพศ คิดเป็นร้อยละ 28.33 มีความผิดต่อทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 18.33 มีความผิดต่อชีวิตร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 16.67 และสุดท้ายมีความผิดฐานประมาท คิดเป็นร้อยละ 1.67 กำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด) ส่วนใหญ่มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.67 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.33 ไม่เกิน 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.67 และสุดท้ายอยู่ระหว่างพิจารณาคดี คิดเป็นร้อยละ 3.33 จำนวนครั้งที่ต้องโทษส่วนใหญ่เป็นครั้งแรก

คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาเป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 30.00 เป็นครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 16.67 และสุดท้ายมากกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำ จังหวัดตราด

ตารางที่ 4-2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน

ด้านปัจจัย ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. อาหารที่จัดเลี้ยง ผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละ วันมีคุณค่าทางอาหาร ครบ 5 หมู่ ตามหลัก โภชนาการ	5 (8.33)	3 (5.00)	26 (43.33)	18 (30.00)	8 (13.33)	2.65	1.05	ปาน กลาง	10
2. อาหารที่เรือนจำ จัดให้เพียงพอต่อการ บริโภคของผู้ต้องขัง สูงอายุ	5 (8.33)	17 (28.33)	14 (23.33)	24 (40.00)	-	3.05	1.02	ปาน กลาง	5
3. เรือนนอนของ ผู้ต้องขังสูงอายุมีพื้นที่ เพียงพอไม่มีความ แออัด	3 (5.00)	13 (21.67)	28 (46.67)	13 (21.67)	3 (5.00)	3.00	0.92	ปาน กลาง	8
4. สภาพห้องขังใน เรือนนอนของ ผู้ต้องขังสูงอายุมี สภาพดี ไม่ทรุดโทรม	6 (10.00)	17 (28.33)	15 (25.00)	19 (31.67)	3 (5.00)	3.07	1.10	ปาน กลาง	4

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

ด้านปัจจัย ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
5. ห้องสุขาที่เรือนจำ จัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุมี อย่างเพียงพอ	5 (8.33)	13 (21.67)	21 (35.00)	17 (28.33)	4 (6.67)	2.97	1.06	ปาน กลาง	9
6. เรือนจำมีการจัด ระเบียบการใช้ห้อง สุขาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ อย่างเหมาะสม	5 (8.33)	16 (26.67)	19 (31.67)	17 (28.33)	3 (5.00)	3.05	1.05	ปาน กลาง	6
7. เรือนจำจัดหา เสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขัง สูงอายุอย่างมีเพียงพอ	4 (6.67)	13 (21.67)	27 (45.00)	15 (25.00)	1 (1.67)	3.07	0.90	ปาน กลาง	3
8. เรือนจำจัดหา อุปกรณ์ในการหลับ นอน (หมอน, ผ้าห่ม, ที่นอน) ให้แก่ผู้ต้องขัง สูงอายุอย่างทั่วถึง	4 (6.67)	19 (31.67)	24 (40.00)	13 (21.67)	-	3.23	0.87	ปาน กลาง	1
9. เรือนจำแยก ผู้ต้องขังที่ป่วยเป็น โรคติดต่อออกจาก ผู้ต้องขังสูงอายุ	-	18 (30.00)	29 (48.33)	12 (21.67)	-	3.08	0.72	ปาน กลาง	2
10. เรือนจำจ่ายยา ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ในจำนวนที่เพียงพอ	6 (10.00)	12 (20.00)	20 (33.33)	21 (35.00)	1 (1.67)	3.02	1.02	ปาน กลาง	7
	ภาพรวม					3.02	0.65	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4-2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น
ของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราดด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน พบว่า โดย

ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02, \sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในเรื่องจัดหาอุปกรณ์ในการหลับนอน (หมอน, ผ้าห่ม, ที่นอน) ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.23, \sigma = 0.87$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องเรือนจำแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกจากผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08, \sigma = 0.72$) เรื่องเรือนจำจัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างมีเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.90$) เรื่องสภาพห้องขังในเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุ มีสภาพดี ไม่ทรุดโทรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 1.10$) เรื่องอาหารที่เรือนจำจัดให้เพียงพอต่อการบริโภคของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.05, \sigma = 1.02$) เรื่องเรือนจำมีการจัดระเบียบการใช้ห้องสุขาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.05, \sigma = 1.05$) เรื่องเรือนจำจ่ายยาให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในจำนวนที่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02, \sigma = 1.02$) เรื่องเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีพื้นที่เพียงพอไม่มีความแออัด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.00, \sigma = 0.92$) เรื่องห้องสุขาที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97, \sigma = 1.06$) และสุดท้ายเรื่องอาหารที่จัดเลี้ยงผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ ตามหลักโภชนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65, \sigma = 1.05$)

ตารางที่ 4-3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านคุณภาพชีวิต

ด้านคุณภาพชีวิต	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การบริการตรวจและรักษาสุขภาพให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ เช่น การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน มีอย่างสม่ำเสมอ	4 (6.67)	21 (35.00)	18 (30.00)	15 (25.00)	2 (3.33)	3.17	0.99	ปานกลาง	3
2. เรือนจำมีการตรวจอนามัยให้กับผู้ต้องขังสูงอายุอย่างสม่ำเสมอ	6 (10.00)	20 (33.33)	16 (26.67)	18 (30.00)	-	3.23	1.00	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ด้านคุณภาพชีวิต	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
3. เรือนำจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตสำหรับ ผู้ต้องขังสูงอายุ โดยเฉพาะ	7 (11.67)	23 (38.33)	15 (25.00)	15 (25.00)	-	3.37	0.99	ปาน กลาง	1
4. เรือนำดำเนินการ อบรมหลักและวิธีการ ดำเนินชีวิตสำหรับ ผู้ต้องขังสูงอายุ	5 (8.33)	11 (18.33)	14 (23.33)	12 (20.00)	18 (30.00)	2.55	1.32	น้อย	4
	ภาพรวม					3.08	0.74	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4-3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนำจังหวัดตราดด้านคุณภาพชีวิต พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08, \sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนำในเรื่องเรือนำจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุโดยเฉพาะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37, \sigma = 0.99$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องเรือนำมีการตรวจอนามัยให้กับผู้ต้องขังสูงอายุอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.23, \sigma = 1.00$) เรื่องมีการบริการตรวจและรักษาสุขภาพให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ เช่น การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน มีอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.17, \sigma = 0.99$) และสุดท้ายเรื่องเรือนำดำเนินการอบรมหลักและวิธีการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.55, \sigma = 1.32$)

ตารางที่ 4-4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขัง
สูงอายุต่ต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านพัฒนาจิตใจ

ด้านพัฒนาจิตใจ	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. สถานที่สำหรับจัด กิจกรรมกีฬาและ นันทนาการเหมาะสม ต่อผู้ต้องขังสูงอายุ	3 (5.00)	13 (21.67)	13 (21.67)	17 (28.33)	14 (23.33)	2.57	0.79	น้อย	4
2. การจัดกิจกรรม กีฬาและนันทนาการ ของเรือนจำเอื้ออำนวย ต่อสภาพร่างกายของ ผู้สูงอายุ	4 (6.67)	5 (8.32)	34 (56.67)	10 (16.67)	7 (11.67)	2.82	0.98	ปาน กลาง	3
3. เรือนจำจัดการ แสดงและการแข่งขัน เพื่อความบันเทิง สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ โดยเฉพาะ	7 (11.67)	3 (5.00)	39 (65.00)	9 (15.00)	2 (3.33)	3.07	0.90	ปาน กลาง	1
4. เรือนจำได้จัดอบรม จิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟัง ธรรมแก่ผู้ต้องขัง สูงอายุทุกสัปดาห์	4 (6.66)	2 (3.33)	40 (66.67)	40 (16.67)	4 (6.67)	2.87	0.85	ปาน กลาง	2
	ภาพรวม					2.83	0.83	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4-4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น
ของผู้ต้องขัง สูงอายุต่ต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านพัฒนาจิตใจ พบว่า โดยภาพรวม
ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83, \sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาใน
รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในเรื่องเรือนจำจัดการแสดงและการแข่งขันเพื่อความบันเทิงสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุโดยเฉพาะอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.90$) รองลงมาเรื่องเรือนจำได้จัดอบรมจิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรมแก่ผู้ต้องขังสูงอายุทุกสัปดาห์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.87, \sigma = 0.85$) เรื่องการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเรือนจำ เอื้ออำนวยต่อสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82, \sigma = 0.98$) และสุดท้ายเรื่องสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการเหมาะสมต่อผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.57, \sigma = 0.99$)

ตารางที่ 4-5 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภค บริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น

ด้านการสนับสนุน เครื่องอุปโภค บริโภคและอุปกรณ์ ตามความจำเป็น	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เรือนจำจัดหาไม้ เท้าหรือไม้ค้ำยันทั่วถึง ตามความต้องการของ ผู้ต้องขังสูงอายุ	7 (11.67)	4 (6.67)	25 (41.67)	19 (31.67)	5 (8.33)	2.82	1.08	ปาน กลาง	4
2. เรือนจำจัดสรร แว่นตาตามความ เหมาะสมกับสภาพ สายตาของผู้ต้องขัง สูงอายุแต่ละราย	9 (15.00)	4 (6.67)	32 (53.33)	14 (23.33)	1 (.67)	3.10	0.99	ปาน กลาง	2
3. เรือนจำได้จัด เสื้อผ้าและเครื่องใช้ ส่วนตัวแก่ผู้ต้องขัง สูงอายุที่ ไม่มีญาติ	5 (8.33)	4 (6.67)	28 (46.67)	22 (36.67)	1 (1.67)	2.83	0.91	ปาน กลาง	3

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ด้านการสนับสนุน เครื่องอุปโภค บริโภคและอุปกรณ์ ตามความจำเป็น	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
4. เรือนจำได้จัด สิ่งของอำนวยความสะดวก ต่อชีวิตประจำวันสำหรับ ผู้ต้องขังสูงอายุ	6 (10.00)	11 (18.33)	39 (65.00)	4 (6.67)	-	3.32	0.75	ปาน กลาง	1
	ภาพรวม					3.02	0.65	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4-5 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02, \sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในเรื่องเรือนจำได้จัดสิ่งของอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.32, \sigma = 0.75$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องเรือนจำจัดสรรแวนตามความเหมาะสมกับสภาพสายตาของผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละราย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10, \sigma = 0.99$) เรื่องเรือนจำได้จัดเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัวแก่ผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83, \sigma = 0.91$) และสุดท้ายเรื่องเรือนจำจัดหาไม้เท้าหรือไม้ค้ำยันทั่วถึงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82, \sigma = 1.08$)

ตารางที่ 4-6 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขัง
สูงอายุดต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านการบริการ

ด้านการบริการ	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เรือนจำมีสถานที่ สำหรับให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ต้องขัง สูงอายุ	6 (10.00)	12 (20.00)	40 (66.67)	2 (3.33)	-	3.37	0.71	ปาน กลาง	1
2. เรือนจำติดต่อ ประสานงานกับ หน่วยงานภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรมา ช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขัง สูงอายุ	6 (10.00)	10 (16.67)	38 (63.33)	6 (10.00)	-	3.27	0.78	ปาน กลาง	2
3. เรือนจำได้จัด ให้บริการให้คำปรึกษา แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ อย่างเท่าเทียมกัน	3 (5.00)	19 (31.67)	28 (46.67)	9 (15.00)	1 (1.67)	3.23	0.83	ปาน กลาง	3
4. การจัดบริการ ห้องสมุดของเรือนจำ ได้จัดหาหนังสือ สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ เป็นการเฉพาะ	5 (8.33)	5 (8.33)	40 (66.67)	7 (11.67)	3 (5.00)	3.03	0.86	ปาน กลาง	4
ภาพรวม						3.23	0.49	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4-6 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น
ของผู้ต้องขังสูงอายุดต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด ด้านการบริการ พบว่า โดยภาพรวม
ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.23, \sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณาใน
รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในเรื่องเรือนจำมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37, \sigma = 0.71$) เป็นอันดับแรก รองลงมา เรื่องเรือนจำติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรมาช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.27, \sigma = 0.78$) เรื่องเรือนจำได้จัดให้บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.23, \sigma = 0.83$) และสุดท้ายเรื่อง การจัดบริการห้องสมุดของเรือนจำได้จัดหาหนังสือสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเป็นการเฉพาะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.03, \sigma = 0.86$)

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการ จัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด โดยภาพรวมรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำจังหวัดตราด	μ	σ	แปลความ	อันดับ
ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.20	0.53	ปานกลาง	2
ด้านคุณภาพชีวิต	3.08	0.74	ปานกลาง	3
ด้านพัฒนาจิตใจ	2.83	0.53	ปานกลาง	5
ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภค บริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น	3.02	0.65	ปานกลาง	4
ด้านการบริการ	3.23	0.49	ปานกลาง	1
รวม	3.07	0.37	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุต่อการจัดสวัสดิการ เรือนจำจังหวัดตราด โดยภาพรวมรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในด้านการบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.23, \sigma = 0.49$) เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20, \sigma = 0.53$) ด้านคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08, \sigma = 0.74$) ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02, \sigma = 0.65$) และสุดท้ายด้านพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83, \sigma = 0.53$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4-8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำ
จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	ชาย			หญิง			ภาพรวม		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.30	0.55	ปาน กลาง	3.02	0.43	ปาน กลาง	3.20	0.53	ปาน กลาง
2. ด้านคุณภาพชีวิต	3.19	0.71	ปาน กลาง	2.85	0.76	ปาน กลาง	3.08	0.74	ปาน กลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	2.88	0.55	ปาน กลาง	2.74	0.48	ปาน กลาง	2.83	0.53	ปาน กลาง
4. ด้านการสนับสนุน เครื่องอุปโภคบริโภค และอุปกรณ์ตามความ จำเป็น	3.03	0.66	ปาน กลาง	3.00	0.63	ปาน กลาง	3.02	0.65	ปาน กลาง
5. ด้านการบริการ	3.35	0.49	ปาน กลาง	2.98	0.39	ปาน กลาง	3.22	0.49	ปาน กลาง
ภาพรวม	3.15	0.36	ปาน กลาง	2.92	0.34	ปาน กลาง	3.07	0.37	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4-8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง
สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ
ผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดยเพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ มากกว่าเพศหญิง ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต
ด้านพัฒนาจิตใจด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น
ด้านการบริการ

ตารางที่ 4-9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา			อนุปริญญา			ปริญญาตรี			ภาพรวม		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	2.98	0.49	ปาน กลาง	3.21	0.54	ปาน กลาง	3.25	0.42	ปาน กลาง	3.44	0.68	มาก	3.20	0.53	ปาน กลาง
2. ด้านคุณภาพชีวิต	2.71	0.84	ปาน กลาง	3.07	0.69	ปาน กลาง	3.18	0.76	ปาน กลาง	3.47	0.47	มาก	3.08	0.74	ปาน กลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	2.81	0.65	ปาน กลาง	2.83	0.43	ปาน กลาง	2.68	0.52	ปาน กลาง	3.13	0.60	ปาน กลาง	2.83	0.53	ปาน กลาง
4. ด้านการสนับสนุนเครื่อง อุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ ตามความจำเป็น	3.19	0.41	ปาน กลาง	2.87	0.75	ปาน กลาง	3.13	0.60	ปาน กลาง	3.00	0.65	ปาน กลาง	3.02	0.65	ปาน กลาง
5. ด้านการบริการ	3.29	0.42	ปาน กลาง	3.20	0.53	ปาน กลาง	3.10	0.36	ปาน กลาง	3.44	0.65	มาก	3.22	0.49	ปาน กลาง
ภาพรวม	3.00	0.40	ปาน กลาง	3.04	0.37	ปาน กลาง	3.07	0.31	ปาน กลาง	3.29	0.39	ปาน กลาง	3.07	0.37	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4-9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง
สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
จัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดย ผู้ที่จบการศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัด
ตราดในระดับมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอนุปริญญา ในด้าน
ปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ และด้านการบริการ ส่วนผู้ที่จบการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัด
ตราดในระดับมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา อนุปริญญา และปริญญาตรี ในด้านการ
สนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น

ตารางที่ 4-10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	รับจ้าง			ค้าขาย			เกษตร/ ประมง			อื่น ๆ			ภาพรวม		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.03	0.48	ปาน กลาง	3.24	0.46	ปาน กลาง	3.29	0.84	ปาน กลาง	3.20	0.28	ปาน กลาง	3.20	0.53	ปาน กลาง
2. ด้านคุณภาพชีวิต	2.65	0.73	ปาน กลาง	3.21	0.76	ปาน กลาง	3.06	0.50	ปาน กลาง	3.63	0.18	มาก	3.08	0.74	ปาน กลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	2.73	0.48	ปาน กลาง	2.85	0.56	ปาน กลาง	2.81	0.51	ปาน กลาง	3.13	0.18	ปาน กลาง	2.83	0.53	ปาน กลาง
4. ด้านการสนับสนุนเครื่อง อุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ ตามความจำเป็น	3.04	0.42	ปาน กลาง	3.01	0.69	ปาน กลาง	2.94	0.82	ปาน กลาง	3.25	0.35	ปาน กลาง	3.02	0.65	ปาน กลาง
5. ด้านการบริการ	3.21	0.39	ปาน กลาง	3.24	0.49	ปาน กลาง	3.19	0.70	ปาน กลาง	3.25	0.00	ปาน กลาง	3.22	0.49	ปาน กลาง
ภาพรวม	2.93	0.36	ปาน กลาง	3.11	0.37	ปาน กลาง	3.06	0.37	ปาน กลาง	3.29	0.20	ปาน กลาง	3.07	0.37	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4-10 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามอาชีพเดิมก่อนต้องโทษ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดยผู้ต้องขังที่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตร/ ประมง ในด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ ผู้ที่มีอาชีพเกษตร/ ประมง มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้ที่มีอาชีพค้าขาย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง เกษตร/ ประมง และอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 4-11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามประเภทของความผิด

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	พ.ร.บ.ยาเสพติด ให้โทษ			ความผิดต่อเพศ			ความผิดต่อ ทรัพย์			ความผิดต่อชีวิต ร่างกาย			ความผิดฐาน ประมาท			ภาพรวม		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
	1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.05	0.50	ปาน กลาง	3.44	0.55	ปาน กลาง	3.15	0.38	ปาน กลาง	3.20	0.62	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.20	0.53
2. ด้านคุณภาพชีวิต	2.75	0.77	ปาน กลาง	3.37	0.42	ปาน กลาง	3.00	0.78	ปาน กลาง	3.38	0.84	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.08	0.74	ปาน กลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	2.89	0.54	ปาน กลาง	2.75	0.64	ปาน กลาง	2.75	0.39	ปาน กลาง	2.95	0.48	ปาน กลาง	2.50	0.00	น้อย	2.83	0.53	ปาน กลาง
4. ด้านการสนับสนุน เครื่องอุปโภคบริโภคและ อุปกรณ์ตามความจำเป็น	3.01	0.70	ปาน กลาง	3.26	0.60	ปาน กลาง	2.75	0.47	ปาน กลาง	3.00	0.68	ปาน กลาง	2.00	0.00	น้อย	3.02	0.65	ปาน กลาง
5. ด้านการบริการ	3.25	0.46	ปาน กลาง	3.40	0.52	ปาน กลาง	3.07	0.42	ปาน กลาง	3.15	0.47	ปาน กลาง	2.25	0.00	น้อย	3.22	0.49	ปาน กลาง
ภาพรวม	2.99	0.39	ปาน กลาง	3.24	0.30	ปาน กลาง	2.94	0.28	ปาน กลาง	3.14	0.40	ปาน กลาง	2.55	0.00	น้อย	3.07	0.37	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4-11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง
สูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามประเภทของความผิด พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
จัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดยผู้ต้องขังที่มีความผิด
ต่อเพศ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดใน
ระดับมากกว่าผู้ที่มีความผิดต่อชีวิตร่างกาย พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ ความผิดต่อทรัพย์ และ
ความผิดฐานประมาท ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและ
อุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ ส่วนผู้ที่มีความผิดต่อชีวิตร่างกายมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีความผิด
พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ ความผิดต่อเพศ ความผิดต่อทรัพย์ และความผิดฐานประมาท ในด้าน
คุณภาพชีวิต และด้านพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 4-12 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามกำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด)

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	อยู่ระหว่าง พิจารณาคดี			ไม่เกิน 1 ปี			มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี			มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี			มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป			ภาพรวม		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
	1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.10	0.57	ปานกลาง	3.20	0.29	ปานกลาง	3.11	0.55	ปานกลาง	3.07	0.48	ปานกลาง	3.45	0.59	ปานกลาง	3.20	0.53
2. ด้านคุณภาพชีวิต	4.13	0.18	ปานกลาง	3.07	0.86	ปานกลาง	3.03	0.68	ปานกลาง	2.97	0.81	ปานกลาง	3.12	0.65	ปานกลาง	3.08	0.74	ปานกลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	3.13	0.88	ปานกลาง	2.89	0.64	ปานกลาง	2.82	0.46	ปานกลาง	2.89	0.54	ปานกลาง	2.71	0.52	ปานกลาง	2.83	0.53	ปานกลาง
4. ด้านการสนับสนุน เครื่องอุปโภคบริโภคและ อุปกรณ์ตามความจำเป็น	3.13	0.53	ปานกลาง	3.21	0.83	ปานกลาง	3.07	0.59	ปานกลาง	2.89	0.61	ปานกลาง	3.01	0.70	ปานกลาง	3.02	0.65	ปานกลาง
5. ด้านการบริการ	3.38	0.53	ปานกลาง	3.39	0.78	ปานกลาง	3.23	0.33	ปานกลาง	3.03	0.43	ปานกลาง	3.35	0.51	ปานกลาง	3.22	0.49	ปานกลาง
ภาพรวม	3.37	0.31	ปานกลาง	3.15	0.33	ปานกลาง	3.05	0.29	ปานกลาง	2.97	0.37	ปานกลาง	3.13	0.43	ปานกลาง	3.07	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 4-12 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามกำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด) พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดยผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่ มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และมีโทษจำคุกมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ในด้านคุณภาพชีวิตและด้านพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขังที่มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าอยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีโทษจำคุก มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และมีโทษจำคุกมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ในด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการส่วนผู้ต้องขังที่มีโทษมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่า อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีโทษจำคุก มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก และ มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4-13 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ

การจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุ	ครั้งแรก			ครั้งที่ 2			ครั้งที่ 3			มากกว่า 3 ครั้ง			ภาพรวม		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน	3.06	0.35	ปาน กลาง	3.11	0.60	ปาน กลาง	3.60	0.33	มาก	3.50	0.88	มาก	3.20	0.53	ปาน กลาง
2. ด้านคุณภาพชีวิต	2.79	0.79	ปาน กลาง	3.18	0.66	ปาน กลาง	3.55	0.59	มาก	3.35	0.22	ปาน กลาง	3.08	0.74	ปาน กลาง
3. ด้านพัฒนาจิตใจ	2.81	0.53	ปาน กลาง	2.81	0.54	ปาน กลาง	2.98	0.56	ปาน กลาง	2.75	0.50	ปาน กลาง	2.83	0.53	ปาน กลาง
4. ด้านการสนับสนุนเครื่อง อุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ ตามความจำเป็น	3.01	0.67	ปาน กลาง	2.94	0.59	ปาน กลาง	3.43	0.47	มาก	2.50	0.71	น้อย	3.02	0.65	ปาน กลาง
5. ด้านการบริการ	3.08	0.39	ปาน กลาง	3.33	0.57	ปาน กลาง	3.38	0.43	ปาน กลาง	3.30	0.72	ปาน กลาง	3.22	0.49	ปาน กลาง
ภาพรวม	2.95	0.33	ปาน กลาง	3.07	0.31	ปาน กลาง	3.39	0.36	ปาน กลาง	3.09	0.44	ปาน กลาง	3.07	0.37	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4-13 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07, \sigma = 0.37$) โดยผู้ต้องขังต้องโทษครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด ในระดับมากกว่าครั้งแรก ครั้งที่ 2 และมากกว่า 3 ครั้ง ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดตราดตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป และมีตัวคุมขังอยู่ในช่วงที่มีการเก็บข้อมูล จำนวน 60 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ ประเภทความผิด กำหนดโทษ จำนวนครั้งที่ต้องโทษวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดด้านปัจจัยขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และด้านการบริการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Compare mean) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีระดับการศึกษาสูงสุด มัธยมศึกษา อาชีพเดิมก่อนต้องโทษส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ประเภทของความผิดส่วนใหญ่มีความผิดต่อ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ กำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด) ส่วนใหญ่มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี และจำนวนครั้งที่ต้องโทษส่วนใหญ่เป็นครั้งแรก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดต่อการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด โดยภาพรวมรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำในด้านบริการ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น อยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายด้านพัฒนาจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า

1. เพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ มากกว่าเพศหญิง ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น ด้านการบริการ

2. ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอนุปริญญา ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ และด้านการบริการ ส่วนผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา อนุปริญญา และปริญญาตรี ในด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น

3. ผู้ต้องขังที่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตร/

ประมง ในด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ ประมง มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้ที่มีอาชีพค้าขาย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง เกษตร/ ประมง และอาชีพอื่น ๆ

4. ผู้ต้องขังที่มีความผิดต่อเพศ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีความผิดต่อชีวิตร่างกาย พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ความผิดต่อทรัพย์สิน และความผิดฐานประมาท ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ ส่วนผู้ที่มีความผิดต่อชีวิตร่างกายมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่มีความผิดพ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ความผิดต่อเพศ ความผิดต่อทรัพย์สิน และความผิดฐานประมาท ในด้านคุณภาพชีวิต และด้านพัฒนาจิตใจ

5. ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ที่ มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และมีโทษจำคุกมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ในด้านคุณภาพชีวิต และด้านพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขังที่มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าอยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีโทษจำคุก มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และมีโทษจำคุกมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ในด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ ส่วนผู้ต้องขังที่มีโทษมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่า อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีโทษจำคุก มีโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปี มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี มีโทษจำคุก และมากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน

6. ผู้ต้องขังต้องโทษครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าครั้งแรก ครั้งที่ 2 และมากกว่า 3 ครั้ง ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาจิตใจ ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น และด้านการบริการ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด โดยภาพรวมรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องขังสูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนาศาบุรพา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำจังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้วมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยสามารถซึ่งอาจจะอธิบายได้ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน ผู้ต้องขังความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากเรือนจำจังหวัดตราดมีอาหารที่จัดเลี้ยงผู้ต้องขังสูงอายุ แต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ ตามหลักโภชนาการ เพียงพอต่อการบริโภคของผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีพื้นที่เพียงพอไม่มีความแออัด สภาพห้องขังในเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีสภาพดี ไม่ทรุดโทรม ห้องสุขาที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุมีเพียงพอมีการจัดระเบียบการใช้ห้องสุขาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างเหมาะสม เรือนจำจัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างมีเพียงพอ จัดหาอุปกรณ์ในการหลับนอน (หมอน, ผ้าห่ม, ที่นอน) ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างทั่วถึง และเรือนจำจ่ายยาให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในจำนวนที่เพียงพอ มีแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกจากผู้ต้องขังสูงอายุ

1.2 ด้านคุณภาพชีวิต ผู้ต้องขังความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากเรือนจำมีการบริการตรวจและรักษาสุขภาพให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ เช่น การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน มีอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจอนามัยให้กับผู้ต้องขังสูงอายุอย่างสม่ำเสมอมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุโดยเฉพาะ และเรือนจำดำเนินการอบรมหลักและวิธีการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ

1.3 ด้านพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขังความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการเหมาะสมต่อผู้ต้องขังสูงอายุ การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเรือนจำเอื้ออำนวยต่อสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ เรือนจำจัดการแสดงและการแข่งขันเพื่อความบันเทิงสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ โดยเฉพาะและเรือนจำได้จัดอบรมจิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรมแก่ผู้ต้องขังสูงอายุทุกสัปดาห์

1.4 ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น ผู้ต้องขังความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากเรือนจำจัดหาไม่เท่าหรือไม่ค้ำยันทั่วถึงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำจัดสรรแวนตามความเหมาะสมกับสภาพสายตาของผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละราย ได้จัดเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัวแก่ผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติ และได้จัดสิ่งของอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ

1.5 ด้านการบริการ ผู้ต้องขังความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากเรือนจำมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรมาช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ เรือนจำได้จัดให้บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างเท่าเทียมกัน และการจัดบริการห้องสมุดของเรือนจำได้จัดหาหนังสือสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเป็นการเฉพาะ

2. การเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ผู้ต้องขังที่มีเพศชาย มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าเพศหญิง ซึ่งในความเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มากกว่าเพศหญิงเพราะเพศชายมีอาจสามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าเพศหญิง

2.2 ผู้ต้องขังที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าการศึกษาระดับอื่น ๆ ซึ่งในความเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่า เพราะผู้ต้องขังที่มีการศึกษาในระดับสูงนั้นสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ได้มาก มีความพอใจในสวัสดิการต่าง ๆ ที่เรือนจำจัดจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มการศึกษาอื่น ๆ

2.3 ผู้ต้องขังที่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่าผู้ต้องขังที่ประกอบอาชีพในกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งในความเห็นของผู้ทำวิจัยอาจกล่าวได้ว่า เนื่องจากอาชีพอื่น ๆ ก่อนถูกคุมขัง ของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นได้แก่พนักงานบริษัท ซึ่งพนักงานที่เคยปฏิบัติงานในองค์กรภาคเอกชน อาจจะมีการปรับตัวได้ดีกว่า และทางเรือนจำอาจจะมีกิจกรรมกีฬาและนันทนาการเหมาะสมต่อผู้ต้องขังสูงอายุ จึงทำให้ผู้ต้องขังที่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในระดับมาก

2.4 ผู้ต้องขังที่มีความผิดต่อเพศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่า ซึ่งในความเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าเพราะผู้ที่

กระทำผิดทางเพศนั้นมีจำนวนมากเป็นอันดับสองของผู้ต้องขัง และผู้ที่กระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่ต้องโทษมากกว่า 3 ครั้ง ซึ่งอาจทำให้มีความเคยชินกับการถูกคุมขัง และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของเรือนจำได้ จึงทำให้ผลการศึกษพบว่าผู้ต้องขังที่มีความผิดต่อเพศมีค่าเฉลี่ยมากกว่าในกลุ่มอื่น

2.5 ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่า ซึ่งในความเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า เพราะผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี ยังมีความหวังว่าจะได้ออกไปอยู่ข้างนอกที่คุมขัง หรืออาจพึงถูกฝากขังยังใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำไม่นานนัก จึงทำให้ผลการศึกษพบว่าผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาคดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าในกลุ่มอื่น

2.6 ผู้ต้องขังต้องโทษครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเรือนจำจังหวัดตราดในระดับมากกว่า ซึ่งในความเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า เพราะผู้ต้องขังมีความเคยชินกับการอาศัยอยู่ในเรือนจำ จึงทำให้ผลการศึกษพบว่าผู้ต้องขังต้องโทษครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยมากกว่าในกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราดได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาวิจัย ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ด้านพัฒนาจิตใจ และด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดตราดที่ดีมากขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประเด็น ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดด้านพัฒนาจิตใจ แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด
2. ควรกำหนดด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็นให้เพียงพอต่อผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด

ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

1. จัดให้มีกิจกรรมอบรมจิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรมแก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด ทุก ๆ สัปดาห์
2. ดำเนินการจัดหาเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัวแก่ผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติ แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำจังหวัดตราด ให้เพียงพอต่อความจำเป็น

3. ควรจัดเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุ ให้มีพื้นที่เพียงพอไม่มีความแออัด และมีอากาศถ่ายเทสะดวก

4. ควรจัดให้มีอาหารที่จัดเลี้ยงผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ ตามหลักโภชนาการในทุก ๆ วัน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดตราด โดยวิจัยในเชิงคุณภาพ

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำจังหวัดอื่น ๆ ในทุกจังหวัดของประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาการจัดสวัสดิการในเรือนจำประจำจังหวัด ให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ส่วนมาตรฐานการจัดบริการสวัสดิการสังคม สำนักบริการ
สวัสดิการสังคม. (2548). *การศึกษาโครงสร้างและรูปแบบศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ
สังคมผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- กรมราชทัณฑ์. (2549). *คู่มือการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์
- กรมราชทัณฑ์. (2553 ก). *คู่มือการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553*.
กรุงเทพฯ: กรมราชทัณฑ์.
- กรมราชทัณฑ์. (2553 ข). *รายงานผลการดำเนินงานสำนักสังคมสงเคราะห์ ประจำปีงบประมาณ
2553*. กรุงเทพฯ: กรมราชทัณฑ์
- กรมอนามัย. (2544). *คู่มือปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. นนทบุรี:
กระทรวงสาธารณสุข.
- กรีชสุวรรณ นวลวิวัฒน์. (2549). *ความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายแดน 1 ที่มีต่อการจัดสวัสดิการของ
เรือนจำอำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.
- งามพรรณ แก้วสุทธิพล. (2549). *รูปแบบการจัดกิจกรรมสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ
คลองเปรม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราภรณ์ ใจสบาย. (2553). *พฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท วิทยาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
สุขภาพศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชานานู อภิภัทรธารง. (2540). *การจัดการศึกษาแนววิถีชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา
บ้านบางแค*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐชาติ คำคม. (2547). *ความต้องการของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี: เรือนจำกลาง
นครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ณัฐวรรณ แสงสายฟ้า. (2544). *ความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อสวัสดิการของทัณฑสถานหญิงธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทัศนาศา เชาบุรพา. (2554). *การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดสระแก้ว*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประทีน ไกรสร โกวิชย์. (2541). *ความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม การผลิตประเภทและขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ โครงการสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ เรือนจำจังหวัดตราด กรมราชทัณฑ์. (2557). *สถิติผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดตราด*. ตราด: เรือนจำจังหวัดตราด.
- พรอนันต์ กิตติมันคง. (2547). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. (2546, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า ก.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546. (2546, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า ก.
- พิรยุทธิ์ หุชนะนันท์. (2545). *แนวทางการพัฒนางานสวัสดิการผู้ต้องขัง: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำและทัณฑสถาน ภายในแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภมริน ชาวอนจินดา. (2542). *การสนับสนุนทางสังคมและสุขภาพจิตที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ*. นนทบุรี: โรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- มรกต สิงหะเชนทร์. (2546). *สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไทย*. ใน *การประชุมเวทีผู้สูงอายุภาคกลาง โครงการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท* (หน้า 9). กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการสังคม.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552). *คู่มือการจัดทำปัญหาพิเศษสำหรับนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ไมตรี แก่นศิริ. (2547). *ระบบสวัสดิการของเรือนจำที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องขัง: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี*. การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนา รอดศรี. (2553). *เด็กติดผู้ต้องขังกับสวัสดิการของรัฐ: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- เรือนจำจังหวัดตราด. (2557). *งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ*. ตราด: เรือนจำจังหวัดตราด.
- วันเพ็ญ บุญเจริญ. (2541). *การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช*. นนทบุรี: ยุทธรินทร์การพิมพ์.
- แหวดาว อินจันทร์. (2550). *ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คันสนีย์ มโนสุจริต. (2550). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมนึก แสงเขียว. (2544). *การจัดสวัสดิการสังคมของรัฐเกี่ยวกับผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สวัสดิการ*. (2554). เข้าถึงได้จาก www.siamhrm.com/report/chapter_report.php?max=223
- สิน พันธุ์พินิจ. (2553). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สุกฤดา เพชรหนองชุม. (2552). *ปัญหาด้านสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรชัย รัตนทวีพัฒน์. (2550). *ความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัญชลีย์ ชูตระกูล. (2544). *การจัดบริการแนวใหม่ สำหรับผู้สูงอายุที่รอเข้ารับการสงเคราะห์ ประเภทเสียค่าบริการของสถานสงเคราะห์คนชรabanบางแคว. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด

การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง โปรดเลือกตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อเพราะคำตอบของท่านสำคัญยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุมากที่สุด รวมทั้งทำให้การวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ท่านเลือก

1. เพศ

() 1. ชาย () 2. หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุด

() 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา

() 3. อนุปริญญา () 4. ปริญญาตรี

3. อาชีพเดิมก่อนต้องโทษ

() 1. รับจ้าง () 2. ค้าขาย

() 3. เกษตร/ประมง () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ประเภทของความผิด

() 1. ความผิดต่อ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ () 2. ความผิดต่อเพศ

() 3. ความผิดต่อทรัพย์ () 4. ความผิดต่อชีวิตร่างกาย

() 5. ความผิดฐานประมาท () 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

5. กำหนดโทษจำคุก (ครั้งหลังสุด)

() 1. อยู่ระหว่างพิจารณาคดี () 2. ไม่เกิน 1 ปี

() 3. มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี () 4. มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี

() 5. มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

6. จำนวนครั้งที่ต้องโทษ

() 1. ครั้งแรก () 2. ครั้งที่ 2

() 3. ครั้งที่ 3 () 4. มากกว่า 3 ครั้ง

ตอนที่ 2 การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุเรือนจำจังหวัดตราด					
โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน					
ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน					
1. อาหารที่จัดเลี้ยงผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการ					
2. อาหารที่เรือนจำจัดให้เพียงพอต่อการบริโภคของผู้ต้องขังสูงอายุ					
3. เรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีพื้นที่เพียงพอไม่มีความแออัด					
4. สภาพห้องขังในเรือนนอนของผู้ต้องขังสูงอายุมีสภาพดี ไม่ทรุดโทรม					
5. ห้องสุขาที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังสูงอายุมืออย่างเพียงพอ					
6. เรือนจำมีการจัดระเบียบการใช้ห้องสุขาแก่ผู้ต้องขังสูงอายอย่างเหมาะสม					
7. เรือนจำจัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายอย่างมีเพียงพอ					
8. เรือนจำจัดหาอุปกรณ์ในการหลับนอน(หมอน, ผ้าห่ม, ที่นอน)ให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายอย่างทั่วถึง					
9. เรือนจำแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกจากผู้ต้องขังสูงอาย					
10. เรือนจำจ่ายยาให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายในจำนวนที่เพียงพอ					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
- ด้านคุณภาพชีวิต					
1. การบริการตรวจและรักษาสุขภาพให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ เช่น การตรวจวัดสายตา การตรวจรักษาฟัน มีอย่างสม่ำเสมอ					
2. เรือนจำมีการตรวจอนามัยให้กับผู้ต้องขังสูงอายุอย่างสม่ำเสมอ					
3. เรือนจำจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุโดยเฉพาะ					
4. เรือนจำดำเนินการอบรมหลักและวิธีการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ					
- ด้านพัฒนาจิตใจ					
1. สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการเหมาะสมต่อผู้ต้องขังสูงอายุ					
2. การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเรือนจำเอื้ออำนวยต่อสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ					
3. เรือนจำจัดการแสดงและการแข่งขันเพื่อความบันเทิงสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุโดยเฉพาะ					
4. เรือนจำได้จัดอบรมจิตภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรมแก่ผู้ต้องขังสูงอายุทุกสัปดาห์					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
- ด้านการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์ตามความจำเป็น					
1. เรือนจำจัดหาไม้เท้าหรือไม้ค้ำยันทั่วถึงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ					
2. เรือนจำจัดสรรแว่นตาตามความเหมาะสมกับสภาพสายตาของผู้ต้องขังสูงอายุแต่ละราย					
3. เรือนจำได้จัดเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัวแก่ผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติ					
4. เรือนจำได้จัดสิ่งของอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ					
- ด้านการบริการ					
1. เรือนจำมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ					
2. เรือนจำติดต่oprะสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรมาช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ					
3. เรือนจำได้จัดให้บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุอย่างเท่าเทียมกัน					
4. การจัดบริการห้องสมุดของเรือนจำได้จัดหาหนังสือสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุเป็นการเฉพาะ					

Reliability

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.967	.968	26

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
พื้นฐาน 1	3.4667	.68145	30
พื้นฐาน 2	3.0333	.61495	30
พื้นฐาน 3	3.3667	.66868	30
พื้นฐาน 4	3.0333	.55605	30
พื้นฐาน 5	3.3667	.76489	30
พื้นฐาน 6	2.9667	.66868	30
พื้นฐาน 7	3.2333	.81720	30
พื้นฐาน 8	3.2000	.66436	30
พื้นฐาน 9	3.1333	.77608	30
พื้นฐาน 10	3.3333	.66089	30
คุณภาพชีวิต 1	3.2000	.76112	30
คุณภาพชีวิต 2	2.8000	.76112	30
คุณภาพชีวิต 3	3.0667	.82768	30
คุณภาพชีวิต 4	3.1333	.81931	30
พัฒนาจิตใจ 1	2.8000	1.06350	30
พัฒนาจิตใจ 2	3.0000	.83045	30
พัฒนาจิตใจ 3	3.1333	.89955	30
พัฒนาจิตใจ 4	3.0667	.58329	30

เครื่องอุปโภคบริโภค 1	2.9667	.71840	30
เครื่องอุปโภคบริโภค 2	3.2333	.62606	30
เครื่องอุปโภคบริโภค 3	3.0667	.63968	30
เครื่องอุปโภคบริโภค 4	3.3333	.71116	30
การบริการ 1	3.1667	.69893	30
การบริการ 2	3.2000	.66436	30
การบริการ 3	3.2333	.72793	30
การบริการ 4	3.3000	.74971	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum/ Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.147	2.800	3.467	.667	1.238	.028	26
Item Variances	.543	.309	1.131	.822	3.658	.029	26
Inter-Item Covariances	.286	.125	.648	.523	5.174	.008	26
Inter-Item Correlations	.535	.204	.843	.640	4.141	.012	26

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
81.8333	199.799	14.13502	26